

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

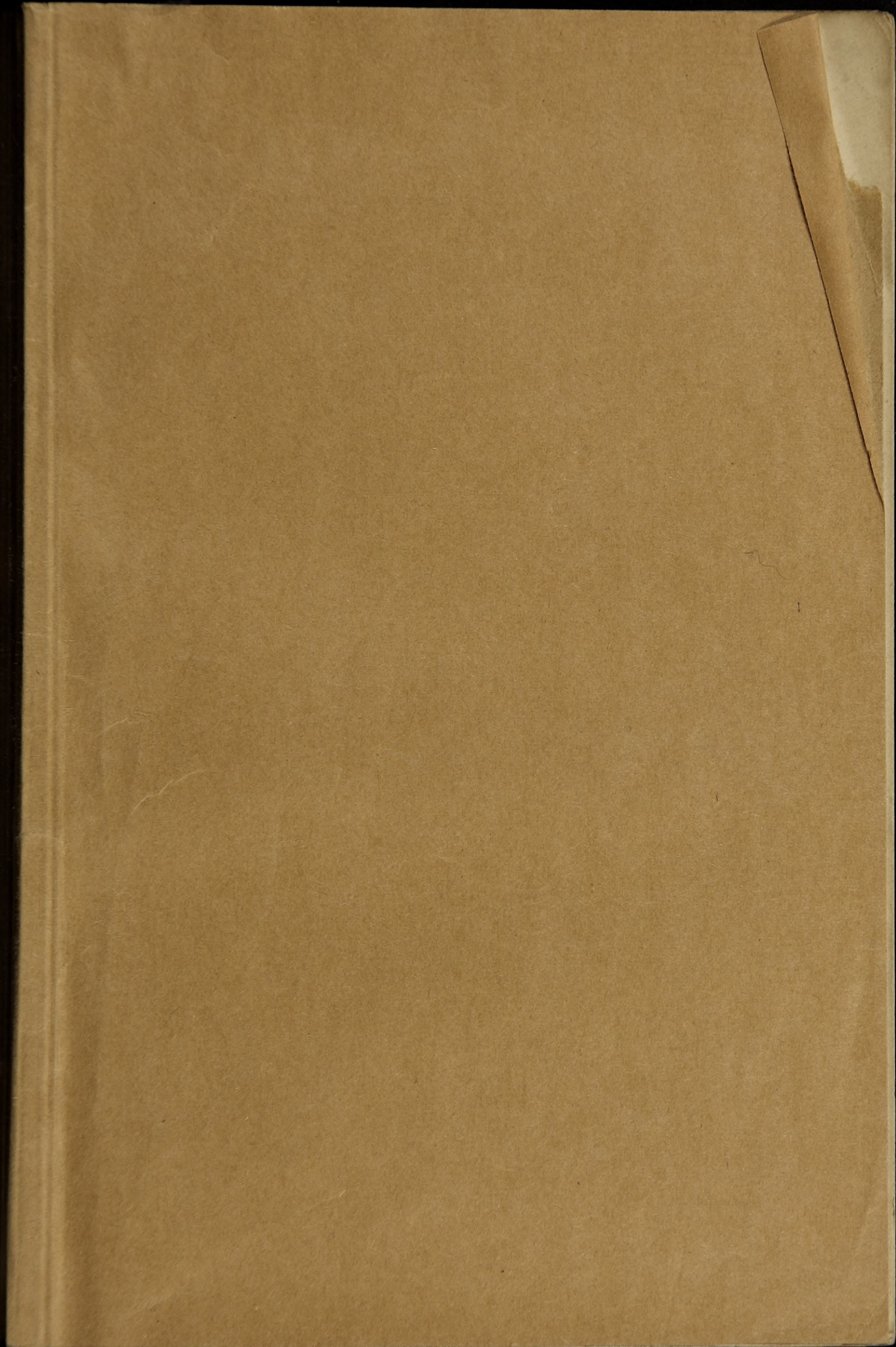
GÖTEBORGS
UNIVERSITET

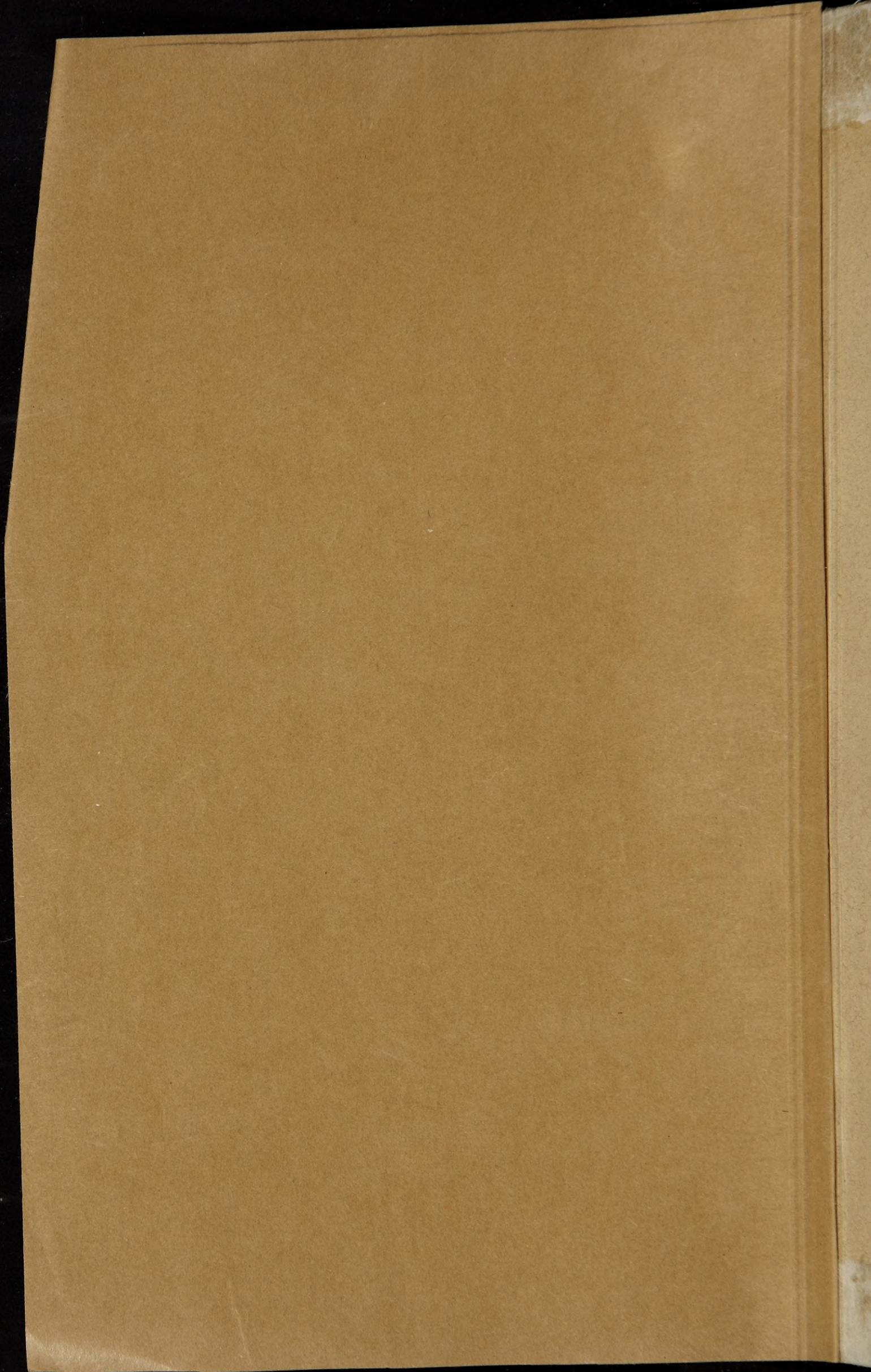

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

63
Teaterpj.
Så vann han

Stolts Jungfrun.

LYRISKT SAGOSPEL I FEM AKTER

med prolog

af

CONCORDIA LÖFVING.

Af Svenska Akademien belönadt med hedersomnämmande.

Pris: 1 kr. 50 öre.

STOCKHOLM,
Looström & Komp.

Medlem af
Samlingsforeningen

HELSINGBORG,
Schmidts Boktryckeri-Aktiebolags tryckeri,
1890.

Så vann han

Stolts Jungfrun.

LYRISKT SAGOSPEL I FEM AKTER

med prolog

af

CONCORDIA LÖFVING.

Af Svenska Akademien belönadt med hedersomnämmande.

STOCKHOLM,
Looström & Komp.

Så vann han
Stolts Jungfrun.

LYRISKT SÅGOSPEL I FEM AKTER

med prolog

af

CONCORDIA LÖFVING

AF Svenska Akademiens beordrat med hedersbetygelse

HELSINGBORG,
Schmidts Boktryckeri-Aktiebolags tryckeri,
1890.

Förord.

Detta "sagospel" utgör en dramatiserad utveckling af sagan om "Prinsessan och Vallaregossen", som jag skref redan 1874, men ej offentliggjorde förrän långt senare, uti en sagosamling kallad "Sommarsagor för Vinterqvällarne", hvars första upplaga utkom på hösten 1885.

Stycket utgör dock ej en vanlig s. k. dramatisk bearbetning; det är en ny, själfständig konception, med så betydande dimensioner, att originalsagan förhåller sig till detsamma egentligen blott som ett i stycket ingående uppslagsmoment. Detta förhållande torde väl närmast och naturligt nog ha sin orsak i själfva den grundskillnad, som förefinnes mellan de begge diktarter, i hvilka idéen sökt sig uttryck.

Det förefinnes nämligen en bestämd väsensskillnad mellan den berättande sagan och den dramatiska dikten. I den förra behöfva handlingarne knappast tydligt motiveras; — man får veta **att** vissa tilldragelser egt rum, men ofta icke **hvarför**, icke den innersta grunden till handlingar och händelser. I den dramatiska dikten deremot måste läsaren (eller hellre åskådaren) tydligt kunna skönja deras följdriktiga uppkomst ur det ödesdiga förflutna och ur de handlande personernas karaktär och åskådningssätt.

Sålunda har här å ena sidan den olycka, som träffar den öfvermodiga prinsessan, blifvit motiverad och förberedd genom det hat och den hämndlystnad, som hennes själfviska hänsynslöshet uppväckt hos en man med en lika själfvisk och hänsynslöst lidelsefull natur som hennes; och å andra sidan har hjeltens ädelmod och allt öfver-

vinnande tålmod erhållit sin motivering såsom ett uttryck af en hela hans väsen genomträngande och till en högre menniskotillvaro nyfödande religion, hvares hänförelse vinner ökad styrka och värme genom att i sig upptaga ett moment af rent mensklig kärlek — brudgummens kärlek till bruden.

Genom att förlägga handlingen till ett bestämdt land och en bestämd tidrymd — den period, då kristendomens första strålar började intränga i Norden — har jag velat gifva dikten något af det fasta grundlag, som är utmärkande för det historiska dramat; men i afseende på styckets yttre anordningar har jag dock ansett mig oförhindrad att här och hvar begagna mig utaf den frihet, som den poetiska sagodiktningen skänker, i motsats till den strängt historiska, när sjelfva handlingen kräft en dylik frihet, för att komma till sin fulla rätt.

Måhända skall någon tycka, att detta bindande af handlingen till tid och rum bort förpligta mig till att ej låta hjälten förkunna en kristendom, som i många hänseenden är så olika mot den, som faktiskt blef införd här i Norden genom romerska kyrkans utsändingar (ty för hjälten i detta stycke är kristendomen alldeles icke Roms "**credo quia absurdum**", utan tvärtom uttrycket för det högsta förnuft — ljuset, som skinrar mörkret, och i form af offervillig kärlek löser världsgåtan); men så är det ej: i ett diktverk af denna art förpligta de antydda bestämningarne alldeles icke till att framställa det historiskt **verkliga**, utan blott det historiskt **möjliga**.

Och de, som grundligt studerat kristendomens historia, de veta, att spridda drag af denna ljusa, rena kristendom visa sig här och hvar under hela Medeltiden; de skola därför ej finna det orimligt, att jag låtit alla dessa drag samla sig hos **en** person — detta så mycket mindre, som denne förutsättes att ha fått sin fostran uti Irland, hvarest just vid den tiden en af Rom oberoende kristendom höll på att blomstra upp, ehuru väl den sedermera på Roms tillskyndan kväfdes i blod af Englands härar.

En gärd åt den historiska sanningen, på samma gång som ett i handlingens utveckling starkt ingripande moment, är den framställning af de djupa etiska element, som förefunnos i våra urfäders religion; och jag har i återgifvandet af deras föreställningar om

straffen i underverlden — som å öfriga ställen, der de gamla myterna berörts — hållit mig till de nyaste och pålitligaste forskningarne i *Germansk mytologi*.

Deremot har jag ej vid de i stycket förekommande sångerna ansett mig förpligtad att binda mig vid någon gifven fornnordisk form; ty med undantag af en enda — *Hjeltesången*, sid. 28 — äro de ej alls ämnade att vara egentliga **konst**-sånger (såsom fallet är med de qväden, hvilka *Eddorna* bevarat åt oss, och som voro diktade af den tidens "mästersångare", de s. k. galdrasmederna eller skalderna), utan antingen blott att vara uttryck af ögonblickets stämning (ss. t. ex. *Signes sång i skogen*, *naturandarnes sånger*, *skaldens slutqväde*), eller ock att föreställa kristna sånger, som genom krigsfångar och missionärer hittat väg till Norden (ss. t. ex. *pilgrimernas sång i prologen* och *tärnans sånger i första akten*). Den gamla, vackra folkvisan "Till Österland vill jag fara", som jag låter tärnan sjunga i första akten, och hvilken tillhör de s. k. andliga folkvisornas antal, kan mycket väl antagas ha blifvit diktad af en person, som antingen hade blott en mycket oklar aning om hvem Kristus ("allrakärasten") var, eller ock ej vågade tala öppet om hans person, af fruktan för sin omgifning.

Ännu en annan större frihet har jag vågat taga, nämligen att ej bilda den här uppträdande skalden enligt de typiska framställningar, som förekomma i alla våra dramatiska framställningar af vikingatiden.

Han är snarare en *Norna Gest*, som vandrat genom alla länder och derunder småningom påverkats af kristendomens ande. Han har i *Grekland* och *Italien* mött en och annan af de folksångare, som, i det de sökte att hålla de gamle grekiske rhapsodernas traditioner vid magt, bildade öfvergången till *Medeltidens trouverer* och minnesångare; — han har hört *Orfei* hymner sjungas med kristna ord, och han har mången gång i kyrkorna lyssnat till de recitativ-artade messorna och till de *Ambrosianska sångerna*.

Det är därför naturligt, om någonting af allt detta återfinnes uti det sätt hvarpå han föredrager sitt eposartade kärleksqväde i första akten. Detta motiv är eljest rent nordiskt, här hemtadt ur den vackra sången om *Svipdag* uti *Sämunds Edda*.

Dessa gestalter — Sigrune och Skalden — äro tänkta likasom förstlingsfrukter af den ande, som i Medeltidens Europa slutligen i någon mån tog historisk form uti vissa riddarordnar (t. ex. Johanniterorden) och i de äkta Minnesångarne; men frie från celibatets och inquisitionens onaturliga, andeqväfvande tryck.

För Sigrune står det kristliga äktenskapet i det fulla, rena ljus, hvori det uppenbarades för de förste lärjungarne: — den äkta kärleken mellan man och kvinna är ett "sakrament", ett "mysterium", der uti en underbar extas det sinnliga och jordiska elementet helgas och genomtränges af själfva den eviga kärlekens väsende, med den kraft den skänker till allt fördragande tålmod.

Ej torde jag behöfva frambära någon ursäkt, för det att jag vågat göra ett så högt ämne till föremål för dramatisk behandling; ty var ej den dramatiska konsten, framför andra konstarter, ursprungligen en dotter af religionen?

Den är också, mer än någon annan, egnad att öfva ett uppfostrande inflytande på massorna.

Konsten är visserligen ej själf "det allra heligaste"; men den utgör likasom "hedningarnes förgård", der skönheten, till och med starkare än i den yttre naturen, förmår att draga människohjertat till det sanna och goda, eftersom den förra kan gifva idéen ett för både förstånd och känsla fattligare uttryck än den senare.

Alla enas visserligen derom, att konsten ej bör vara "blot til Lyst", utan att den derjemte äfven bör vara "bildande"; men man har kommit i en sådan vana att tanklöst använda ordet **bilda**, som om det vore ett neutralt, själf tillräckligt verb och ej ett sådant, som oundgängligt förutsätter ett objekt: — **bilda hvad?** Jo, **sanna människor**; **bilda** eller utveckla rå-människan, om jag så må säga, till likhet med det specifikt menskliga ideal, som uppenbarat sig för hennes medvetande.

Men just emedan jag tillägger den dramatiska konsten en så stor bildande eller uppfostrande betydelse, anser jag att dess skapelser helst böra klädas i en form, som är så fattlig för den stora mängden som möjligt.

Så vidt jag kunnat döma efter min erfarenhet, ha massorna mycket svårt att följa med handlingen uti en "opera seria" eller uti en

lång versifierad tragedi, ja t. o. m. uti de moderna dramer, der intrigen är mycket komplicerad och en mängd, ofta för handlingen öfverflödiga bipersoner komma och gå; men sagostoffet med dess trolska poesi intresserar dem, och de fatta det vanligen bäst i prosaform genomträngd af ett starkt lyriskt element, som här och hvar höjer sig till sång.

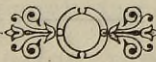
Jag har därför en viss förhoppning om, att när en gång den till detta sagospel erforderliga musiken blifvit färdig, så att stycket kan komma till utförande på scenen, det skall visa sig njutbart för folket — för den stora mängden, ej blott för några få privilegierade naturer.

Då musiken har en stor betydelse för detta stycke, och det dessutom är att befara, att många viktiga ställen i detsamma ej utom skådebanan komma till sin fulla rätt, har jag länge tvekat att på förhand våga låta det komma ut i bokform; men då nu arbetet — med undantag af titelbladet — legat färdigtryckt redan i tvenne år, hafva slutligen ekonomiska skäl nödgat mig att ej längre hålla det tillbaka.

Det erkännande, som förlidet år kom stycket till del från Svenska Akademiens sida, har äfven varit mig en uppmuntran till dess utgifvande.

London i Augusti 1890.

C. L**g.

Personerna.

BJÖRN VÄRING, en rik och mächtig fylkeskonung i Södra Norge.

SIGNE, hans dotter.

ALFHILD, hennes tärna.

HERIBERT, konungens jarl och frände.

SUNE DEN FRISISKE, kallad AMBLODE.

SIGRUNE, en vallareman.

HALVAR SVENSKE, en vandrande skald.

ARNE }
GUNNAR } småsvenner.

Trollqvinnan HYNDLA.

Hofgodar, hirdmän, kämpar, tärnor, fruar, trälrar, svenner, pipare och harpolekare, kristne prester och pilgrimer.

Svartalfer, dverggar, trollbytingar, elfvor och huldror.

Prologen tilldrager sig i trollqvinnans håla.

Första akten i konung Björns gård.

Andra akten i en hydda uti vilda skogen, nära riksgränsen.

Tredje akten i Svithjod.

Fjerde akten i Norge { 1:a afdeln. i skogen nära kungsgården.
 { 2:a afdeln. i kungsgården.

Femte akten likaledes i kungsgården.

Tiden omkring midten af nionde århundradet.

PROLOG.

Trollqvinnans håla. Natt. Åska och ljungeld, deremellan hagelbyar. Månen blickar stundom fram mellan sönderslitna moln.

Blåaktig belysning.

Scenen är ett vildt fjellandskap. Några snötäckta toppar skimra i fjerran. En del af scenen till venster om åskådarne upptages af en rymlig, hvälfd grotta, i hvars midt en stor eld flammnar. Öfver elden hänger en stor, kokande gryta.

Scen 1.

TROLLQVINNAN och hennes tjänande SVARTALFER, DVERGAR och TROLL.

TROLLQVINNAN

(höljd i ett dok, så att anletsdragen ej urskiljas tydligt, står vid den på elden sjudande grytan, i hvilken hon efter hand nedlägger de ingredienser, som hennes tjänare, den ene efter den andre bära till henne. Allt emellanåt makar hon samman bränderna, så att elden flammnar häftigt upp.)

Ja, sjud och sjud, du svarta gryta,
der men'skors öden med konst jag blandar
och skiljer åter, allt efter arten utaf de ämnen,
hvarmed jag göder din glupska buk!

Deruppe i men'skovimlet

man talar vördsamt om höga nornor,
som sägas råda för verdens öden;

och bålde kämpar det finns, som tro, att sjelfve
de kunna smida sitt ödes länkar — och andras äfven —
med blotta magten utaf sin vilja och svärdets spets.

Men jag vet bättre besked än någon,
Jag, som har suttit här i min håla i femtio år
och lärt af moder och moders moder att koka seid,
så kraftig som nånsin Odens, den höge drottens.
Jag, som i mansåldrar tvenne ledt rikets öden,
just som jag velat; — fast de, som utfört de stora dåden,
trott att de gjort dem af egen vilja:
det var *min* vilja de gjorde blott.

.
Sannt är att *Urd*, den höga nornan
(*Urhel* jag vet är hennes rätta namn;
ty dödsnornan är hon, som råder öfver men'skolifvet),
hon vattnar sjelf med mächtig hand det träd,
ur hvilket lifvet strömmar till allt och alla;
hon spinner sjelf med vigda fingrar de grofva trådar,
som tjena till ränning i men'skolifvets stora väf;
men de fina trådar, som äro inslag uti den väfven,
de trådar formas af andra händer.

Oden sjelf är med derom, det vet jag väl;
och för att vinna större magt och vishet
han ock lärde att koka seid. —
Han trodde sig få bli allena om konsten, det förstår sig;
men han glömde, så vis han är, att uti alla tider
det funnits men'skor, som velat fuska i gudars handtverk!
Min släkt på mödernet är af den arten.

Vi alla varit kloka qvinnor — icke sköna;
men hvad gör väl detta, när magt man eger
till att förvända synen på älskogskranka män! . . .
En seidkunnig qvinna, som förstår att brygga
den älskogsdryck, som väcker osläcklig åtrå i mannens sinnen,
hon är för honom så fager som Balders mö! —
Så lyckades det mina stammödrar till att vinna,
hvar efter annan, till män de bäste hjeltar.

De förde till oss lifskraftigt blod.
Så blefvo vi, fastän från början af usel, kortlifvad dvergaätt, —
som väl snart nog ej skulle mägtat till att bära

så mycken klokskap uti sin klena kropp —
jemngoda uti höjd och styrka med men'skors ätt.
Ja, hade blott min moder mig hunnit lära
allt hvad som fordras till att brygga den underbara älskogsdrycken,
då skulle mina efterkommande ha blifvit *mer* än men'skor
äfvén i kroppens höjd och styrka;
jordens bådaste och bäste man jag skulle sökt att vinna! —
. . . Men nu min ätt går ut med mig, och allt hvad jag kan göra,
det är att söka förlänga lifvet hos mig sjelf —
förlänga det uti oändlighet:

då har jag besekrat den höga nornan sjelf,

och hvem kan då stå mot min magt? —

Men mycket fattas ännu i brygden. (Häftigt:)

Skynden er, skynden er, drumlige dvergar! trollbytingar alla!

Skaffen hit — drakablod, ormafett och helsvarta korpars tungor!

Skaffen hit lejonmärg, paddhjertan och örnaögon!

Skaffen hit jungfruskinn och mördade dibarns tandrötter!

Skaffen hit uroxens finstötta horn och ben

och hängde mäns naglar och hår!

(Dvergarne, svartalferna och trollen springa i rasande fart, med små trippande steg omkring och hemta i vråarne små fyllda krukor, som de lemna trollqvinnan. Denna tömmer dem efter hand högtidligt i grytan, emellanåt beskrifvande tecken i luften med pekfingret och mumlande obegripliga ord.)

Men det bästa kunnen I ej skaffa mig ändå,

det måste jag mig skaffa sjelf, skaffa med egen kraft:

. . . mannablod måste jag ha i min gryta —

levvande mannablod, som brinner af skaparelust!

(Hon skrifver med fingret några runor i luften midt öfver grytan och ropar:)

Hitåt, hitåt, du starke man!

Här får du bot för hjertesot!

Hitåt, hitåt! (Det bubblar och fräser i grytan.)

Nej, se! en härlig bubbla sig reser der på mosets yta,

och klart den speglar en mans gestalt: —

just den jag ville! (Till tjenarne:) Fort undan med er

i vrån derborta! — Vi få besök!

(Tjenarne springa skyndsamt undan bakom ett klipphörn, hvarifrån de allt mellanåt titta fram, nyfiket väntande och sakta sjungande:)

Hyss, hyss, hyss, hyss!

Kom, låt oss lyss!

Det syns ingen än; men vår fru, som är klok,

— åh så klok, åh så klok! —

Hon vet att det kommer en menniskotok,

— en tok, en tok. —

He-he-he! hi-hi-hi! ha-ha-ha!

det var bra, det var bra! ha-ha-ha!

(Skrattande ekon ljuda från bergen: ha-ha-ha! ha-ha-ha!)

Hu-u-hu, hu-u-hu!

Det skrattar så hemskt!

Det tassar så lömskt!

Här finns andra troll än som vi och vår fru,

och de vilja för visst,

— för visst, för visst, —

ha del i den man, som vår fru lockat hit med sin list,

— med list. —

Men de ska' ingenting få,

he-he-he! hi-hi-hi! ha-ha-ha! hå-hå-hå!

de ska' ingenting få!

hå-hå-hå! hå-hå-hå!

(Heribert Jarl synes komma på afstånd å en stig, som leder ned för bergets högra sida. Han är klädd i blänkande stålhufva och brynja samt en lång kappa, och har ett kort, bredt svärd i handen.)

(Alla trollen och dvergarne ge till ett gällt anskri:) Hi-hi-i! (de springa med snabba, korta steg hän till trollqvinnan:) Hjelp! der kommer en man med blankt stål i sin hand!

TROLLQVINNAN.

Nå ja, edra ynkryggar, jag vet väl att I ej kunnen lefva, om I kommen för nära blankt stål. Springen då så långt I kunnen hinna undan; men ve er, om I icke åter ären här, när jag behöfver eder!

(De tumla öfver hvarandra i sin ifver att komma undan och försvinna till venster bakom scenen. Trollqvinnan lyssnar efter den kommandes steg. När han kommit närmare, tar hon en vedbrand, för att lysa på honom. Månen går i moln, och skarpa åskskrällar höras.)

Scen 2.

TROLLQVINNAN, HERIBERT JARL.

HERIBERT JARL

(kommer in tätt vid bergväggen till höger.)

God qväll, och tack för sist, du kloka qvinna! (Skakar sin kappa.)
Det är ett rysligt väder. Den höge Thor tyckes ha fått en af sina berserkastunder, fast det ännu är tidigt på våren. Han åker i en sådan fart efter trollen, att jag tycker han skulle kunna göra ände på dem allesammans, innan solen går upp.

(En åskskräll höres, värre än de andra.)

Hör bara! . . . har du någonsin, så gammal som du är, hört ett sådant thordön som i qväll? . . . Visst är, att ingen annan af kungens hirdmän skulle ha vågat sig till din håla en sådan natt.

TROLLQVINNAN.

Du kallas också med rätta »den fräcke»; ty djerf du är och rädes aldrig! . . . Kom nu hit till elden och värm dig och torka dina våta kläder! . . . Förtälj mig under tiden ditt ärende; ty grannt förstår jag, det är ej bara för att fröjdas af min åsyn, att du har kommit hit i sådant heljars väder . . . Du syns så mörk i hågen som dagqväljarn sjelf vid vintertid . . . Är den fagra kungadottern ännu lika hårdstint emot dig, och är det din älskog till henne, som drifvit dig att komma hit igen?

HERIBERT JARL.

Der gissade du rätt; det är för hennes skull jag kommer — fast icke vet jag, om den känsla jag nu hyser för den stolta qvinnan bör kallas älskog eller hat! . . . Ej vill jag henne väl nu längre, blott böja, kufva, krossa henne, vill jag — se denna stolta nacke ödmjukt böjas i stoftet inför sin herre! . . . Säg, har du icke ännu lyckats finna ut den sjunde parten utaf den trolska drycken, som din moder så väl förstod att brygga, och som ofelbart dref qvinnor likaväl som män att älska den,

som gaf dem drycken? — dref dem att älska så utan mått och sans, att de voro som sålda med själ och kropp åt den man, som önskat deras ynnest? . . . Det var så jag ville se denna stolta mö, drifven af älskogsvanvett bjuda sig sjelf åt mig — och så få njuta af hämndens vällust och stöta henne tillbaka med förakt, att hon skulle känna sig sämre än den uslaste trälinna, som uti striden blifvit segrar'ns byte!

Säg, har du lyckats att sätta samman denna älskogsdryck, så nämn ditt pris, jag väger upp den med allt mitt guld, om så du fordrar! Ty hämnden kan aldrig köpas för dyrt, så tycks det mig.

TROLLQVINNAN.

Nej, ty värr, som jag dig sade förra gången, den hemligheten tog mor min med sig uti grafven! — När hon låg der döende uppå sitt läger, träffad utaf den vilde jägar'ns lömska spjut, då kom hon plötsligt ihåg, att det fanns en af hennes konster, som hon ej ännu lärt mig. Hon drog mig till sig, upprepade tre gånger besvärjelsen, som skulle sjungas, och så förtrodde hon mig, att sju ting fordrades för älskogsdrycken. Sex af dem hann hon nämna; men just som hon skulle utsäga det sjunde, då andades hon ut sin visa själ! . . . Men är det eljest något jag kan göra för dig, så säg!

HERIBERT JARL.

Jag har tänkt ut ett anslag, att genom en annan man kunna förnedra kungadottern och så få min hämnd på henne; — ty hämndens vällust tyckes mig nu ändå större än att ega den stolta qvinnan! — Du vet, att jag är ej den ende giljare, som försmåtts af henne; ingen af alla dem, som mäلت sig till hennes ynnest, har varit henne rätt till lags; alla ha med spott och hän fått vända hem igen. Bland dem ha funnits rike furstar öfver stolta länder; — och mig har det tyckts ganska underligt, att de nöjt sig med slikt besked och ej kräft bot med krigsmagt för den smälek som de lidit . . . Men, så nyckfullt är qvinnohjertat,

att när det så äntligen kom en tid, då ingen giljare på länge hördes af, då började stolts jungfrun ledas vid. Och så har hon nu slutligen förmått den gamle kungen — som alltid varit svag för sin enda dotters nycker, emedan hon är sin moders afbild i fägring, fastän ej i vett — att färda ut ett påbud, att eho det vara må, som kan vinna öfver kungadottern i tafvelspel, honom skall hon höra till; och rätt får han till riket jemte henne, när kungen samlas till sina fäder . . . Nu har stolts Signe haft nog att roa sig med på den sista tiden; ty giljare ha åter kommit, ännu fler än förr, från östan, vestan, nord och sunnan. Men öfver alla har hon segrat — och är nu, om möjligt, ännu mera full af öfvermod än förr!

TROLLQVINNAN.

Hm-hm! högmod går för fall!

HERIBERT JARL (med ett hånfullt leende)

Så har jag också tänkt det skulle gå, i synnerhet om någon stod bakom skådebanan och gräfde fallgropen i ordning . . . Jag hade i förgår ett möte uti skogen, hvilket bragte mig i tanke en list, som nog skall lyckas, ifall du hjälper mig.

Jag hörde en usel vallareman spörja helt noga ut en kolare i skogen om allt prinsessans görande, och om det påbud, som konungen låtit utgå. Deraf slöt jag mig till, att den stackaren, så eländig och namnlös som han stod der, visst hade fräckhet nog att våga tänka på att söka vinna öfver kungadottern uti spelet . . . Då rann den tanken plötsligt upp hos mig: om man kunde lyckas ställa så till, att stolts jungfrun finge sådan eländig man till brudgum! — Det vore hämnd i sanning! . . . Hur det skulle kännas för henne, att se på honom, denne tiggare med tofvigt, lurfvigt, smutsigt hår, som sticker fram i raka testar emellan hattens nötta brätten och tiggarkåpan, — denna rygg, som böjts af trälomssysslor, — hans tunga later, — hans

gång, som synes ännu klumpigare uti de tunga jernbeskodda träskor, som han bär på sina fötter: — och så se på mig, som hon försmått — se dessa långa lockar, som visa att jag är af Frankisk kungaslägt — se mina krigarlater, och allt som hos mig är egnadt att vinna qvinnors hjertan! . . . I sanning, det skulle vara mig en fröjdfull dag, den dag jag finge vara med att följa till brudgemaket denna stolta mö och denne tiggare, som man med nöd tvått ren i trenne lögarvatten! (Skrattar bittert.) Jag talte några ord med honom och rådde honom att ej gå upp till kungsgården förrän på tredje dagen; ty kungen skulle som i dag ju hålla ting uppå sin faders hög, och der skulle han med högtidlig ed befästa det påbud, som gått ut kring landet, om att kungadottern skulle tillhöra den, som kunde öfvervinna henne i spel . . . Det var min mening, förstår du, att föreslå den gamle kungen att gifva denna högtidliga stadfästelse på löftet; emedan äfven lågborne giljare härigenom skulle uppmuntras att anmäla sig; ty hvar man vet ju, att kungen aldrig bryter en ed, som han svurit vid sin faders grift.

Icke har dock hvarken kungen eller hans stolta dotter någonsin tänkt sig, att en stafkarl skulle mäla sig som giljare; så nog lär det väl bli en uppståndelse på kungsgården i morgon, när den mannen lägger fram sitt ärende. Ha-ha-ha!

TROLLQVINNAN.

Nu börjar jag se, hvartåt du syftar. Du vill, att jag skall hjälpa dig att leda lyckan mot kungadottern.

HERIBERT JARL.

Du gissar rätt . . . Här har jag fört en tärning med mig. Kan du gifva honom någon hemlig kraft, som gör att alltid minsta talet måste komma upp? (Trollqvinnan nickar tre gånger.) Jag skall föreslå, att kungadottern ej begagnar samma tärningar som tiggaren (man kan ju antaga, att han — som många andra af hans likar — är skabbig som en herrelös hund!) och så byter jag i en hast bort en af hennes tärningar mot den du signat.

TROLLQVINNAN.

Bäst vore väl, om du kunde byta bort begge kungadotterns tärningar mot två, som jag förtrollat, så att de endast kunde slå lägsta talet. Då vore ännu större vån att spelet vunnes af gångarpilten.

HERIBERT JARL.

Sannt säger du! . . . Men det blir svårare att i en hast och inför allas ögon helt oförmärkt byta bort *två* tärningar än *en* . . . Man får väl antaga, att denne unge dräng — så stackare han är — har någon lycka och färdighet i spelet, eftersom han vågar försöket; . . . fast jag ej förstår, huru någon uti hans stånd har kunnat förvärfva sig slik fördighet . . . Jag måste vara varsam, ser du, att ej min list blir röjd. Det du gör vid tärningen får ej göra den tyngre eller på annat sätt olika till sitt yttre mot de andra. Försigtighet höfves äfven den modigaste man!

TROLLQVINNAN

(med dof och hemlighetsfull röst.

Var lugn! . . . Det ligger i min släkt en kunskap om tingens inre väsende, som vår stammoder bragte med sig ifrån fjerran öster . . . Allting här i verlden är i rörelse. Hvarenda sak, hur fast den synes, består af skälfvande smådelar, osynliga för vanligt men'skoöga; och det behöfves blott att en af oss, *vetande*, vidrör det föremålet, såsom endast vi förstå att göra det, då sjunker massans tyngd uti det inre mot den sida, som vi önska, hvarje gång den röres utaf en men'skohand. — Så skall det nu gå med denne tärningen. Jag skall rikta dess krafter så, att denna sidan kommer ned, hvar gång han kastas af kungadottern; då kommer den sidan, som har ett öga blott, beständigt upp, och då kan hon aldrig slå högsta talet, om hon än hölle på dermed till Ragnarök.

HERIBERT JARL.

Stor tack, du visa qvinna! Hvad skall jag gifva dig för denna tjensten?

TROLLQVINNAN.

Silfver och guld behöfver jag ej; men också *jag* tycker som du, att hämnden är ljuf! Också jag har en fiende, och när jag fått spana ut hvar han dväljes, då begär jag af dig, att du skall slå honom blindt, när helst jag fordrar det utaf dig!

HERIBERT JARL.

Det lofvar jag; dock med det villkor, att den, mot hvilken du vill väpna min arm, ej får vara en frände, icke en fosterbroder och vän!

TROLLQVINNAN.

Det villkoret var inte svårt; ty den fienden, som jag menar, skulle vara din fiende äfven, i fall du kände honom.

HERIBERT JARL.

Om det är så, då ger jag dig mitt ord! . . . Jag dräper honom, när helst du vill, med svärd eller med eld, i öppen tvekamp eller i lönndom, allt efter din vilja!

TROLLQVINNAN.

Svär det vid elden, den synliga bilden af varandets upphof!

HERIBERT JARL.

Jag svär det vid elden, som du dyrkar, och vid de ännu högre magter, som jag dyrkar! . . . Och må Lokesdotterns bleka följe hemta mig till nedersta Niflhel, om jag bryter min ed!
(En stark åskskräll höres.)

TROLLQVINNAN (högtidligt.)

Nu hemtade en norna eden och skref den in uppå en koppartafla! (Smilande) Och nu vill jag blott begära af dig en obetydlig tjänst dessutom, så skall jag genast lemna dig tär-

ningen i sådant skick, som du begärt . . . Jag behöfver sju droppar mansblod uti min gryta — blod med starka, präktiga lifsfrön uti sig, såsom ditt blod, du bålde kämpe!

HERIBERT JARL

(viker upp klädnaden på venstra armen.)

Se der, tag fort hvad du behöfver, men inte mera än de droppars antal, som du nämnde; — ty en blodfattig man han duger hvarken till bardalek eller älskogsglam.

TROLLQVINNAN

(gör med en stenknif en lätt skåra i hans arm och låter blodet drypa uti grytan)

En, två, tre, fyra, fem, sex, sju! — Se så, nu har jag fått min räkning! (Lindar ett förband om hans arm.)

I morgon är såret läkt, och du skall känna dig lika full af hjeltemod och mandomskraft som förut . . . Och ge mig nu tärningen! (Han ger henne den. Hon vänder den, sakta mumlande tre gånger mellan fingrarne.)

Se så, nu är den färdig! (Kastar den på golfvvet.)

Ser du, blott ett öga kom upp! försök nu sjelf, skall du få se, att aldrig någon annan sida kan komma upp.

HERIBERT JARL

(tar tärningen och kastar den flere gånger.)

Nej, mycket riktigt! Blott ett öga kommer upp. (Hänskrattar.) Ha-ha-ha! Det är ju riktigt lustigt till att tänka sig, att det är jag, som står bakom och vinner spelet åt tiggaren i morgon! (Han ser sig omkring.) Nu har stormen och regnet laggt sig, och Thor tyckes ha kört hem, för att gå till hvila hos Sif efter jagten. Der kryper månen fram mellan molnen. (Månsken.) Det är väl bäst att jag nu går hem, medan månen lyser min led, och innan midnattens gästar och troll samlas till dödningating i den urvilda skogen! . . . Hell dig, du visa qvinna!

TROLLQVINNAN.

Hell dig, du dråplige jarl! Må din väg varda lyckosam!
Och glöm ej din ed!

HERIBERT JARL.

Jag glömmer aldrig! — Farväl!

(Han drager sitt bredsvärd och går.)

TROLLQVINNAN.

(Blir en stund stående och ser efter honom.)

Så stolt och trotsig han går derborta! . . .
Icke vet han, att han blott är ett redskap för min hämnd!
Nu skall fullbordas den släktens öde,
som af min moder jag lärt att hata! . . .
Kunde nu blott jag finna den gren af släkten,
som gifvit hjertat åt hvite Krist!
Den är det dock, som jag djupast hatar;
ty får den väldet, *min* magt är slut! . . .
Här sitter jag så tyst och stilla,
som spindeln sitter uti sitt nät.
De men'skosöner, de komma till mig
som arma flugor, och ge sitt hjertblod till offer åt mig
för hvarje önskan jag fyller opp! . . .
I nornor höga, det sägs i råden
för menskors öden; men grannt jag känner
jag ock har magt att kalla till varande
de händelser och handlingar, som bilda sedan
ödets jernhårda ok för men'skors hals.

(Månen belyser klart fjellets högsta topp, der man otydligt skymtar en mängd
hvitklädda skepnader — kristne pilgrimer, sakta tågande efter hvarandra. De samlas en
stund på en platå der uppe, innan de fortsätta vandringen. De anföras af några kristne
prester i svarta kåpor. En aflägsen sång höres.)

KÖR af pilgrimerna.

Till Österlandet vi draga —
Till morgonrodnadens fagra land —

Och föra med oss tillbaka
Nytt ljus och nytt lif åt vår mörka strand.
Det sitter här uti höga norden
Ett folk i dödens dvala och mörker sänkt:
Vi bringa lefvande andeorden
Och väcka detta folket helt oförtänkt.
Ljus och kärlekslif bringa vi med oss till norden
från det härliga Österland.

(Eko.)

PRESTERNA sjunga.

Veni creator spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora!

PILGRIMERNA sjunga.

I Östern rann upp en stjerna,
Så härlig, strålande, underbar, —
Den kan mot domen oss värna,
Som bidar i dödsriket en och hvar.
Den leder oss till den högsta sanning,
Att allt hvad godt och rätt är vi må förstå,
Den en gång verkliggör hjertats aning
Om riket, som i evighet skall bestå.
Lifvets furste sjelf stjernan är, som för ur döden
till det eviga lifvets land.

(Eko.)

PRESTERNA sjunga.

Sit laus patri cum filio,
Sancto simul paraclito!
Nobisque mittat filius
Charisma sancti spiritus!

PILGRIMERNA sjunga.

Till Österlandet vi draga —
Till morgonrodnadens fagra land —
Och föra med oss tillbaka
Nytt ljus och nytt lif åt vår mörka strand.
Det sitter här uti höga Norden
Ett folk i dödens dvala och mörker sänkt:
Vi bringa lefvande andeorden
Och väcka detta folket helt oförtänt.
Ljus och kärlekslif bringa vi med oss till Norden
från det härliga Österland.

(Eko.)

HERIBERT JARL

(blir synlig på en afsats ofvanom hålan; ropar ned till trollqvinnan)

Hallå der nere, du visa qvinna!
Hvad är det väl för en skara af hvitklädde män och qvinnor,
som syns der uppe på fjellet på andra sidan om bergforsen?
Hör, huru de sjunga en underlig klagolåt!

TROLLQVINNAN (utom sig.)

Värre än Loke och hans ätt äro de! . . . Upp och dräp
dem, så snart du kan samla ditt folk! . . . De sprida en främ-
mande gudalära, som om den får ostördt slå rot i landet, skall
stjäla mærgen utaf vårt folk och rövva från oss nordmannakraften,
hvarmed vi vunnit både folk och länder!

HERIBERT JARL.

Det tyckes som om de tänkte begifva sig af på skeppet,
som ligger förtöjdt der nere vid flodmunnan.

TROLLQVINNAN.

Så är det kanhända. (I hväsande ilska) Men hör du ej, att
de sjunga om att komma tillbaka med större magt, för att träl-
binda landet och draga det från Odens dyrkan!

HERIBERT JARL (häftigt.)

Det skall aldrig ske, så länge jag bär mitt hufvud uppe! . . . Mina fäder vandrade ut ur Frankerlandet till höga norden af vämjelse vid denna fega lära, som ville göra män till qvinnor eller något ännu sämre . . . Här tycks den ännu vara blott ett svagt, eländigt yngel, som lätt kan rotas ut med några svärdshugg.

Inom två timmar kan jag vara öfver dessa kräk med mina män.

TROLLQVINNAN.

Rätt så! Dröp dem hvarenda en! Och när sedan du fått se din hämnd på kungadottern, då skall du rusta drakskepp ut och draga i viking hän mot vester och dräpa allt ormaynglet der! På den färden skall du ock kunna finna och slå den fienden, som du mig svor att dräpa utan miskund. Jag sport han lefvat många år hos kristne män på irska kusten.

När det blir tid att rusta dina skepp, kom då och hemta hvad mer besked och kunskap om hans person, som jag kan ge dig!

HERIBERT JARL.

Du har min ed! . . . Jag kommer och får besked, så snart du vill . . . Men nu skyndar jag hän att samla hop mitt folk till blodig lek med dem deruppe. (Försvinner bakom klippspetsarne.)

TROLLQVINNAN (spejar uppåt berget.)

De tyckas ha fått för mycket försprång.

(Pilgrimståget går sakta ned åt bergets venstra sida och försvinner småningom under trollqvinnans sista ord.)

Der ge de sig af längs fjellets sida ned mot stranden till! Inom en timme äro de vid skeppet . . . Min trolldom studsar tillbaka magtlös emot dem, det vet jag af gammalt. (Hytter med handen.) Men vänta bara, nu skall jag komma åt er på annat sätt! Med skicklig hand skall jag söka länka så, att jarlen får kungadömet i sin hand, fastän han nu uti sitt blinda hat försmår att söka vinna det med kungadottern . . . Jag nog

förstår, han fäst sitt tycke vid en annan qvinna af mera foglig art än kungadottern, och det gör att han valt denna nya form af hämnd — att låta en tiggare vinna den stolta mön. Mig lurar ingen! . . .

Först skall jag laga så, att denna förhatliga kungaätt blir störtad, så spelar jag riket i jarlens händer. Då får han magt tillräckligt att föra ut min vilja och krossa det kristna ormaynglet öfverallt i verlden . . . Ty krossas skall det!

PILGRIMERNAS sång (tonar ånyo svagt.)

— — — — —
Lifvets furste sjelf stjernan är, som för ur döden
till det eviga lifvets land.

(Eko.)

TROLLQVINNAN (gör en hotande åtbörd)

Krossas skolen I — eller ock går jag för alltid under!

(*Ridån faller.*)

(Musiken fortfar en stund och dör sedan sakta bort.)

FÖRSTA AKTEN.

Höganloftssalen i Kungsgården. På fondväggen en mycket bred öppen dörr, med fönster å ömse sidor. På högra väggen (fr. åskådarne) en mindre dörr. Utanför fonddörren en förstugubro, som fortsättes med en s. k. »svale» förbi högra fönstret. Från förstugubron leder en bred, långsluttande trappa framför venstra fönstret ned till borggården. I bakgrunden skymtas ett öppet fjellandskap och den vårblå himlen. Kring salens väggar bänkar med höga ryggstöd och betäckta med blåa hyenden. Till venster ett högsäte. En slända med spanad af högröd ull står i h. hörnet.

Scen I.

SIGNE och ALFHILD.

(Signe, klädd i en rik fornnordisk ylledrägt — hvit underklädning och skarlakansröd öfverklädning, sitter till venster, lekande tankspridd med ett perlband, som hon virar än om den ena armen, än om den andra.)

ALFHILD

(sittande vid högra fönstret, preludierar sakta på en gyllene harpa och sjunger sedan ridån gått upp:)

Till Österland vill jag fara,
Der bor allra kärasten min,
Bortom berg och djupa dalar,
Allt under så grönan en lind.

SIGNE

(i en något hård och försmädlig ton)

Låt bli att qväda sådana der gråtmilda sånger; de plåga mig, det vet du! Det är alldeles som om du föresatt dig att göra mig lika vek och klenhjärtad som du själf; men det skall

inte lyckas dig . . . I dag tyckte jag eljest, att du såg gladare och hurtigare ut än du plägar, så jag tänkte till och med fråga dig hur det kom sig, att du var så glad i hågen . . . Jag sjelf är qvald af mörka tankar . . .

ALFHILD.

Jag kan inte vara annat än glad. Jag hade en sådan vacker dröm i natt.

SIGNE.

Nå, hvad drömde du då? . . . Berätta din dröm! [Hon sätter sig vid fönstret, med handen under kinden och ger tecken åt tärnan, att hon skall sätta sig på ett hyende vid hennes fötter.]

ALFHILD

(ställer harpan vid fönstret och sätter sig på hyendet.)

Jag vet inte, om jag vågar. Du kunde bli ond; ty drömmen handlade egentligen om dig.

SIGNE (småleende)

När det var en vacker dröm, så kan det väl ej vara farligt att berätta den.

ALFHILD (i ödmjuk, smekande ton)

Lofva mig bara att inte bli ond!

SIGNE.

Det lofvar jag . . . Se så, berätta nu!

ALFHILD.

Jag drömde, att du satt så här vid vindögat, och att jag satt vid dina fötter och qvad en sång . . . Ja, jag minnes till och med ganska tydligt både orden och tonen till den sången, ifall du vill höra den.

SIGNE (otåligt)

Låt det vara till sedan, och berätta drömmen i sammanhang!

ALFHILD.

Som vi nu sutto der i allsköns gamman, då hördes plötsligt toner som af en stridslur; och när vi tittade ut, sågo vi tydligt den härliga bron Bifrost, och på den fingo vi se en ståtlig ryttare i guldglänsande brynja komma hitåt i starkaste traf, så att det dånade under hästens hofvar . . . Öfver brynjan hade han en hvit mantel med ett rött kors . . . och en gyllene hjälm prydde hans hufvud. Det syntes tydligt han var en konungason — eller måhända till och med en gudaättling . . . Han red mot kungsgården; men väktarne ville hindra honom att komma in. Då ropade du till dem från höganloftsbron: »Låten ryttaren komma in; ty han är väntad här! Och så böjde du dig ned öfver mig och hviskade: »Det är honom som jag håller kär, och nu skall du få se, huru jag vinner honom!» . . .

Så snart ryttaren sprängt in om porten, steg han af hästen och vandrade raskt hit upp i salen och såg sig om åt alla sidor, likasom om han sökte någon . . . Då gick du fram emot honom och sporde: »Söker du mig?» . . . »*Nej!*» svarade ryttaren . . . Då tänkte jag att få se, dig öfvermåttan vred; men i det stället gick du ännu närmare intill honom — så blid och fager som en af himmelens stjernor — och såg honom in i ögat och sade så ömt och kärligt, att jag aldrig trott dig kunna tala så: »Åh jo, se rätt på mig, så skall du nog finna, att det är mig du söker; ty jag håller dig så kär som ingenting annat i verlden! . . . Då slöt den härlige kämpen dig i sin famn och sade: »Håller du mig så kär som ingenting annat i verlden, då är du den jag söker, och då vill jag fira bröllop med dig!»

Jag blef så glad i drömmen och tänkte: nu blir det bröllop utaf! . . . men så vaknade jag i det samma!

SIGNE (halft förargad)

Det var en dum dröm; ty det finnes ingen man i världen, som jag skulle helsa med sådana åthäfvor.

ALFHILD.

Ack, nej; det vet jag väl! . . . Men jag har tänkt, att kanske drömmen kunde vara ett varsel för att det kommer någon i dag.

SIGNE (skarpt)

Ja så, du tycker då, att det skulle vara någon glädje och heder för mig att varda öfvervunnen i spelet och tagen som ett byte af en främmande man? . . . Om jag inte vore så säker på, att ingen kan öfvervinna mig, tror du då att jag skulle ställt upp ett sådant villkor?

ALFHILD.

Men om det komme någon som behagade dig, så läte du väl ändå honom vinna?

SIGNE.

Grannt hörs det, att du ej förstår ett sådant hjertelag som mitt . . . Om också en man behagade mig, så skulle jag ändå aldrig förlåta honom, om han öfvervunnit mig . . . [Paus.] Se så, gif mig nu sländan, så tvinnar jag mitt garn, medan du sjunger den sången du talade om! . . . Fast den är väl lika enfaldig som drömmen, kan jag tro. [Hon börjar arbeta.]

ALFHILD

(fattar harpan och sjunger.)

Stolts jungfrun hon sitter i konungens sal,
Så fager, så präktig, har gods utan tal;
Men sorg bär hon innerst i sinn'.

Det finnes en fröjd, som ej köpes med guld:

Den fröjden är kärlek af vännen så huld! —

När kommer väl hjertefröjd min? . . .

— Jag tänkte att komma för långan tid se'n;

Men du var så stolt, att det gjorde mig men,

Och sorg bar jag innerst i sinn'.

Men nu har jag kommit till vännen så kär,

Att evigt i kärlek få vara dig när:

Säg, har du ej hjertefröjd nu?

(Hotande röster höras utanför scenen.)

SIGNE (ser ut genom fönstret.)

Tyst, hvad är det! . . . Hvad gräla konungens småsvenner om med vallaremannen dernere? . . . Nu söker han tränga sig in i konungens gård . . . Hvad är det han säger?

Scen 2.

DE FÖRRE, SIGRUNE, några af KONUNGENS HIRDMÄN,
KÄMPAR och SMÅSVENNER.

SIGRUNE (höres ropa från foten af trappan.)

Jag kommer hit på konungens eget ord. I viljen väl icke göra eder konung till menedare?

SIGNE (till tärnan)

Hvad menar han?

SIGRUNE.

I går svor konungen högtidligt vid sin faders hög, att eho som ville, skulle få komma hit och fresta sin lycka i spelet med konungadottern . . . (Förbittrade rop af konungens män.)

SIGNE

(reser sig och ropar till svennerna.)

I svenner, låten vallaremannen komma hit upp! Jag vill sjelf höra, hvad han har att mäla!

SIGRUNE

(kommer upp för trappan och stannar vid tröskeln. Bakom honom och på trappan trängas konungens hirdmän och svenner. Han böjer ett knä för Signe, som under tiden ställt sig vid högsätet.)

Hell dig, du fagra konungadotter!

SIGNE (med stolt och sträng uppsyn.)

Kommer du, för att föreslå någon furste eller kämpe till att taga upp spelet med mig? Ty icke lär du väl sjelf drista dig till att begära att få spela med din konungs dotter?

SIGRUNE

(reser sig upp och ser Signe stadigt i ögat.)

Bättre vore det att spörja, om du törs spela med mig; ty ännu aldrig har någon varit min öfverman!

SIGNE (vred.)

Du galne och fräcke tiggare . . . du skall få stiga hit in i kungasalen och spela med mig, på det att ingen må säga, att jag varit rädd att varda öfvervunnen af dig! . . . Men vinner jag, som det väl är vån till, så skall du med lifvet betala din fräckhet!

[Till en småsven.]

Gack och säg konungen, att en vanbördig man har dristat mäla sig till att spela med mig; men att jag väntar att börja spelet, till dess att konungen kommer och sitter som domare deröfver. [Svennen går.]

[Till tärnan.]

Jo, det var mig just en vacker giljare, som din dröm varslat!

[Alfild ser nedstämd ut. Hon håller under det följande nästan oafvändt sina ögon fästade på Sigrune.]

Scen 3.

DE FÖRRE, KONUNGEN, HERIBERT JARL, SKALDEN, AMBLODE.

(Konungen inkommer, följd af hirdmän, kämpar och svenner;
Närmast honom Heribert Jarl.)

SIGNE

(möter honom och pekar föraktligt på Sigrune.)

Der står den mannen, som dristat sig hit att spela med mig — om mig sjelf! . . . Men jag har sagt honom, att vinner jag, så skall han med lifvet betala sin fräckhet! . . .

Hör, min fader! hören I alle, min faders hirdmän, och varen vittne till svaret! . . . Vågar du täfla på detta villkor, du vallareman?

SIGRUNE (med hög och klar röst.)

Stränge herre konung, du tage mitt lif, om stolts jungfrun vinner; men vinner jag, ger du mig då ditt kungliga ord, vid fädernas grafvar, att min blir mön och följer mig genast, utan gods eller guld, ut i villande verlden, hvarhelst jag aktar att bygga mitt bo; och att först med min fria vilja, utan våld eller tvång, hon kommer tillbaka till konungaborgen?

KONUNGEN (häftigt till Signe.)

Du min endaste dotter, går du in på detta? . . . eller ångrar du dig, så säg; ty än har du tid att draga dig ur leken, innan jag gifvit mitt ord! . . . Ty det ordet jag gaf i går, det gäller icke här; — det gällde ingen så lågboren man. Men jakar du villkoret, så skylla dig sjelf; ty än aldrig har jag brutit mitt ord! . . . Då hören det alle, I konungens män! — vid mina fädernas grafvar svär jag, att vinner den mannen, så hör honom helt min dotter till — såsom han begärt —; men i motsatt fall bötar han med sitt lif! . . . [I det han går förbi Signe och stiger upp i högsätet, tillägger han sakta:] Neka du att spela . . . det är klokast; ty nornorna kunde vara dig så oblida, att de gafve honom segern.

SIGNE (utom sig af vrede och stolthet.)

Jag tager upp striden! I hören det alla! min faders ord står fast: — innan qvällen den galne tiggarens hufvud spetsas på borgens galgplats! . . . eller ock följer jag i landsflykt honom, som vunnit sitt farliga spel! — Men det sista sker aldrig, ty mitt blir spelet!

KONUNGEN

(fattar henne häftigt i armen och säger med undertryckt vrede.)

Aldrig var du rätt lydlig mot mig! Nu stundar måhända din ofärd! Onda spådomar utsades redan vid din födelse. Bättre hade varit, att jag — som så många andra fäder — låtit sätta dig ut till vargamat i skogen, än att du skulle lefva intill denna dag!

HERIBERT JARL,

Befaller du, herre konung, att svennerna skola ordna spelet nu genast, så att —

AMBLODE.

(klifver hastigt fram med ett par långa steg och faller honom i talet, I falssett ton.)

. . . Med lugn och fattning bör man gå till viktiga värf, det brukar ju vara ditt ordstäf, herre konung . . . Mig tyckes, att alla skälfva som asplöf här uti salen — och stolts jungfrun inte minst! . . . Jag skulle gerna stå på hufvudet, om det kunde verka lugn; men då blefve det väl så kittlande muntert, att man ändå komme ur jemnvigten — som min forne herre, markgrefven af Frisland brukade säga . . .

KONUNGEN (strängt.)

. . . Tig med ditt skämt! . . . Ofärdens stund är måhända nära!

AMBLODE.

Jag tänkte inte skämta, jag tänkte bara påminna om den nya sången, som Halvar Svenske diktat till stolts Signes ära.

och som han skulle till att qväda i dag . . . Låt honom qväda den, förrän det ödesdigra spelet begynner! . . . Tids nog börjar det, och under tiden så lugnas alla sinnen. [Försmädligt.] Tids nog kommer ungersvennen upp eller kungadottern ned . . . eller . . . allting upp och ned . . . inte sannt? [Lägger med en förnumstig min pekfingret på näsan.]

KONUNGEN.

Du kan ha rätt, så dåre du än är! [Till skalden.] Halvar! Låt oss nu först få höra den nya sången, som du skulle qväda för oss i dag! . . . Se'n må svennerna inbära tafvelspelet, som afgör min dotters öde.

AMBLODE (hviskande till skalden.)

Gör det så långt du kan!

[Skalden nickar samtycke, i det han träder fram för att sjunga. Svennerna frambära harpan till honom. Konungen sätter sig i högsätet, Signe sätter sig bredvid honom, kastande vreda blickar omkring sig.]

SKALDEN (sjunger, spelande på harpan.)

Midgårds lunder klädde sig i gröna skruden,
Alla knoppar svällde utaf lif och lust,
Hoppet tändes åter uti men'skors hjertan,
Kärleksträngtan glödde uti Svipdags själ:
Längtan till den hulda mö han en gång räddat
Utur råa, svekuppfyllda jättars våld, —
Kärleksdisen, som han återskönt till gamman
Åt de höge gudar och åt men'skors ätt,
Att hon åter skulle bringa vår till jorden,
Lösa den ur jättehatets vinterband,
lösa den ur hatets band.

Nu med Valands segervissa svärd i handen
— Det han hemtat i Sinmaras mörka lund —
Skyndar han sig glad en ljuflig vårdagsmorgon,
Just som morgonrodnadsdvergen sjöng sin sång —
Signesången, hvarmed alla verdens väsen
Väckas upp till dagens nya ljus och lif,
väckas till det nya lif; —

Uppför Bifrost skyndar sig den bålde kämpen,
Längtande att hinna gudaborgens port,
Der hon dväljes, ljufva Fröja — Menglad kallad,
Ty den hulda gerna fagra smycken bär,
Som åt mannaögat ljuflig fägnad skänka. —
Gallerporten snart med djerfva språng han når,
med djerfva språng han når.

Skymtar re'n på afstånd gudamön den fagra,
Hvilande med sina diser på ett berg,
Höljdt af blommor, strålände i solglödsljuset. —
Sina tårar nu hon torkat, ljufva mön;
Ty hon anar re'n, att hennes vän är nära,
Anar re'n, att kämpen der på himlabron
Hennes brudgum är. — Hans röst hon igenkänner,
Ljufva rösten, som är hennes hjerta kär.
Som i långa sorgeår hon längtat höra,
Alltse'n ödets hårda hand dem skilde åt,
ödets hand dem skilde åt.

Men nu smyger öfver hennes fagra väsen
Samma hemska trolldomsmagt, som förr hon känt:
Denna grymma dvala, som i Egils gårdar
Band den vänas tunga, så att intet ord
Kunde tolka hennes hjertas ömma kärlek, —
Band den vänas ögon, att ej ens en blick
Kunde låta hennes bålde brudgum ana,
Huru han var henne öfver allting kär; —
Hur hon längtade att få med honom fara
Till de salar, der en evig kärlek bor,
der en evig kärlek bor!

Mannen, som vid porten vaktar, nu han spørjer:
»Säg mig, du som vaktar höge gudars borg,
»Hvem är det som råder här i gyllne salar?» —
— »*Menglad* heter mön, och hennes magt är stor;
När hon ler, då helas alla sorgsna hjertan,
När hon gråter, då blir hvarje tår till guld,
hvarje tår blir guld.»

— »Vise borgvakt, säg mig, kan du svar mig gifva

På en annan fråga, af än större vigt:

Männe nornan unnar någon man i verlden

Lyckan att få ega Vaners ljufva mö —

Att i älskog famnas utaf Menglads armar,

Slumra in i drömmar vid den huldas barm?

slumra vid den huldas barm.»

— »En af ödet korats att få Menglads kärlek:

Ädle Svipdag, bälde kämpen, jättars skräck.

Han med henne vigdes uti Egils gårdar,

Fastän onda ränker länge skiljt dem åt

Under långa år af sorg och bitter saknad; —

Kärlek dock skall segra öfver onskans magt,

kärlek kufvar onskans magt.»

— »Älskar hon i sanning Svipdag, må då tecknet

Varda, att den stängda porten strax slås opp!

Svipdag ser du här, Ivaldes unge ättling,

Egils son, som en gång vigde sig vid mön!

Han som manligt tyglade sin kärleks låga,

Tills den stolta, blyga mön sjelf ville ge

Honom kärlek utaf trofast qvinnohjerta,

Af den art, som evigt binder man och mö. —

Männe hon sin brudgum glömt, som gladt har vågat

Allt för henne, eller får min kärlek lön?

får min trogna kärlek lön?»

Just som kämpen nämnde namnet, upp sprang porten;

Ur den trollska dvalan löstes mön med ens, —

Glad hon skyndar sig till vännens möte,

Sjunker i hans famn och strax sin brudkyss ger.

— »Nu kan Menglad tala ut sitt hjertas känslor:

Re'n vid första mötet, då du frälste mig

Utur onda jättars våld, vann du mitt hjerta,

Fast en ryslig trolldomsmagt min tunga band; —

Svärdshugg han skiftat med de bårdaste kämpar,
Vunnit på vikingar fjerran och när. —
Veklige drotten, faderns skötbarn,
Som aldrig var född till att herrska, som du,
Han måste vika, vika och falla;
Du tog hans land med den starkares rätt —

Du tog hans land med den starkares rätt!
Vida utöfver Skandias gränser
Går nu ditt rykte, du hjeltarnes furste!
Icke i högbänk under sotade åsen
Länge du trifves med glammande lag: —
Verlden dig vinkar så stor och så rik,
Verlden dig vinkar så stor och så rik!

SIGNE (räcker honom peribandet.)

Det qvädet tycker jag om! Så skola män sjunga och be-
sjungas! . . . Der har du lönen, och tack för sången! . . .
Nu må spelet begynna!

KONUNGEN (dystert.)

Ja, nu må spelet begynna!

HERIBERT JARL

(Ger tecken åt två af svennerna. De inbära ett träbord med en rutad brädspelstafla, på hvilken några brädspelsbrickor och två tärningar ligga. Den ene svennen medför dessutom ett par särskilda tärningar, som han lemnar åt jarlen, hvilken framlemnar dem till Signe.)

Se här, stolts jungfru, äro nya, rena tärningar. De ha lycka med sig! Låt tiggaren begagna de gamla; de äro goda nog åt honom!

[Signe mottar tärningarne med en kort nick och sätter sig vid bordet, der svennerna under tiden ställt två stolar midt emot hvarandra. Sigrune sätter sig midt emot henne. Några tärnor ha under tiden inkommit och ställt sig bakom Signes stol.]

KONUNGEN.

Du vallareman, du bestämde ej kastens antal nyss. Nu jag bestämmer dem till tre . . . Den af eder, som slår två kast högre än den andre, har vunnit spelet.

SIGRUNE.

Det vare så som du har sagt, herre konung!

[Det blir ett ögonblick fullkomligt tyst i salen.]

SIGNE

(slår ett kast med sina tärningar och ser hånfullt leende på sin motspelare.)

Ej slår du mig högre än det! . . . [Hon flyttar ett par brickor. Rörelse bland hoffolket. Sigrune biter samman sina tänder och dröjer ett ögonblick, innan han kastar tärningarne.]

[Mummel bland hoffolket:]

Han slog lika högt!

[Signe biter sig häpen i läppen och ser stadigt, med mörk uppsyn på Sigrune, innan hon slår sitt andra kast.]

ALFHILD (till Amblode.)

Blott två ögon slog hon! Hur skall detta sluta?

[Mummel bland hoffolket:]

Bara två! bara två!

[Åter blir det fullkomligt tyst, medan Sigrune slår sitt andra kast.]

HERIBERT JARL

(halfhögt till den som står honom närmast.)

Dubbelt upp! . . . Jo, han kan minsann spela!

[Mummel bland de kringstående:]

Dubbelt upp! Han slog dubbelt så högt!

[Man väntar i andlös tystnad på Signes tredje kast.]

SIGNE

(gör kastet med beslutsam uppsyn och säger derefter gäckande:)

Ej måtte du väl slå högsta kastet heller!

[Sigrune svarar ingenting, besinnar sig ett ögonblick, slår derefter sitt kast.]

[Alla rygga häpna tillbaka, mumlande:]

Högsta kastet slog han!

SIGRUNE (med lugnt eftertryck.)

Min är konungadottern nu!

SIGNE

(sjunker ett ögonblick som tillintetgjord, med vidt uppspärade ögon tillbaka mot stolskarmen. Ett ögonblick senare skyndar hon i vild förtviflan hän till konungen, kastar sig ned bredvid honom, omfamnar hans knän och säger med skälvande stämma.)

O, käraste min fader, du drifve mig ej bort, du gifve mig ej åt vallaremannen! Du bjude honom mina perlor, du bjude honom mitt guld, du bjude honom halfva ditt rike — och jag skall tjena dig och lyda dig, såsom det höfves ditt barn . . . Jag har ej varit som jag bort; men allt, allt skall jag göra godt, blott jag får stanna hos dig, o, fader, fader!

[Hon har fattat hans händer och öfverhöljer dem med kyssar och tårar.]

HERIBERT JARL (för sig sjelf.)

Hon gråter verkligen, den stolta qvinnan. Det är väl första gången någon sett *henne* gråta!

KONUNGEN (med af sorg och vrede qväfd stämma.)

O ve, min dotter, hvad har du gjort! I vettlöst egensinne har du dig sålt åt främmande, lågboren man! Mitt ord står fast, det kan ej ryggas.

SIGNE.

Ej behöfves det att ordhållig vara mot en vallareman.

KONUNGEN.

Mina hirdmän ock hafva hört min ed vid fädernas grafvar; och aldrig skall det sägas om mig, att jag brutit den eden! . . . Vänd dig med dina böner till den, som nu har rätten öfver dig!

SIGNE

(reser sig och ser på Sigrune, som betraktar henne allvarsam och dyster. Hon närmar sig honom stelt, med dröjande steg och säger:)

Tag allt mitt silfver, tag allt mitt guld, tag alla mina kostliga perlor! — men låt mig stanna hos min fader i kungaborgen!

SIGRUNE (med ett bittert småleende:)

Ej för silfver eller guld jag spelte om lifvet; men blott för att vinna stolts jungfrun.

SIGNE

(med undertryckt ångest, stelt och entonigt.)

Du har mig vunnit. Nå väl, så stanna här, jag blir ju sålunda din, utan att dock lemna min faders borg.

SIGRUNE (med strängt allvar.)

Här i din faders borg jag blefve *din*, men du aldrig min; . . . då vore spelet för mig förloradt . . . Nej, nu på stunden, förr'n sol går ned, du följer mig . . . om kungsord gäller!

HERIBERT JARL (i låtsad vrede till Signe:)

Säg blott ett ord, så slår jag med mitt goda svärd den skamlöse ned till jorden, och du är fri!

KONUNGEN (reser sig; strängt.)

Stilla der nere! Ingen må kröka ett hår på vallaremannens hufvud! Han har mitt ord, och han är den, som nu eger att råda i denna sak!

SIGRUNE (till Signe.)

Så kom då nu och låt oss gå! . . . Inga dyrbarheter får du föra med dig, det var öfverenskommet!

SIGNE

(går blek och stilla omkring och säger farväl åt sina tärnor, tager af sig sina smycken och delar ut dem bland tärnorna. Till Alfild:)

Kom du och hjälp mig att taga af mig skarlakanskjorteln och sätta på mig den mörka kåpan, som skyddar mot nattens vind! Det är nu sista gången jag begär någon tjänst af dig . . .

(Alfhild gråter och går med henne ut ett ögonblick. När Signe återkommer, bär hon en lång brun kappa och inga prydnader. Hon närmar sig kungen:)

Farväl, min fader! . . . Bättre hade varit, om du hade satt mig ut till vargamat i skogen, när jag var ett litet spädt barn, än att nu förskjuta mig!

KONUNGEN

(som under hela denna scen suttit försjunken i mörka tankar, nickar nu liksom drömmande ett farväl och svarar dystert:)

Ditt eget högmod har bragt dig i ofärd, icke min vilja . . .
(Sakta.) Måhända dock att din herre besinnar sig och vänder med dig hit tillbaka; det vore ju ett lyckligt slut på saken.

SIGNE.

Nej, fader, hoppas icke det! . . . Den ynglingen har något i sitt ögonkast, som låter ana, att hans vilja är lika stark som din och min.

KONUNGEN

Men hvad du ej förmår med stolthet vinna, sök vinna det med smek. Män hafva svårt att neka, hvad fagra qvinnor utbedja sig med kärligt tal.

SIGNE (stolt.)

Nej, aldrig skulle jag kunna förnedra mig att så söka vinna en man — och allra minst den der usle tiggaren! Då vill jag hellre dö! . . . Och om lifvet blir mig för svårt . . . så kan jag dö . . . Farväl!

(Hon går sakta snedt öfver scenen mot fonddörren, der Sigrune väntar henne på höganloftsbron.)

KONUNGEN (doft och dröjande)

Farväl!

(Alfhild närmar sig gråtande till Signe, för att ännu en gång säga farväl.)

SIGNE (sorgset, men stilla)

Farväl, min lilla tärna! . . . Du var mig alltid trogen, men falska äro dina drömmar! (Stannar och räcker henne sin hand, som Alfhild kysser under tårar. De öfriga ha samlat sig närmare fonden, så att de två stå ensamma bredvid hvarandra midt på scenen)

Snart börja aftonens skuggor falla . . . Såg du, de hade alla-redan redt min fina, hvita bädd i jungfruburen! . . . Ack, aldrig mer får jag slumra i den . . . och icke vet jag, hvar jag nu mån-de finna herberge och hvila! (Harmfullt.) Kanske skall jag tvingas att vandra hela natten i den mörka skogen, eller kanske bjudas neslig hvila af denne ärelöse man! . . . O, hade jag blott ett vapen! . . . men jag får ju ingenting taga med mig . . . Dock i värsta fall, så kan mitt långa hår, göra mig tjänst som snara, när det blir mig alltför tungt att lefva! . . . *En gång har den mannen sett mig gråta, men nu skall ingen klagan mer gå öfver mina läppar, ingen tår fukta min kind . . .*

(Sigrune närmar sig henne och ger henne en vink att komma med.)

Farväl! . . .

(Hon går stilla, men stolt och kall vid hans sida ned för trappan. Alla utom konungen gå ut på höganloftsbron och se efter dem, så att det fönster, som de gå förbi vid nedstigandet för trappan, lemnas fritt för åskådarnes blickar. Alla se tysta och allvarliga efter dem, endast Heribert Jarl drar sin mun till ett bittert hänleende. Skalden slår sakta några sorgsna slag på sin harpa.)

(*Ridån faller.*)

ANDRA AKTEN.

Skogstrakt. Månsken med jagande skyar. Till höger om åskådaren ett bergparti, hvarifrån en skarpt sluttande och vindlande stig leder ned till en torftig stockhydda, som upptager omkring tre fjerdedelar af scenens bredd. Hyddans ena gafvelsida är öppen för åskådarne. På midten af högra långväggen en dörr. På fondväggen en liten glugg högt uppe vid taket, genom hvilken månen lyser in. I närheten deraf en stor öppen spisel, bredvid hvilken ligger en hög af stora vedträn. I spiselvrån hänger en liten pilbåge. På en hylla står en gryta och ett par stenkrukor. Längs venstra långväggen en mycket bred, omälad, väggfast träbänk och framför denne ett träbord af nästan samma längd som bänken. Vid bordets yttersida stå några helt korta och smala träbänkar i rad. Framme vid h. avantscenen ligga några halmkärffvar samt ett par hvita färskinnsfällar.

Scen 1.

SIGNE och SIGRUNE komma sakta vandrande nedför bergsslutningen och fram till hyddans dörr.

SIGRUNE.

Nu ha vi vandrat nästan utan hvila i två dygn . . . Det var för kallt att ligga i skogen . . . Nu kan det vara på tiden, att du får riktigt hvila och sofva ut efter vandringens mödor. (Ser på Signe, som iakttaget en stel tystnad.) Du må inte tro, att det varit för att pina dig, som jag valt denna vägen, der det är så långt emellan hvarje herberge! Den vägen jag först valde, när vi lemnade kungsgården, var både bättre banad och ledde mera rakt till målet; men jag ansåg den icke säker, därför vek jag af med dig in på den här skogsstigen. Jag tänkte som så: hvem vet, om inte ändå kungen ångrar sig och sänder ut sitt folk att fånga och återföra oss; sådant har händt förr i världen . . .

SIGNE (spotskt)

Min fader bryter ej sitt gifna ord! . . . Men sådant förstår ej du och dina likar!

SIGRUNE.

(rycker häftigt till och synes på väg att gifva ett skarpt svar, men hejdar sig och säger lugnt:) Föga känner du ännu hvad jag förstår eller icke förstår, så att du gjorde klokast i att hålla inne med sådant tal.

Så mycket torde du väl dock ha märkt, att jag åtminstone förstår att tygla min tunga och hålla den i band, så att jag ej tanklöst yttrar onda ord, som blott väcka ondt till gensvar hos den, som tar dem mot. Och underligt är, att icke du också fått lära detta, du som fostrats upp i konungens gård, der man väl eljest skulle tänka, att höfviska later och höfviska ord skulle ha sitt rätta hem.

(Signe ger honom vreda ögonkast, men svarar ingenting.)

Nåväl, om ock din fader inte skulle tänkt på svek, så fanns det säkert uti hans hird så många tapper kämpar, som höll sin konungs dotter kär, och som därför kanske, konungen ovetande, samlat folk och skyndat efter oss.

SIGNE (bittert)

Du misstar dig . . . I hela kungsgården fanns nog ingen, som höll mig utaf hjertat kär — mer än Alfild, min lilla tärna, och måhända Amblode, den underlige dåren, som jag en gång räddat från att bli hängd; och för dem behöfde du nog icke darra och fegt söka smygvägar.

SIGRUNE (med ädel värdighet)

Jag darrar icke fegt för någon fara, men söker den ej heller . . . Forsigtighet höfves äfven den tappreste kämpar, så säger ett sannt ordstäf.

SIGNE.

(upprepar halfhögt för sig sjelf, i det hon kastar en hänfull blick på Sigrune)

Den tappreste kämpar!

SIGRUNE (öppnar dörren till hyddan.)

Men se så, låtom oss nu gå in och söka en välbehöflig hvila! . . . Här skall intet ondt vederfaras dig, derpå ger jag dig mitt ord, — och det ordet är så godt som sjelfva kungens, det skall du finna.

(Månen lyser en stund mycket klart in genom den lilla gluggen vid taket.)

SIGNE

(som stått och sett sig omkring, liksom sökande tillfälle att fly, går nu med dröjande steg in i stugan och stannar midt på golvet, blickande stelt framför sig, säger derpå sakta för sig sjelf:)

O, att han blott inte måtte kunna låsa dörren! Då kan jag passa på, när han somnat, och smyga mig ut! (Hon kastar en förstulen blick bort mot dörren, som Sigrune är sysselsatt att tillbomma med grofva jernlänkar och lås. Med sammanbitna läppar och af ångest hväsande stämma:)

Fången är jag . . . *hans* fånge! . . .

(Sigrune lägger ifrån sig sin väska och sin staf, aftar sin kåpa, tar en stor jagtknif från sin gördel, splintar dermed ett par stickor af ett vedträ, staplar ved på spiseln, slår eld med stål, flinta och fnöske och tänder upp en stor, flammande brasa. Hänger derefter upp knifven på en krok vid spiseln. Sedan tar han ur sin väska något som han rör i grytan, hvilken han hänger öfver elden. Flyttar derpå den ena lilla träbänken ett stycke ut från bordet, så att den kommer närmare brasan, sätter sig på den och värmer sina händer, under det att han passar grytan och elden.)

SIGNE

(tyckes fatta ett beslut, går häftigt fram mot spiseln och ställer sig trotsigt midt för Sigrune.)

Hör du vallareman, säg mig en gång för alla, hvad din mening är med allt detta! . . . Tänker du nu söka tvinga mig att bli din hustru, för att hämnas mitt öfvermod i min faders gård?

SIGRUNE

(rör i elden ett par gånger, innan han svarar, och ser derefter länge på henne med en lugn, genomträngande blick.)

Kom och sätt dig här helt lugnt vid min sida, så skall jag säga dig hvad ditt öde månde varda.

(Signe rör sig ej ur stället.)

SIGRUNE (med lugnt eftertryck:)

Tag platsen, som jag bjöd dig, eljest får du ej på ett helt dygn ett enda ord utaf mig!

(Signe sätter sig stelt ett stycke ifrån honom på bänken.)

SIGRUNE (i lugn och allvarlig ton)

Du passar inte till hustru åt mig. Min hustru skall vara huld och vän och glad och kärlig . . . Allt hvad hon gör, skall hon göra af kärlek, och af fri vilja skall hon dela min ringa lott — både arbete och hvila och bröd . . . Jag är inte en af de dårar, som nöja sig med att ega en fager qvinna utan själ och hjerta. En ädel qvinnas hela, varma hängifna kärlek, det är någonting som är värdt att ega. Men det kan *du* icke gifva. och därför behöfver du ej befara, att jag önskar ega dig, vare sig med godo eller ondo . . . Det var blott för att bryta din stolthet, som jag sökte vinna dig; — men inte ämnar jag behandla dig illa, utan jag vill skydda och värna dig, så godt jag förmår . . . När jag finner att motgången måhända en dag böjt ditt stolta sinne, så att man kan tala rätt förnuftigt med dig och hoppas att du skall gifva sanningen rätt, då skall jag säga dig, hvad jag vidare har beslutat öfver ditt öde.

Och nu är mitt vänliga råd till dig, att du från denna dagen söker kufva ditt sinne; ty trots och hån komma blott att förvärra ditt öde, — fastän jag beslutat att ha så mycket tålamod med dig, som kan vara nyttigt för dig . . . Och ännu ett råd vill jag gifva dig. Sök inte att fly ut i skogen. Der träffar du rysliga vilddjur, mot hvilka du inte kan värja dig ensam. Och ej många steg härifrån träffar du de grymmaste stigmän, som aldrig skona någon, — och ve den mö, som faller i deras händer! . . . Hos mig är du lika säker som i din faders gård, det lofvar jag dig ännu en gång vid allt som är mig heligt i verlden! . . . Detta är, som du väl kan förstå, inte mitt hem; det är blott ett herberge, som en rik och god bonde byggt för arme vägfärandes räkning . . . Visserligen kan jag bara bjuda dig halm till läger, men jag försäkrar dig, att man kan sofva ganska godt på halm, när man är riktigt trött, — och framför allt om man har ett godt samvete . . . Hade det gått efter din önskan, så hade jag nu vid detta laget varit upphängd på galgplatsen till korpars föda. Du ser nu hvilken af oss två, som unnar den andre bäst! (Han lyfter af grytan och ställer den på en trefot på bordet, lägger en hornsked och ett brödstycke på hvardera sidan och säger vänligt:) Se här är nu ett varmt

och stärkande mos, som säkert skall smaka godt efter den långa, ansträngande vandringen . . . Sitt nu ned, och håll till godo och ät så mycket du har lust!

(Signe, som åhört hans ord med knutna händer och sammanbitna läppar, sätter sig nu mekaniskt vid bordet och äter långsamt några skedblad ur grytan jemte några bitar bröd. Sigrune sjelf äter raskt och med god matlust. — Efter en liten stund lägger Signe skeden ifrån sig.)

SIGRUNE.

Har du redan slutat äta?

SIGNE (sträfft:)

Ja.

SIGRUNE

(fortsätter ännu en liten stund att äta, reser sig derefter, ställer grytan i spiselvrån, aftorkar skedarne med ett handkläde och lägger dem åter i sin väska. Går derefter bort till halmkärvarne, tar hälften utaf dem och lägger dem omsorgsfullt tillrätta på långbänken samt breder de begge fällarne öfver halmen. Signes ögon följa honom hela tiden med ett lurande och misstänksamt uttryck.)

Se der är nu din bädd, och här är min! . . . Sof nu lugnt och godt till soluppgången eller längre, om det dig lyster!

(Sedan han derpå laggt den öfriga halmen en smula tillrätta åt sig sjelf, lägger han sig insvept i sin kappa på bädden, gör ett korstecken öfver sitt bröst och somnar strax derpå in.)

SIGNE

(har under tiden laggt sig emellan de begge fällarne; men hon soffer ej, utan lyfter allt emellanåt på hufvudet, för att se, om Sigrune somnat. Månen belyser starkt jagtknifven, som hänger i spiselvrån. Hon blir den varse, sätter sig upp i sängen och stirrar på knifven. Sakta till sig sjelf:)

Se der är en befriare — ett präktigt vapen! . . . Nu kan jag med ens stilla mitt qualda hjertas oro! (Bittert) Du trodde du skulle böja mig, du fräcke yngling . . . du trodde jag gifvit mig på nåd och onåd som trälinna åt dina nycker — ditt ädelmod, som för mig är icke bättre än den värsta skymf! . . . Men nu jag borrar det hvassa stålet in uti mitt hjerta, då har jag ändå segrat öfver dig, i det jag löst din fånge utur hennes fjettrar! . . . (Besinnar sig ett ögonblick.) Men hvarför skall jag dö? Det vore bättre att med ett väl måttadt hugg rödja honom undan, som vågat att med fräcka händer förgripa sig på kungadottern! . . . Är jag blott lyckligt af med honom, så kan jag i soluppgången

skynda stora raka vägen tillbaka mot min faders borg . . . Den vägen är mindre farlig och kortare än den slingrande skogsstigen, på hvilken vi kommo hit . . . Med knifven skall jag värna mig, om så behöfves! . . . Men kanske träffar jag snart en fredlig vandrare, som blir glad att mot löfte om belöning få följa mig till kungsgården . . . Raskare torde väl också min gång varda, när det bär hemåt, än på vägen hit! . . . Jag känner som om jag finge fogelvingar, blott jag tänker på befrielsen! (Hon smyger sig upp, tar ned knifven från spiken, granskar den noga, närmar sig sakta smygande Sigrunes läger och mättar ett häftigt hugg åt hans bröst.)

(Sigrune rycker i detsamma till sidan, undan hugget, och ger till ett rop, Månen, som öfvertäckts af moln, under det att Signe sökte utföra mordet, strålar nu med fördubblad klarhet under hela scenen.)

SIGRUNE

(fattar häftigt och hårdt om Signes båda handlofvar, så att hon låter knifven falla till golfvet. Han reser sig på knä och trycker henne med våld ned, så att hon sjunker i knäfallande ställning ned på golfvet bredvid hans bädd. Han talar vredgadt och hårdt.)

Lömska förräderska, som tänkte svika mig i sömnen! Gjorde jag dig nu efter förtjenst, så läte jag dig inte lefva till morgondagen!

(Signe, som först krupit samman i harmfulm skräck, ser nu tyst på honom, med ett bönfällande, men beslutsamt uttryck i sina ögon. Han tillägger något vekare, men dock bittert:)

Det är skada om dig, att du fick så vackra ögon och ett så elakt, otacksamt hjerta! . . . Den uslaste lilla vallarepiga skulle icke ha kunnat göra en sådan ogerning, som den du nu tänkte begå: svika den, som nyss lofvade dig sitt skydd! . . . Förstår du, att jag nu kunde straffa dig huru jag än ville? — ingen människa kunde här komma till din hjälp — och du ser, att din kraft förslår intet emot min . . . Men just emedan du med all din stolthet likväl blott är en svag, värnlös qvinna, så vill jag inte göra dig något ondt . . . Icke vill jag dock bo när en människa, som kanske ständigt lurar på försåt . . . Men vill du svärja vid dina fäders grafvar, att du aldrig mer vill svika mig, så skall det få vara, som om ingenting händt emellan oss. Ty så hugstor qvinna tror jag dock du är, att du ej bryter en sådan ed.

(Signe svarar ingenting, blott skakar sakta på hufvudet.)

SIGRUNE.

Ja så, du vill inte! Nå jag skall väl gifva dig tid till lugn besinning, så inser du nog ändå till slut, hvad som är klokast och rättast . . . Der börjar dagens första strimma att synas! . . . Jag skall nu lemna dig ensam här och bege mig ut på jagt. Du får då smaka på hur ryslig ensamheten känns här i den öde skogen; så kanske du ej sedan skall ha någon vidare lust till att rödja mig ur vägen. (Han reser sig, tar sin kåpa, sin väska och sin staf, lägger bröd i väskan och sticker knifven i gördeln.) Knifven tar jag med mig, förstås, så att den ej må komma dig på onda tankar . . . Der är något kvar af moset sedan i går; och bröd och vatten finnes här äfven, så du behöfver ej svälta och törsta! . . . Far nu väl så länge och besinna dig på saken!

SIGNE (stolt, men med en viss oro i rösten)

Kommer du aldrig tillbaka?

SIGRUNE.

Jo, när du besinnat dig och tröttnat på ensamheten och kanske behöfver min hjälp. Tag då den lilla bågen der och skjut fjäderpilen upp igenom rökfånget. Den går ej mycket högt, ty den är egentligen blott en leksak; men den håller sig ganska länge sväfvande i luften; och den är fästad med en tråd vid bågen, så att den kan ej föras bort af vinden. När jag ser fjäderpilen sväfva öfver hyddan, då skall jag komma tillbaka . . . Farväl! (Han går och höres bomma till dörren utanför.)

Scen 2.

SIGNE ensam,

(sjunker ned på bänken, med händerna för ögonen. Ropar derefter, i det hon sträcker ut sin knutna hand efter honom)

Länge torde du få vänta, innan jag kallar dig tillbaka!

(Hon går fram och tillbaka, lägger emellanåt ved på elden. Långdragna, ohyggliga vargtjut höras utanför stugan.)

Hu, hvad var det! . . . Inte skogstrollen, ty de äro ej ute vid denna tiden på dygnet . . . Men ulfvars tjut måtte det ha varit! . . . Har han kunnat värja sig emot dem, eller ha de kanske redan sänderslitit honom, och komma de nu för att söka sig ännu ett byte? . . . Härinne är jag väl dock säker för vargar åtminstone! . . . Men ohyggligt är det, att vara ensam här i vilda skogen, skild från hvarje menskligt väsende! . . . Och han, som lofvade att skydda mig, är kanske nu sjelf söndersliten af rofdjuren! (Besinningsfullt.) O, jag visste inte den tiden jag aldrig ännu varit utom min faders gård, hur mycket en människas sällskap kan vara värdt! (Upprörd.) Och ändå . . . hade jag fått min vilja fram, skulle jag sjelf ha gjutit hans unga blod! . . . han skulle ha legat blodig, död och kall på halmen derborta! . . . (Rysande.) Hur kunde jag väl tänka på att mörda? Åh jo, det talades ju nästan endast om krig och dråp der hemma på kungsgården. Jag tyckte mången gång, när jag hörde de tappra kämparne förtälja om sina vilda bardalekar, att jag skulle velat vara med som sköldmö derute i stridens tummel — mycket hellre än att famnas af en make och föda barn och sitta vid sländan dagen lång som andra qvinnor! . . .

I stridens tummel, ja, der är det hederligt att döda sin fiende — öga mot öga; men att mörda en sofvande . . . och dertill en, som handlat så hugfullt som den ädlaste bland kämpar — (med vämjelse) fy! jag måste blygas inför mig sjelf! — och hur föraktlig jag måste synas i den mannens ögon! (Hon gömmer ansigtet i händerna. Efter en stunds tystnad) Och nu skall jag allt framgent lefva på hans nåd och ädelmod! . . . Kan jag då inte finna något sätt att bli qvitt min skuld, betala hans ädelmod med någon gåfva så stor, att *han* får orsak till att tacka mig långt mer än jag att tacka honom! (Efter en stunds besinning.) Låt se . . . Jag funnit hans närhet ej så svår att fördraga, som först jag trodde, och någon varmare känsla för den vidt berömda kungadottern måtte väl dock ha drifvit honom att söka vinna mig, fast han ej låtsade derom i går . . . Om jag skulle kalla honom tillbaka och så bedja honom så ödmjukt jag kan, att han för mig åter till kungsgården? . . . Han begärde blott att jag skulle med helig ed bedyra, att jag aldrig skulle svika

honom. Men nu vill jag göra mera än så; nu vill jag lofva, att jag aldrig skall tillhöra någon annan än honom, om han gör mig till viljes i detta stycket och låter upptaga sig i min faders hird. Der skall han kanske snart få tillfälle att öfva någon stor bragd, som kan göra honom i någon mån värdig att ställas bland kungens utvalde kämpar och att varda stolts Signes brudgum . . . Måhända kan så denna sak vändas till lycka för oss alla . . . Ja, så må det ske! (Tar bågen och skjuter pilen upp genom rökfånget, lägger den sedan ifrån sig, men håller snöret, som är fästadt vid pilen så, att det ej skall nås af lågorna. Går upp och ned på golfvet, så långt snöret räcker till.) Så må det ske. Så betalar jag min skuld. (Med en viss otålighet.) Han dröjer! . . . Var han då mycket långt borta, männ' tro! (Rysande.) Eller var det verkligen som jag fruktade? . . . Ha vargarne sönderslitit honom! . . . Men tyst, hörs det inte steg! . . . Jo visst, han kommer. (Med sammanbitna tänder.) Den ångest jag lidit för hans skull, skall väl göra det lättare för mig att ge honom några goda ord.

Scen 3.

SIGNE och SIGRUNE.

SIGRUNE.

(synes komma uti ilande fart ned för berget med sin jagtväska full. Han drager riglarne från dörren och går in i stugan. Vänligt och gladt:)

Sannerligen, skön jungfru, jag hade knappast väntat, att I skullen kalla mig så snart tillbaka!

SIGNE (med stilla värdighet:)

Det är nu jag, som bjuder dig att taga plats hos mig en stund på bänken, att jag må få säga dig, hvad jag tänkt på, medan du varit borta. (Sätter sig på bänken.)

SIGRUNE

Gerna. (Lägger ifrån sig sin väska och sätter sig vid Signes sida på bänken.)

SIGNE.

Först beder jag dig så hjertligt, att du ville förlåta mig mitt onda anslag emot dig . . . och sedan att du ville föra mig tillbaka till min faders gård . . . Jag skall säga honom, att du är värd att upptagas bland hans bästa kämpar (I något dröjande och tveksam ton.) Du begärde, att jag skulle svärja, att inte svika dig. Jag är nu villig att gå den eden . . . Men ännu ett annat löfte som du ej begärt, vill jag gifva dig . . . såsom *lön* för ditt ädelmod, nämligen att jag aldrig skall bli någon annan mans hustru än din . . . Måhända kan slutet sålunda varda lyckosammare än början.

SIGRUNE.

(ger henne en lång och varm blick, men svarar i sin vanliga lugna ton)

Det var godt, det du der sade, och mycken tack skall du ha för de orden! . . . Men minns du hvad jag en gång sade i din faders gård? . . . der blefve jag väl din, men du aldrig min. Och af ett sådant förhållande skulle aldrig lycka komma . . . Jag står fast dervid: min hustru skall följa mig och dela min lott!

SIGNE.

(rycker på axlarne, ser missnöjd ut och mumlar:)

Aldrig kommer man till rätta med honom!

SIGRUNE.

Du blir alltid vred, när man ej följer ditt sinne . . . En gång skall du dock kanhända få medgifva, att jag visste hvad som var bäst för oss begge.

SIGNE (harmset för sig sjelf,)

Jag borde ha förstått, hvad hans svar skulle blifva . . . af de ord han yttrade i går afton; och så kunde jag ha sparat mig förödmjukelsen att bjuda ut mig åt en sådan vettvilling!

SIGRUNE (reser sig från bänken.)

Bäst är nu, att vi genast gå till hvila, och så stiga upp med dagens första gryning i morgon; så komma vi till nästa herberge, innan natten faller på. På tredje dagen härefter kunna vi då hinna till min koja, och der skall jag kanske snart nog kunna säga dig något, som skall bringa dig glädje. Sof nu godt och dröm endast goda drömmar. (Han lägger sig på sin halmbädd.)

SIGNE (sakta)

God natt!

(Hon lägger sig mellan fällarne på bänken. Efter en stund sätter hon sig upp och lyssnar, för att höra om Sigrune sofver.)

Han har redan somnat, trött utaf jagtens mödor; men han fryser säkert . . . Begge fällarne har han gifvit åt mig. (Stiger upp ur bädden och tar den ena fällen på armen.)

SIGRUNE (hviskande för sig sjelf.)

Hvad kan hon vilja? Icke kan hon nu vilja svika mig! Då vore hon ju en djefvul i qvinnohamn!

(Signe breder sakta fällen öfver honom och återvänder derpå hastigt till sin bädd.)

SIGRUNE (alltjemnt för sig sjelf.)

Ah, var det så du menade! . . . Då har du ju ändå en smula hjerta i bröstet, du fagra qvinna! . . . Jag skulle vilja betrakta dig i denna stunden, för att finna, om du ser lika god ut som nyss, då du talade de vänliga orden. O, om du visste, hur jag älskar godhet! (Lyssnar.) Hon sofver nu, då kan jag väl få se på henne. (Han går till spiseln, tänder en torrvedssticka och lyser på Signe.)

Ja, nu ser hon god ut, så ljufligt fager! Jag ville så gerna tro, att inom en så fager kropp, så ädel skapnad, bor något verkligt godt, som med högre magters hjälp skall segra . . . Först tänkte jag knappt på annat än att frälsa dig ur onskans garn och vinna en brud åt himlen; men nu önskar jag du vore min, min egen ljufva brud . . . Jag vågar likväl icke säga, hur kär du är mig; det blefve endast en näring åt ditt öfvermod, din sjelfviskhet. Ty ännu herrska dessa känslor enväldigt

hos dig och lemna intet rum för kärleken. Och vill du icke kufva dem och låta ditt bättre väsen taga ut sin rätt, då skall jag nog ha kraft att rycka mig lös utur de band, hvarmed din fågring drager mig till dig . . . God natt, sof lugnt och dröm, att jag är ditt hjertas vän! Må alla goda englar vaka öfver dig!

(Gör korstecknet öfver henne, kastar stickan på elden och lägger sig derefter åter på sin bädd.)

(Ridån faller.)

TREDJE AKTEN.

En stor fornnordisk ryggåsstuga.

Dörr i fonden, en liten sidodörr till höger. På samma sida, närmare avantscenen, en stor, öppen, hvitmenad spisel, bredvid hvilken ved ligger staplad. På ömse sidor om fonddörren, tätt upp under taket en stor fyrkantig lucka, som öppnas inåt, så att den kan tryckas tätt mot väggen och lemnar öppningen fri. På högra väggen nedanför luckan hänger en halfärdig fisknot. I hörnet stå en spade, en yxa och några andra redskap. Längs venstra väggen löper en väggfast bänk, framför hvilken står ett träbord af nästan samma längd som bänken. På andra sidan om bordet, stå några korta och smala träbänkar. Ofvanför högbänken finnes ett liggskåp med några blåa dynor och hvita fårskinnsfällar. Dörrarne till skåpet äro stängda. Stugan är fullkomligt mörk, tills det ögonblick då dörren öppnas.

SIGNE och SIGRUNE (komma in om fonddörren.)

SIGRUNE

(Öppnar dörren och låter Signe gå in före sig. Läger ifrån sig staf och väska samt öppnar den venstra luckan, så att ljus strömmar in i stugan, går sedan och stänger dörren.)

Här ser du nu mitt hem . . . Det är en fattig mans hem, men icke någon tiggares . . . Jag måste arbeta flitigt för mitt uppehälle, men nöd lider jag icke, utan jag har min nödtorft och kan äfven dela med mig åt arme vilsekomne vandrare . . . I skogen har jag villebråd i öfverflöd; i strömmen här utanför finnes fisk, som jag fångar med en not, som jag sjelf bundit på lediga stunder . . . Ett stycke åker har jag äfven, som ger mig bröd i utbyte mot det trägna arbete jag lägger ned derpå. Der bredvid har jag en liten örtagård, der jag plantat många här i landet okända örter, som äro nyttiga både till läkdom och till föda, och som jag fört med mig ifrån fjerran land.

Föröfrigt eger jag några får, som ge mig ull till kläder och några getter, som gifva mjölk . . . Med djuren har den beskedlige bonden, som jag köpt stugan och jordtjappan utaf, haft tillsyn, medan jag varit borta. Men åkern och örtagården, på dem måste jag nu arbeta dubbelt mer än förr, för att rensa dem från ogräs, som säkert tagit öfverhanden . . . Du kommer därför knappast att se mig här i stugan annat än vid måltidsstunderna, och när qvällen bryter in och manar den trötte arbetaren till ro. Jag har icke någon tjenare, utan måste göra allting sjelf, förstår du. (Lägger ved på spiselhällen.) Nu skall jag göra upp en präktig eld, som helsar dig ett varmt välkommen.

SIGNE

(som under hans ord sett sig omkring i stugan, tankfullt för sig sjelf)

Aldrig har jag känt en sådan man, så mild och hjertegod och skär som den skäraste mö! . . . (Spotskt.) Är han kanske ej en man — måhända en qvinna blott, som klädt sig ut till man, för att drifva gäck med mig? . . . (Skamsen.) Det var då en verklig Lokestanke! Visst är han en man! . . . Hur stark och modig visade han sig inte i går i skogen, då han slog de fyra vilda röfvarena på flykten! Det borde jag väl ej glömma: ett större mandomsprof har nog ingen i kungens hird bestått, fast der finnas de mest berömde kämpar uti verlden. (Sätter sig på bänken.)

SIGRUNE

(som nu fått elden att flamma upp, ställer sig framför henne.)

I morgon måste jag stiga upp med solen och börja mitt arbete på åkern. Tiden blir drägligare för dig här, om också du har något att syssla med. Jag har inte guld eller silke att ge dig till att sticka fagra prydnader utaf, såsom du var van i kungsgården; men snöhvit ull ligger der i skåpet, och vill du deraf väfva tyg till kläder, så skall du ha stor tack. Der hänger en not, som jag till hälften bundit färdig. Vill du, så skall jag

visa dig hur man binder not, så kan du taga detta arbete, när helst det lyster dig. Och ännu en annan sak: vill du laga maten, som jag skaffar hem till huset! Den mat, jag kunnat bjuda dig på vägen, har du haft svårt att förtära, det har jag märkt och undrar ej derpå. Jag vet ju nogsam, att I qvinnor af ädel börd, I lären bland andra konster äfven att reda maten med kosteliga kryddor, så att den blir mer välsmakande än den, som det gemena folket förstår att laga. Vill du åtaga dig detta arbete, så skall du ha mycken tack; ty gagnet vore det för oss begge . . . Och nu till sist ett ord, som jag tror skall lika dig rätt väl till att höra. Jag ämnar nu ej längre stänga in dig med rigel eller lås, om du blott vill gifva mig ditt ord, att du ej lemnar mig i hemlighet?

SIGNE (ser honom stadigt i ögonen.)

Tror du då verkligen, att du kan lita på mitt ord?

SIGRUNE (allvarligt)

Ja, jag litar på ditt ord.

SIGNE

Hos oss heter det eljest: Förtro dig ej åt den, som en gång svikit dig; han skall tänka, att du rufvar på hämnd och så skynda att förekomma dig! (Häftigt:) Hvad vill du mig egentligen! Kanske har du blott ställt dig ädelmodig, för att sedan kunna mätta dig med en desto grymmare hämnd, när jag hunnit så långt bort från min faders gård, att intet rykte om min nöd kunde hinna hans öron!

SIGRUNE (med lugnt eftertryck)

Det var stygga ord, du talte nu! Så ohygglig du syntes mig knappast ens, när du ville stöta knifven i mitt hjerta!

(Signe kniper samman läpparne och rynkar ögonbrynen.)

Se ej så vred ut, — du har sannerligen intet skäl att vara vred på mig . . . Jag skall emellertid, till lön för dina onda

ord gifva dig en hugnesam tidning . . . Det är inte min mening att behålla dig hos mig för alltid; utan jag ämnar om någon tid att föra dig åter till din fader. Huru snart, skall få bero på dig sjelf — kanske redan om en vecka, ifall du fyller det villkor, som jag nu vill ställa upp för dig . . . Först måste du dock gifva mig det löfte, som nyss jag kräfde utaf dig, att icke lemna detta hus förrän med mitt goda minne. Och så ville jag allvarligt bedja dig visa prof på, att också du kan råda öfver ditt lynne och hålla tillbaka alla dessa hårda och onda ord, hvarmed människorna så ofta göra lifvet tungt den ene för den andre. (Sätter sig på bänken midt emot henne.) Jag önskar och hoppas, att under den korta tid, som du skall vistas här hos mig, du ville ställa dig . . . som om du vore min hustru — min goda hustru —, styra och ställa här likt en matmor huld, som glömmet sig sjelf och blott tänker på husets och sin bondes trefnad, och som tar emot honom med milda ord och vänlig uppsyn, när han kommer trött hem efter dagens släp . . . Märk väl, det är ej älskogssmek, som jag begär af dig; ty sådant bör komma utaf hjertat, om det skall ega något värde, och du minns hvad jag sade dig förut: jag önskar icke ega dig i verkligheten till min hustru, äfven om du ville det sjelf — hvilket du ju i verkligheten *icke* vill. Men jag önskar, att den tid du vistas hos mig, må blifva dig till en lärdom, att du må finna, hur ljufligt lifvet dock kan vara äfven i den fattigaste koja, när den ena människan blott är god och fördragsam mot den andra . . . Och för egen del önskar jag också, att få behålla denna tid som ett vackert minne utaf dig — en hågkomst, som kan plåna ut allt det jag hittills funnit styggt och motbudande uti ditt väsende . . . Säg, vill du gifva mig löftet, som jag fordrade utaf dig?

SIGNE (kort och bestämdt)

Ja! Vid mina fäders grafvar lofvar jag, att ej fly härifrån! . . . Det andra skall jag försöka göra . . . om jag kan.

SIGRUNE.

Stor tack, stolts jungfru! Det var ett godt beslut, som jag hoppas skall alstra många utaf samma art! . . . Men nu

kan det vara på tiden att gå till hvila . . . Bredvid storstugan här finnes en liten kammare, som måhända skall lika dig att ha till jungfrubur; ty jag kan tänka, du skall vara glad att slippa dela sofrum längre med en främling.

SIGNE.

Tack!

SIGRUNE

(tar några dynor och fällar ut ur skåpet och bär dem in i kammaren.)

Se der äro ett par goda dynor och fällar till en bädd åt dig . . . Du kanske kommer dock att finna det ganska ödsligt, att sofva utan din tärnas sällskap . . . Men jag ligger dock ju här ute, så att ingenting behöfver du att frukta af nattens stygga gaster eller spöken . . .

SIGNE (afbryter honom hastigt.)

Det måtte väl inte finnas någon grafplats här intill?

SIGRUNE.

Jo, ett slagfält ligger alldeles här bredvid, der många tusen tappre kämpar fallit i striden mot hvarandra; och det säges också för sannt, att man ibland vid midnattstid ser dödnings-skarors Helfärd rida här förbi.

SIGNE (rysande.)

Då tror jag ändå, att jag skall bedja dig, att lemna dörren en liten smula på glänt.

SIGRUNE.

Du fruktar således de döde? Och jag har dock lefvat ensam här nu snart ett år.

SIGNE.

Och sofvit godt?

SIGRUNE.

Ja, mycket godt.

SIGNE.

Då kommer det sig deraf, att du har bättre samvete än jag . . . (Med sammanbitna tänder för sig sjelf:) Jag känner, att jag förtjente ej bättre än att hemtas af den onda Lokesdotterns leda följe.

SIGRUNE.

Lemna dörren öppen, om du vill; och skulle någonting oroa dig, så skall det minsta rop ifrån dig föra mig till din sida.

SIGNE.

Tack . . . och god natt! (Går mot sidodörren.)

SIGRUNE.

God natt! Sof i frid!

SIGNE

(stannar, vänder sig om och räcker Sigrune stilla och allvarligt, men ändå vänligt sin hand) Tack! Jag vet du menar hvad du säger. God natt! (Går in i kammaren.)

SIGRUNE.

God natt! (Står stilla och följer henne med ögonen, tills hon försvunnit bakom dörren, som hon lemnar halföppen.)

Scen 2.

SIGRUNE ensam.

Hur underbart förvandlad hon är nu, sedan hon fått veta, att hon med vänlighet och hofsamhet kan vinna lof att snart återvända till sin faders gård! . . . Det löftet verkade mer än all den omsorg jag haft för henne och allt mitt tålmod . . .

Men nu är det väl bäst jag också går till hvila, för att vid första hanegället kunna stå upp med stärkta krafter till mitt arbete. (Han går hän till liggsåpet och ordnar dynor och färskinnsfällar till en bädd, rör derefter om elden ett par gånger.) Det börjar nästan bli för varmt här inne. (Går hän och öppnar äfven den andra fönsterluckan.) Natten är så mild och stilla, att luckorna gerna kunna stå öppna. (Vänder sig mot höger, så att han kommer att kasta en blick genom dörren in i Signes kammare.) Tänk, hon sofver redan! Det visar att hon var trött af färden! . . . (Lutar sig mot dörrposten och ser in i kammaren.)

Hur älsklig hon ligger der med de fagra, liljevita armarne sammanlaggda öfver bröstet! Det hårda, stolta draget kring munnen är nu borta. Hon småler mildt som ett barn i sömnen . . .

O, Gud, hur underbart fager du dock skapat qvinnan! . . . Må jag nu blott ej låta mitt förnuft förblindas, så att jag glömmer hvad jag i grunden vet vara rätt och sannt! . . . En qvinna, som blott är fager, och intet mera, hon är ej värd att ega! . . . Skönhet, med godhet parad, väcker i mannens hjerta en kärlek af himmelsk art: skönhet utan godhet väcker en kärlek, som drager honom ned i stoftet och snärjer hans själ i snöda lustars garn . . . (Brinnande varmt, med knäppta händer:) Herre, du mäktige Gud, du som känner oss menniskor bättre än vi sjelfve, du som vet, hvilka strängar skola röras, för att anslå den kärlekston, som du vill höra ljuda ur hvarje men'skobröst i hela verlden! . . . vore det förmätet att bedja dig: låt det vara den kärleksgnista, du nedlaggt i mitt hjerta, som är beskärd att tända lågan äfven uti hennes själ! Låt min kärlek få framälska din evigt härliga bild ur denna fagra qvinnas väsende! (Stilla, drömmande.) Tänk, om det blefve så, att den dagen då jag säger henne: »Du är nu fri: — jag för dig åter till din fader!» . . . hon svarade: »Du är mig kär, och jag väljer att stanna här hos dig i ringa hyddan!» . . . Det vore himlen re'n på jorden! Att se henne gå omkring och ordna här i huset med hjertlig omsorg, och så komma hem till henne efter slutadt dagsarbete, mottagas af hulda ord och ljufva blickar, af hennes kärleksfulla famntag, — ej behöfva skiljas, när solen går ner och manar till hvila efter dagens mödor! (Sträcker händerna mot himlen.) O, gif mig henne,

min Gud, min Gud! . . . Jag skall aldrig önska mig något annat af denna verdens goda. Gif mig henne för tid och evighet! . . . Åh, du kan det, du kan det! (Elden dör småningom bort, så att det blir mörkare i stugan. Han affägger sin kåpa och sin tröja och lägger dem på bänken, stiger sedan upp och lägger sig i skåpet; upprepar halfsofvande de sista orden i skaldens sång. Sakta musik.)

Uti ljuflig kärlek skola vi nu lefva samman,

Evigt lefva samman kärleks sälla lif,

evig kärleks sälla lif!

(Somnar. Musiken öfvergår till det mildaste pianissimo och tystnar småningom af. Snart börja stormskyar att jaga framför månen, och rörliga, människolika skuggor kastas in i rummet. Orkestern börjar spela ett doft, olycksbådande tremolo. Då ljuda plötsligt skärande ångestrop från Signes kammare.)

Aj! nej, nej! Hjelp, hjelp! Förbarmande! Rädda mig, rädda mig! . . . Hjelp, hjelp, hjel . . .

SIGRUNE (sätter sig yrvaken upp i bädden.)

Hvad är detta! Hvem ropar mig?

(Hoppar ner ur sofubänken och kastar tröjan på sig.)

Scen 3.

SIGNE

(kommer i sin hvita underklädning, barfotad, med upplöst hår, alldeles utom sig af förfäran.)

Hjelp! Rädda mig! De äro efter mig! hela den rysliga skaran!

SIGRUNE (stående intill bänken vid venstra avantscenen.)

Hvilka äro efter dig? Lugna dig, säg hvad du menar!

SIGNE

(faller ned vid hans fötter, alltjemnt flämtande och skälfvande af ångest.)

Du är god, o! hvarför var du då icke åtminstone så barmhertig och satte ett par skor på mina fötter, när du begrof mig? . . . Der fanns ingen vän der nere, icke fader, icke moder, der på den rysliga vägen, ingen räckte helskor åt mina arma fötter . . .

hör du, utan jag måste vandra barfotad öfver det stingande törnet . . . O, hur kunde du begrafva mig utan skor, du som är så god, du som lofvat att icke hämnas? . . .

SIGRUNE.

Men så sansa dig då! Det var ju blott en dröm . . . Du är hvarken död eller begrafven . . . Du har haft en ond dröm. Förtälj mig drömmen, så varder det väl bättre med dig? . . . Se här, låt mig svepa fällen om dina stackars fötter . . . Och sitt så stilla här hos mig och förtälj hvad det var, som plågade dig så rysligt i sömnen! . . . Snart går väl också solen upp och hjälper till att förjaga nattens grymma skräck. (Sätter sig på bänken, i det han sveper fällen omkring Signe, som ligger på golvet, lutad mot bänken.)

SIGNE (i jämrande ångest.)

Hör då, och säg sedan, om ej mitt öde är rysligare än någon annan qvinnas! . . . Det var den blåbleka Leikin sjelf, pestbärerskan, som kom och hemtade mig med hela sitt hemska följe . . . Jag dog från denna världen och fördes af den onda Lokesdottern till östra Helporten. Der fanns redan före oss en stor skara dödningar . . . Låset vreds gnisslande upp, och alla vandrade sin tunga väg ned till Hels rike . . .

Först gick vägen genom djupa, mörka dalar; men snart kommo vi till en oöfverskådlig hed af sammanvuxna törnen. Åt några bland dödningaskaran, som ej vid sin begrafning fått skor på sina fötter, räcktes starka Helskor af milda osynliga händer, till lön för goda gerningar, som de öfvat i världen . . . Endast åt mig räcktes inga skor, utan jag drefs med nakna fötter öfver törnestigen . . . Och när jag hunnit öfver den, blödande och sönderstungen, då kommo vi till en elf, som forsade fram öfver klippor, hvassa som svärdseggjar. Smala plankor förde öfver till andra stranden; men när jag satte foten på en af plankorna, då vek hon förrädiskt undan, och jag störtade i djupet och slungades af vattnets kraft mot de hvassa eggarne . . . O, hvilka qval! . . . Det kändes som om min varelse helt skulle förgås;

men så blef det ej. Jag kastades välbehållen upp på andra stranden, och fördes vidare, vidare till nya qual . . .

Dock för ett ögonblick väcktes en smula hopp uti mitt hjerta. Mörkret vek plötsligt, och mitt öga varnade snart omätligt vida, gröna ängder, som vattnades af en skummande flod. Jag trodde pröfningen var slut, och att jag åter fördes upp på jorden! . . . Men det rysligaste återstod ännu . . . Vi fördes öfver floden på en gyllene bro och derifrån in på den vägen, som leder mot Urdarbrunnen, der du vet att de döde få sin dom af gudarne. (Halfhviskande:) Der bänkades vi alla i långa rader, lika tysta som vi kommit dit . . . Och snart sågo vi Gudarne i skinande rustningar komma ridande ned för Bifrost . . . Och de samlade sig strax till tings . . . Oden satte sig i högsätet, och de andra åsarne satte sig på ömse sidor om den höge fadren . . . (Skakas af rysningar.) För hvar och en utaf oss hördes röster af osynliga varelser mäla om våra gerningar i verlden; men i våra munnar lågo tungorna tysta och stela, så att ingen af oss kunde svara på de anklagelser, som slungades emot oss . . . Men då trädde för hvar och en utaf de döde hans fylgia fram. Och fylgiorna de talade med ljuflig röst så fagert om hvad godt dessa döde — män och qvinnor — verkat, och hur det onda som de öfvat, ej skett med deras fulla uppsåt, så att gudarne dömde dem alla fria från Nastrands plågor. (Förtviflad.) Blott jag ensam ibland alla hade ingen fylgia, som talade min sak. Och jag förstod, att min fylgia hade flytt den stunden, då jag beslöt att öfva mitt nidingsdåd mot dig och mörda dig i sömnen! . . . Mig dömde därför gudarne att föras till Nifelhels eviga qual! . . .

Jag såg huru de som frikänts, fingo dricka en ljuflig dryck, som borttog från deras väsende hvarje spår af dödens smärta och hvarje sorgligt minne, som de fört med sig ifrån jordelivvet — en dryck som tände livvets värme i dubbelt mått hos dem och återgaf dem tungans bruk! Jag såg huru de fördes af sina fylgior — lyckliga och sälla — på glädjestigar till de fagra hem, som fylgiorna på förhand beredt åt sina älsklingar i gudars gröna verldar . . . Se'n såg jag intet mer; ty äfven åt mig räcktes en dryck . . . men ryslig, etterblandad var den drycken! Den

tycktes slita allt det menckliga utur mitt väsende, tycktes slita bort sjelfva det andelif, som af den höge fadren tändes i hvarje men'skas själ vid hennes födelse . . . Och så befalldes jag att fly mot norden, . . . och de förfärligaste af alla varelser, de grymma Heiptorna de piskade mig framåt med törnegissel.

SIGRUNE (deltagande.)

Det tyckes som om du upplefde samma pina, medan du berättar drömmen. Tänk därför inte nu mera derpå! . . .

SIGNE (vilåt.)

Jo, du *måste* höra slutet! . . . Jag stod i flämtande andlös, ångest vid Nifelhels bråddjupa, isande fjellväggar. Redan på afstånd hördes Nifelhundarne med tjut och skall förkunna, att en dödsdömd menniskovarelse var derutanför. Då kommo Nifelhels roffoglar, med den grymme draken Nidhögg i spetsen. Deras svarta vingor susade genom luften. De slog sig ned på klippspetsarne rundtomkring, i väntan på att få sönderslita sitt offer . . . Likgrindarne slogos upp med ett ohyggligt gnisslande, som skar genom mærg och ben, och Heiptorna drefvo mig med sina grymma gissel fram, fram . . . in genom dessa förfärliga grindar, som stänga ute allt hopp! . . . (Med stigande fasa) I detsamma störtade den grymme Nidhögg sig ned öfver mig . . . Han slog sina klor djupt in i min sida . . . Han flög med mig öfver afgrunden, der etterfloderna från likstrandens straffhålur hvälfva sina orena böljor. Men innan han förde mig till min pinohåla, kastade han mig ned på stranden och började slita köttet från mina armar och mitt bröst och hacka ögonen ur mitt hufvud . . . Snart träffade hans hvassa roffogelsnäbb mitt hjerta; . . . men jag dog ej ändå! . . . Man måtte aldrig kunna dö riktigt i underverlden, ser du! . . . Och i detsamma tyckte jag mig höra din röst ropa mig, och jag lyckades då ändtligen att kunna ge luft åt mina qual i ett skri, som skallade genom alla svalgen i denna qualens ort, der eljest ingen af de pinade, mägtar lätta sin vända med ett enda klagoljud. — Men hur jag

åter kommit hit, förstår jag ej. (Betraktar med ett frånvarande, halft vansinnigt uttryck sina armar.) Vål ser jag nu, att mina stackars armar ej äro sönderslitna, som jag tyckte, . . . och hjertat kännes som om det lefde uti mitt bröst. Men ännu skakas jag af samma grymma ångest och fruktan för det gräsliga som stundar, för de nya qual, som vänta mig i Nastrands ettersalar. Ty dömd är jag af de höge gudarne, det är dock säkert! (Vrider händerna i förtviflan.) Ve, ve, ve mig arma!

SIGRUNE (vänligt)

Lugna dig, sansa dig! Alltsammans var ju blott en dröm.

SIGNE (med samma frånvarande uttryck.)

Kanhända . . . det blott var en dröm; men då bar den drömmen mer verklighet uti sig än verkligheten sjelf. Och hvad som ej redan har skett, det kommer snart att ske . . . Mitt öde blir att slitas af Nifelhels grymma odjur! (Stirrar vildt på Sigrune.) Eller vill du måhända påstå, att det finnes intet straff beredt i underverlden för lömska nidingsdåd och för människor, som ej öfvat barmhertighet i detta lifvet?

SIGRUNE.

Det finnes en vedergällning efter detta lifvet, det vill jag aldrig neka; ty vore det ej så, då låge ej ordning och förnuft till grund för verlden. Men var du viss, att straffet är ej någonting yttre, och lägges ej på en menniska på ett godtyckligt sätt af någon magt, som fröjdas af att se henne lida! Straffet efter detta lifvet är blott gerningens egen naturliga följd — lika naturlig som det är att stenens tyngd tvingar honom att sjunka, när han kastas i hafvet . . .

Det finnes i den lära, som våra skalder och vise män och qvinnor tolkat, mycket, som är blott diktadt utaf deras eget hjerta, deras egen bildningskraft, och som döljer eller rent af förvrider sanningen. Men du vet ju ock, att visdomssången talar underbara

ord om en okänd, namnlös Gud — den mäktigaste af alla; och den säger, att det är Han, som ytterst skall döma och rätta alla domar, som fällts både i denna världen och i underverlden?

SIGNE (sansande sig något.)

Ja; men hvad vet du om honom?

SIGRUNE (högtidligt.)

Den Gud, som de bäste af våra fäder blott anat dunkelt, Han har uppenbarat sig hos ett utvaldt folk i fjerran öster, och från det folket har kännedomen om den högste Guden kommit äfven till länderna vesterut — till Grekland, Välskland, Frankland, Allemannien, Irland och Bretland . . . Ja, den *ende* Guden är han; ty han står ensam i sin magt och härlighet, mera upphöjd öfver våra fäders drömde gudar, än desse öfver men'skors ätt! . . . Grundämnet till allt det som skapats bär han uti sitt eget väsende; och af detta danade han världen, drifven af sin kärlek till den sköna men'skobilid, som aflats af hans tanke — hans eget väsens återsken. Ja, allt han skapat *af* kärlek och *till* kärlek. Ty hans vilja är, att menskors ätt, åt hvilken han gaf den väsensbild, som afspeglar hans egen kärlek, skall nyttja allt i världen och ordna och forma det på sådant sätt, att det för men'skan slår en kärleksbrygga öfver till Guds sköte.

SIGNE (tankfullt:)

En kärleksbrygga till Guds sköte? . . .

SIGRUNE.

Det fanns en tid, en helig oskuldsålder, då det ej ännu kommit någon menniska i hågen att bruka sin magt öfver tingen till strid mot hvarandra eller tingens herre — de kände ej då ännu den vida gränsen för men'skans magt . . .

SIGNE.

Ja, jag vet . . . Om den gyllene tiden ha våra skalder qvädit fordomdags.

SIGRUNE.

Men snart kom den stunden, då men'skans tanke mätte vidden och djupet utaf den magt hon egde. Då svindlade hon dervid och ville blifva sig sjelf nog, och af denna sjelfviskhet omtöcknades hennes själs öga, så att hon ej längre såg och förstod, att hennes väsens rätta fullhet och salighet blott kan vinnas i förening med dess höga ursprung. Och af sjelfviskheten föddes strid med Gud och strid människor emellan — en strid som gick så långt, att äfven det ljufva bandet slets, som förenade man och qvinna -- det bandet, som dock skulle vara uttrycket för den högsta kärlek här i verlden! . . . Och så i blind och hatfull sjelfviskhet arbetade den ena men'skan blott på att söka rycka till sig så mycket som hon kunde af denna världens goda från den andra. Ty hon förstod ej och ville ej förstå, att hvad hon vinner på sådant sätt här under denna korta pröfvotid, det har hon röfvat från sin egen lott i evigheten — röfvat från den rika skatt, som var bestämd för henne der. (Mildt frågande.) Förstår du mig?

SIGNE.

Ja, men berätta mera! . . . Det tyckes som om du menade, att alla människor fallit ohjelpigt i det ondas våld. Så kan det dock väl icke vara?

SIGRUNE.

Nej, den allvise Guden hade redan ett råd i beredskap för att stäfja onskans magt, utan att dock borttaga den sjelfbestämmningsrätt, som var människans uregenskap. Det gällde ju att kunna återbringa människan till kärlekslifvet . . . Med magtspråk tvingas ingen till att älska — det vet du väl? — Det gällde därför, ser du, att gifva ett högsta, påtagligt kärleksprof, som kunde väcka men'skors hjertan till återkärlek.

SIGNE.

Jag börjar nu ana, hvad du menar . . . Men förtälj vidare, vidare.

SIGRUNE.

Hos det utvalda folket hade alltid funnits några människor, som midt i allt ondskans välde och egen svaghet hållit, hvar efter annan, minnet lefvande om människans bestämmelse och hoppet om att Gud skulle en gång, när tiden blef mogen, sända sin hjälp att rädda henne från den andra döden. Och bland detta folket föddes slutligen en ungmö skär, som var Gudmottaglig mer än andra, och hos hvilken den sanningen blef visshet: *en* skall offra sig, för att i kärlek vinna de många! . . . Hos henne tände en andeblixt ett frö till lif, och hon bar en son till verlden — en människa såsom vi, men mottaglig för Guds hela, fulla väsensgemenskap mer än någon meunniska före eller efter honom. Han var människan, sådan hon af evigheter legat vid Guds eget hjerta, född af hans tanke . . .

SIGNE.

O, tala mera. Hvad blef det af detta gudomliga barn?

SIGRUNE.

Af barnet blef en Gudauppfylld yngling, som kände naturens krafter mer än någon annan. Smärta och lidande helade han, hvar han mötte dem — sjelf lidande med sina bröder. Men snart såg han i Guda-andens ljus, att ingen gåfva skulle vara i stånd att återväcka till lif föreställningen om den högsta kärlek, såsom den — att offra sitt lif i kärlek . . . Och så gaf han sitt lif för men'skors ätt . . . Det togs utaf hans egna bröder, de förblindade, som i honom sågo en fiende . . .

Och det må nu vara dig till tröst och hugnad i din ångest, att den underbara kraft, hvarmed en människa kan ryckas ur ondskans dödsvälde och liksom födas på nytt till ett evigt, saligt kärlekslif, den får hon, när hon i bönen vänder sig till Gudasonen, till kärleksfursten, som gaf sitt lif för henne. Ty hvarje ångrande och bedröfvadt hjerta kan uti anden mottaga hans underbara Gudakraft . . . Och det må du veta, att för ingen människa är det oundvikligt förelagdt att gå till qvalens boning. Hvarje gång som solen

skrider fram på fästet, då må du minnas, att hon är en bild af Guds kärlek, som vill påminna dig, att ännu så länge tiden varar, står en möjlighet dig öppen att vinna lifvet i hans kärlek . . . O, så öppna då i denna stunden ditt hjerta för Guds kärlek — såsom jag sjelf gjorde det, redan då jag var ett litet barn!

SIGNE (med stilla rörelse)

Jag förstår, att den kärleksfursten, som du talar om, är hvite Krist, fast du ej nämnt hans namn . . . Hur annorlunda har du ej framställt hans bild för mig, än den föreställning jag fått derom af våra kämpar, som mött hans lära uti fjerran länder! . . . De talte ofta med hån derom vid dryckeslagen. De talte om hur männen förvekligas af denna lära och varda oduglige att föra vapen, — hurusom de hata qvinnor och stänga in sig uti fasta borgar, för att slippa se en qvinna.

SIGRUNE.

Du skall veta, att din faders kämpar ej lärt känna sjelfva läran, sådan vi fått den utur kärleksfurstens egen mun, bevarad och tecknad upp utaf hans följesvenner; de ha blott sett några af dess yttre drag, sådana som de formats af men'skors egna hugskott . . . Och jag måste bekänna till kristenhetens blygd, att kärleksbudet, som är grunden för dess lära, ännu i dag blott fattats rätt af några få . . . En af desse få är fader Anselm — en kristen prest på irska kusten, han som fostrat mig. Han lärde mig också, hvilken hög och helig betydelse det ligger i mannens och qvinnans förening, när de älska hvarandra rätt i Gud och finna sin sällhet blott uti att göra hvarandra lyckliga för tid och evighet. Han visade mig ur de heliga skrifterna, huruledes mannens och qvinnans förening i äkta kärlek och tro betecknats som sjelfva den jordiska bilden af den andekärlek, som ouplösligt förenar den uppenbarade Guden med hans församling här på jorden.

Fader Anselm hade aldrig sjelf egt en hustru; men det kom sig deraf, att den mö, han i sin ungdom älskat, ryckts

bort af döden; och han kände sig så vigd till henne uti anden, att han ej kunde tänka på att äkta en annan qvinna. Men alltid uppträdde han mot den lära, som förkunnades från Rom, att presterna måste lefva ogifte; och han visade med ord utur den heliga skriften sjelf, att äktenskapet är en Gud behaglig ting såväl hos prester som hos lekmän.

SIGNE (eftersinnande.)

Du nämnde det ordet »att älska hvarandra i Gud»; det tyckes mena, att du tror, att verklig äkta kärlek ej är möjlig emellan man och qvinna, utan bland dem, som bekänna hvite Krist . . . Och likväl förtälja våra skalder i sina sånger och sagor om män och qvinnor, som älskat hvarandra så fullkomligt, som det väl någonsin är möjligt här i verlden.

SIGRUNE.

Ja väl, det har i alla tider och i alla folk funnits några få, hvilkas hjerta Gud fått röra omedelbart, utan att de haft tillfälle att för sitt förstånd vinna den rätta kunskapen om honom. De ha varit trogne den inre rösten uti deras hjerta; de ha därför varit barmhertige, rättrådige, och rätteligen älskande, fast mer och mindre medvetne om hvarför de voro så och icke annorlunda . . . De, som rätteligen älskat, hafva dock varit ganska få och lysa därför blott som enstaka stjernor i sagans natt. Men när kristendomen en gång fått breda ut sig öfver verlden, sedan vise män lyckats befria läran från alla förvrängningar af mensklig dårskap, då skall kärleken blifva den allmänna lagen, och då skall hvarje kristen man och qvinna, som slutit det helga förbundet, älska hvarandra uti Gud, såsom desse få . . .

Kristendomen, som skall återställa allt, som synden rubbat och förderfvat, skall också återställa qvinnan till hennes ursprungsplats i skapelsen . . . Bättre är visserligen qvinnans lott här i nordnen än i många andra länder; men hur ofta missbrukar mannen dock ej sin styrka mot henne, som han borde värna såsom den skära, ljufva, bräckligare blomman på mensklighetens

stam! Hur ofta behandlas hon ej godtyckligt, äfven der det gäller hennes hjertas bästa rätt — ja rent af grymt! Hur ofta tager ej fadern det barn, som hans hustru födt med smärta till verlden, och sätter ut det för vilddjuren i skogen!

SIGNE.

Hvad bjuder då din lära om slika ting?

SIGRUNE.

Enligt min lära äro man och qvinna *ett*, den ene ej förmer än den andre, — och om någon i Guds rike blir högre än den andre, så är det ej den som styrt, utan den som älskat och tjenat bäst i verlden, — och barnen äro heliga i våra ögon . . .

Du har väl ock erfarit, att männen föga akta, att de lofvat en qvinna sin tro och kärlek, utan de söka sig andra kvinnors gunst dessutom. Sjelfva eder lära om vedergällningen uti underverlden bär spår af den oansvarighet, som männen tillmäta sig, liksom djuren, i slika ting.

SIGNE.

Hur menar du?

SIGRUNE.

De kvinnor, som brutit sin tro i äktenskapet, och de män, som lockat andras hustrur, de dömas väl till plågorummen uti Nifelhel. Men den man som, fastän redan vigd vid en hustru, glömmer sin tro och vinner en annan qvinna, ja kanske flera, han anses icke straffbar. Och (så underliga motsägelser finnas det i människans natur, när ej Guda-anden sjelf fått rena och genomtränga hennes väsende!) mannen gör likväl i allmänhet anspråk på att räknas som förnuftigare än kvinnan; så att han fordrar, att hon som ett omyndigt barn skall böja sig blindt under hans vilja. Och dock borde väl förnuftets rätta kännetecken just vara — människans förmåga att under hennes vilja underordna sinnedriften!

SIGNE

(som med beundrande uppmärksamhet ähört hans tal, stilla och tankfullt:)

Om du en gång gifvit en qvinna din tro, skulle du då aldrig svika henne, aldrig vända din håg till en annan?

SIGRUNE.

Aldrig!

SIGNE.

Skulle du icke af din hustru fordra *blind* underkastelse under din vilja?

SIGRUNE.

Aldrig, aldrig! . . . Jag ville icke ega en qvinna, som ej kunde älska rätt; — och jag vet, att när hennes kärlek är af rätta arten, då önskar hon ej något högre än att vara sin man till behag och glädje — såsom jag ju ock visserligen ville vara för min hustru. . . . Ja, äfven om hennes kärlek till en början vore blott svag och ofullkomlig, så skulle jag behandla den ömt och varsamt som ett litet spädt barn, och med det tålmod, som min egen kärlek skulle lära mig, söka att fostra den stor och stark.

(Stormen har under tiden småningom tystnat. Solen går upp och sänder sina strålar in genom de öppna gluggarne.)

SIGNE.

Du talar underbart! . . . Aldrig har jag hört en man tala så — och aldrig någon qvinna heller! . . . Sjelfva stormen derute har tystnat vid dina ord . . . Du är i sanning en mächtig stormbetvingare! . . . Se, der går solen upp så härligt! . . . Så fager har hon aldrig synts mig som i dag, därför att du sagt mig, att hon bär ett glädjebudskap till hvarje hjerta från den Gud, som skapat verlden! . . . (Sakta för sig sjelf:) Huru underbart! Det är som om hans ord gifvit uttryck åt en aning, en längtan, som legat oförstådd i djupet af min själ! . . . Var det månne därför, som ingen mans kärlek var mig rätt till lags, att jag anade någonting högre, än hvad de kunde gifva, fast

jag sjelf var så snärjd i sjelfkärlek och högmod, att ej heller jag var mächtig af denna höga kärlek? (Till Sigrune innerligt :) Mitt hjerta är så underbart fullt; det kännes som om jag måste bedja än en gång: förlåt, förlåt! Kan du förlåta! . . .

SIGRUNE

(lägger högtidligt sina händer på hennes hufvud.)

Jag förlåter . . . Gud förlåter! Han har gifvit människorna magt att förlåta hvarandras synder . . . Skulle jag någonsin fela emot dig, så minns, att då skall också du förlåta, såsom du sjelf blifvit förlåten. Felar någon annan emot dig, så skall du äfven förlåta honom utaf hjertat . . . Lofvar du detta?

SIGNE (allvarligt och djupt gripen:)

Det lofvar jag . . . I denna stunden känner jag det så, som om jag skulle kunna förlåta min värste ovän.

SIGRUNE (fattar hennes hand)

Väl dig! . . . Det är ett tecken, att du redan börjar känna Guda-andens verkningar uppå ditt hjerta! (Deras ögon mötas för en stund i en innerlig blick.)

SIGRUNE

(rycker sig hastigt upp ur den veka stämning, som laggt sig öfver dem båda genom denna blick, reser sig och går fram emot avantscenen. För sig sjelf:)

Nej, jag får ej låta öfverrumpla mig! Hon måste pröfvas . . . Men var det hennes verkliga väsende, som nyss mötte mig i hennes ögon, o, hvilket djup af kärleksträngtande ömhet bor det ej då, omedvetet för henne sjelf, hos denna stolta mö. Hvilken skatt har jag då icke vunnit för tid och evighet! . . . Men förr än jag fått det tecknet på hennes kärlek, att hon sjelfmant bjuder sig att dela min ringa lott, vågar jag ej hoppas, att den vänlighet hon visat mig har någon annan grund, än den glädje och tacksamhet hon känner, för det att jag lofvat återföra henne till hennes fader.

SIGNE

(har under tiden rest sig upp och står på fällen. Vänligt och raskt:)

Nu går jag in och kläder mig i hast . . . Och så skall du ej behöfva att taga upp den tid, som du så väl behöfver för ditt arbete på åkern, till att göra eld och laga mat. Det skall jag åtaga mig, som du bad mig i går . . . Så snart jag hunnit få dagvarden färdig, kommer jag och kallar dig in från ditt arbete. (Litet blygt:) Kanske jag också kan hjälpa dig med de små snälla kräkens vård och med att rensa ogräs ur din örtagård — fast jag aldrig gjort något sådant förr, så att du kanske nog kommer att finna mig tafatt till en början.

SIGRUNE (vänligt leende:)

Stor tack! Det var mig en glädje att höra de orden af din mun. Så skall det vara! När någon begär en tjenst af oss, då skola vi göra den med så villigt hjerta, att vi göra mer än han begärt . . . Så har du nu gjort med mig . . . Nu gå vi således hvar till sitt arbete. Farväl då på en stund! (De gifva hvarandra ett handslag.)

SIGNE.

Farväl, och välkommen åter! (Står qvar och ser efter honom.)

SIGRUNE.

Tack för det ordet! (Tar spaden och går mot dörren.)

(Ridån faller.)

FJERDE AKTEN.

Första afdelningen.

Vacker, skogig bergstrakt, som öppnar sig med fri utsigt ned åt fjorden, på hvars strand kungsgården synes skymta i fjerran. Solen har ej ännu gått upp, utan en lätt skymning hvilar öfver landskapet. Till venster en porlande källa, öfverskuggad af träd och omgifven af ljusgröna gräsmattor.

Scen 1.

SIGNE och SIGRUNE komma sakta vandrande in från höger.

SIGNE (med vemodig glädje.)

Ack, nu känner jag igen mig! . . . Nu äro vi helt nära min faders gård . . . Der är den djupa, klara källan, vid hvars rand jag så ofta lekte, när jag var barn . . . (För sig sjelf, i det hon betraktar Sigrune, som står i bakgrunden, spejande nedåt fjorden.) Hade han, som ännu är min herre, så mycken glädje af att se mig, som jag af att se honom, så skulle han nog inte skynda så att föra mig till målet. (I dyster ton.) Men icke bjuder jag mig sjelf åt honom för andra gången! . . . (Till Sigrune.) Ja, vi äro nu ganska nära kungsgården, der våra vägar skola för alltid skiljas åt . . . Inom två timmar hinna vi dit, äfven om vi vandra i sakta mak. . . . Och tids nog tänker jag vi hinna dit . . . Kunde vi inte hvila en stund här vid den friska källan, innan vi gå fram till gården? . . . Säkert sofva alla der ännu, utom väktaren . . . Jag känner mig så trött af vandringen; och ännu tröttare tycks det mig, att du bör vara, som under nattens timmar höll vakt

öfver mig, medan jag slumrade i skogen . . . Lägg dig der i det mjuka gräset och sof lugnt en stund! . . . Här behöfva vi inte frukta någon fara . . . Och för öfrigt så skall jag vaka öfver din sömn . . . Den vänligheten kan du väl unna mig att få visa dig, innan vi skiljas! . . . För mig skulle det också vara ett säkert tecken, att du har full tro till mig.

SIGRUNE (småleende.)

Knappast skulle du väl ha tänkt, när du för fem veckor sedan vandrade ut med mig från din faders gård, så mörk i hågen, att den tid snart skulle komma, då du skulle bekymra dig om, huruvida den fattige vallaremannen satte tro till dig eller ej.

SIGNE (nickar sakta ett par gånger.)

Nej, mycket ser jag annorlunda nu än förr! . . . (Sätter sig på gräsmattan bakom källan, med ryggen mot det träd, som står närmast kulissen.)

SIGRUNE (sorgset för sig sjelf.)

Det ordet, som jag med så brinnande längtan hoppades att hon skulle uttala, när jag sade henne, att hon var fri att återvända till sin fader, det gaf hon mig aldrig! . . . (Suckande) Deraf förstår jag nogsam, att jag ej lyckats att vinna hennes kärlek . . . Blott hoppet att få återvända till sin fader var det som gjorde henne så god och vänlig under denna tid! . . . Fast något annat var det dock . . . Hon har med öppet sinne tagit mot all den undervisning jag gifvit henne uti min helga lära. Hennes hjerta är förändradt. Allt godt hos henne har vecklat ut sig, som blomman under solens varma strålar . . . Deraf har jag en hjertlig fröjd; men just detta gör det dubbelt svårt att skiljas ifrån henne . . . Bättre vore kanske, att jag ej lyssnade till den kära stämman, som bad mig hvila! . . . Men jag vill dock inte neka att villfara hennes önskan — kanske den *sista!* . . . (Till Signe) Nå ja, låtom oss hvila en stund! (Lägger stafven och väskan ifrån sig på en stenhäll, lägger sig sedan i gräset bredvid Signe, med hufvudet på en mossig sten, och somnar genast.)

(Sakta musik. Elfvor i dräkter af gnistrande hvitt silfverskir och huldror i ljusgrönt flor och med löfkransar kring hufvudet synas dansa i morgondimman mellan träden.)

SÅNG af ELFVORNA.

Kom låt oss ännu tråda en dans,
Innan solen oss skrämmer bort med sin glans!
Tyst, tyst, tyst, tyst! att ej men'skorna kunna oss höra
Och komma nyfikna hit att vår glädje förstöra!
Tyst, tyst, tyst! låtom ej för högt oss tala,
Må de söfvas af vår sång, aldrig vakna ur sin dvala!
(Eko:) aldrig vakna ur sin dvala.

SÅNG af HULDRORNA.

Tyst, tyst, tyst, tyst! han sofver nu re'n!
Må den sömnen bli honom till men!
Må han aldrig mer kunna vakna igen,
Aldrig mer med en blick kunna fägna sin vän!
Tyst, tyst, tyst! Låtom ej för högt oss tala!
Må han aldrig kunna vakna ur sin dvala!
(Eko:) aldrig vakna ur sin dvala!

ELFVOR och HULDROR tillsammans.

Så taga vi honom varligt med oss till slut
Till drömmarnes rike, det härliga, underbara,
Der man fattar beslut, som aldrig föras ut;
— tra-la-la, tra-la-la!

la-la-la! —

Det är ju bäst att med vinden låta dem fara;
Ty världen är bra, så bra som den nån'sin kan vara!

— tra-la-la, tra-la-la!

la-la-la! —

(De springa ystert omkring och svänga hvarandra i vilda, yrande hvirflar.
TROLL, SVARTALFEE och DVERGAR börja plötsligt skymta fram till höger.)
ELFVORNA och HULDRORNA (ge upp ett lätt anskri) irr-irr-irr! (och springa bort.)

Scen 2.

DE FÖRRE. TROLLQVINNAN.

TROLLEN och DVERGARNE (härmande ugglors och korpars läten:)
Klivit, klivit! Krak, krak, krak!
Der fly de alla — elfvor och huldror — i en hiskelig fart!

Fagra ä' de att se på; men lätta på foten och med ihålig bak!

Men se vi, vi ä' troll af en bättre och stadigare art!

(Härma läten af hundar, katter, bockar, tjurar, ugglor, korpar och vargar:)

Voff-voff-o-voff! Jam-jam-jam! bä-ä-ä, mu-u-u!

Klivit-klivit! Krak-krak-krak! Hu-u-u!

TROLLQVINNAN

(inkommer från höger, men blir stående invid kulissen.)

Onda tidender har jag fått spörja genom mina foglar, de vidt kringfarande! . . . De ha kraxat uti mitt öra, att den, som jag hatar öfver alla andra men'skor, han har re'n för tretton mån-hvarf sedan lemnat den irska ön och landat på Svithjods kust med de prester, som utsändts från den gröna ön att förkunna läran om hvite Krist här uti norden . . . Men han följde ej med dem, när de för några veckor sedan tågade öfver denna nejden med de förnämste af de anhängare de lyckats samla, och stego ombord på skeppet, som skulle föra detta fördömda ormayngel till Österlandet, för att hemta den trollkraft, hvarmed de sedan vid sin återkomst ärna underkufva hela nordens; utan det var *han*, som gick upp till kungsgården och besegrade stolts jungfrun i tafvelspelet.

(Skrattar bittert.) Ha-ha-ha! Hvad var det manne för en magt, som den gången höll mina ögon bundna, så att jag ej såg i min snälla gryta, att det var min värste fiende jag halp med den tärningen, som med underkraft jag signat! . . . Sedan jag fick veta, att det var *han*, så har jag hållit spejare omkring dem på alla deras vägar, och nu så vet jag, att de två der borta ha blifvit såta vänner, hi-hi-hi! (Pekar ilsket åt det håll, der Signe och Sigrune hvila) och att de nu äro på väg tillbaka till kungsgården. Och nogsammt vet jag, hur det kommer att gå — om allt får gå sin gilla gång: — hon blir hans hustru, och han blir med henne kung i landet. (Vilat.) Men det skall aldrig ske, så länge jag håller mitt hufvud uppe! . . .

Men en underbar, en signad krets han omedvetet drar omkring sig, så att hvarken jag eller mina tjenare kunna närma oss honom . . . Dock hvad gör det! Jag har en ed af Heribert

Jarl! . . . Han skall göra dådet, som jag ej sjelf kan föra ut! . . . Sigrunes fader drap min moder. Jag svor att hämnas; men jag fick ej se min fulla hämnd på fadern. Nu skall hämnden i stället krävas på hans son re'n nästa natt!

(Till två af dvergarne:) Snart går den grymma solen upp och drifver oss tillbaka till vår håla; men när hon nästa gång far ned i vesterhafvet och natten bryter in, då skynden I er oförtöfvadt hän till Heribert Jarl och lemnen honom detta budskap från er herrskarinna. (Hon lemnar dem en lång och bred trästicka, på hvilken runor äro ristade, vänder sig derpå med en ilsken, hotande åtbörd mot den plats, der Sigrune ligger.) Hade du stannat qvar i din ringa hydda, bortglömd af verlden, så skulle jag *kanhända* ej brytt mig om, ifall du fanns till eller ej; men nu kommer du här och korsar min väg — vågar kräva riket af gamle kungens hand, för att der breda ut din usla, fega lära . . . och därför skall du dö! . . . och kungen och kungadottern må följa dig i döden! . . .

Heribert Jarl skall på mitt bud med egna händer släppa lös den röde hanen öfver kungsgården i denna natt, se'n faller riket honom med lätthet till . . . Då får jag den magt jag fikar efter; ty det blod han offrade uti min dryck, det binder hans vilja med oslitliga fjettrar vid Hyndlas starka vilja! . . . *Dödens* blir du i denna natt! (Går ut till höger och följes af alla trollen och dvergarne, som trippa efter henne i hastig fart, under det att de alla skaka sina knutna händer hotande mot Sigrune. Musiken, som härunder låtit höra ett doft, olycksbådande och vildt tremolo, öfvergår smaningom till ett mildt, smäktande adagio. Trastens slag höres melodiskt från ett träd bakom källan.)

SIGNE

(som hela tiden suttit försjunken i tankar och betraktat den sofvande, fattar nu sakta med begge händerna om hans hufvud och flyttar det från stenen ned på sitt knä, och ser derpå oroligt omkring sig till alla sidor.)

Hvad var det för en underlig, orolig känsla, som kom öfver mig nyss, liksom hotades han af en fara? . . . Hvad är det för en underbar, brännande längtan, som rör sig uti mitt bröst — att den stund måtte komma, att jag måtte få offra mitt lif för honom . . . och så med min död fullt försona mitt onda hjertas uppsåt, eftersom ödet ej unnade mig att få lefva för honom! . . .

(Sjunger, under det att hon sakta vaggar sitt hufvud fram och tillbaka:)

Slumra in i drömmar ljufva,
Slumra lugnt på ängens tufva,
Som du låge i din moders sköte
eller i en systers famn!

Foglar små och bäckar alla,
Skogens träd och vindar kalla —
Stören ej med missljud vännens slummer:
stören ej hans ljufva ro!

Djuren, blomstren, träden, gräsen,
Alla skogens dunkla väsen,
Må de lyssna till mitt hjertas suckan,
må de lyssna till min bigt!

Er det blef så lätt att lyda
Kärlekslagens ljufva maning;
Ej behöfden I den tyda —
endast följa blindt dess bud.

Icke så för mig: mitt hjerta
Födde kärlek uti smärta,
Under motstånd af min vilja
och min vrånga sjelfviskhet.

Men nu är min kärlek vorden
Mig det ljufvaste på jorden:
Kär, som den mig lärde älska,
väckte mig till högre lif.

Och jag djupt i hjertat känner,
Om ock smärtan skär och bränner
Vid den tanken: »han mig lemnar
ensam i min faders gård, —

Om jag får mitt öde välja,
Ej min kärlek vill jag sälja,
Icke byta bort min oro
mot mitt förra kalla lugn;

mig du kastade solsken omkring dig, hvarhelst du gick! . . .
(Med sakta, smekande röst.) O, min ljufva vän, jag hoppas ditt hjertas
aning redan sagt dig allt hvad det löftet, du gaf mig, innebär!
. . . Har du sett, att när solen sjunker, och blommorna luta sina
kalkar mot hvarandra, då söker den lille fogeln sitt bo, för att
finna hvila och värme hos sin maka? . . . då rör sig också
i mannens hjerta en underbar, trånande längtan efter en älskande
qvinnofamn, att der finna hvila och ljuflig ömhet, när världen
derute kanske varit honom hård och bitter . . . Säg, får jag så
hvila vid ditt hjerta och glömma all dagens oro och strid vid
klangen af dina ljufva och ömma ord?

SIGNE.

Ack, i ljufva och ömma ord, deri är du mästare! . . . Men
säga då inte mina ögon, mitt hela väsende, hur kär du är mig,
kärast utaf allt i världen!

SIGRUNE

(fattar med begge händerna om hennes hufvud och sänker sin blick för en
stund i hennes.)

Jo . . . dina ögon gifva mig ett ljufligt gensvar till alla kär-
leksfrågor i mitt eget hjerta . . . De säga mig, att du tillåter mig
att hemta brudkyssen nu från dina ljufva läppar. (Kysser henne. Paus.)

SIGNE (djupt upprörd.)

Din kärlek ger mig en försmak utaf himlens sällhet. O,
säg mig också detta, att min kärlek bringar dig ett lika mått
af sällhet; ty så mycket större är min kärlek än din, som *du*
är mera värd att älska än jag.

SIGRUNE (leende.)

Nej, nej, min kärlek är säkert mycket större än din; ty
den är äldre. Jag har älskat dig ända sedan den stunden, då
du första gången bad mig att följa dig tillbaka till din faders
gård . . . I den stunden famnade min själ din hela varelse
med kärleks ömhet.

SIGNE.

En gåta är det mig ännu, hvarför du sökte vinna mig, den tiden, då du ej önskade att ega mig.

SIGRUNE (högtidligt.)

För din odödliga själs skull, sökte jag vinna dig, i hopp om att också vinna dig för min lära, på det att du sedan måtte varda en huld moder för ditt folk.

SIGNE.

Underbart finner jag dock ännu, att du kunde ha så mildt fördrag med mig, innan jag var dig kär, och att sedan du fick mig kär, du icke begagnade dig af min öfvergifvenhet att söka locka eller truga till dig min ynnest.

SIGRUNE (allvarligt.)

Jag hade också svåra frestelser af begge slagen, det vill jag icke neka; ty blodet forsar lika ungdomsvarmt uti mitt hjerta som i någon annan ynglings, fastän jag tidigt vant mig att med mitt förnuft hålla det i tygel. Onda ord de väcka i första stunden ondt blod hos mig som hos andra . . . och qvinnofägring har på mitt hjerta en mächtig tjuskraft . . . Men när du slumrade på ditt läger, blott några steg ifrån min egen bädd — då föreställde jag mig, att du var min syster, min stackars lilla syster, som nu blifvit stor och låg der under sin broders skydd, och jag slöt dig in med hennes namn uti min bön, innan jag somnade . . . Så blef du mig lika helig, som du var mig kär!

SIGNE (hämförd.)

Derför har jag också en sådan tro till dig, jag dyrkar dig med en sådan kärlek, att jag nu känner ingen annan vilja än din. Råd öfver mig helt, du som är så mycket bättre och visare än jag!

SIGNE (betagen, slår armarne om hans hals.)

Hvad gör det mig! I kungsgård eller i koja, i skogen eller på den öde heden — blott jag får vara hos dig!

(Sigrune trycker henne länge under kyssar till sitt bröst.)

En annan osynlig kör sjunger sakta bakom källan:

Uti ljuflig kärlek skola vi nu lefva samman,

Evigt lefva samman kärleks sälla lif,

evig kärleks sälla lif!

SIGRUNE

(sansar sig, rycker sig upp ur den domning, åt hvilken han hängifvit sig.)

Hos mig skall du alltid vara, hvarhelst jag går i världen, min egen ljufva mö, mitt lifs glädjebomma, min själs evigt, utsägligt älskade. Men det var dåraktiga ord jag talade nyss! Enligt min lära får ingen tänka ensamt på sin egen lycka . . . När man och qvinna sluta ett förbund i ljuflig kärlek, så lösas de ej dermed från pligten att älska och tjena sina likar. De måste lefva med som lemmar af den stora samhällskroppen, eljest är det ej något rätt kristligt äktenskap . . . Den förnuftiga människan måste begagna sitt förutseende . . . Hon vet, att af mannens och qvinnans förening i kärlek växa upp nya menskliga väsenden, som behöfva fostran och vård, att äfven de måtte varda till gagn och glädje för människoverlden. Sitt bo måste hon fördenskull reda sådant, att det passar äfven för de kulna dagarne . . . Som du vet, så blir det ej alltid sol och sommardagar . . .

SIGNE (ser på honom med andaktsfull beundran.)

Sade jag ej rätt, att du i allt är mycket visare än jag! . . .

SIGRUNE (suckande.)

Om jag är det, så är det därför, att jag blef tidigt pröfvad med sorg och lidande.

SIGNE (ömt.)

O, förtälj mig din lefnadssaga; äfven sorgen måste jag dela med dig!

SIGRUNE.

Den kan jag förtälja dig i få ord; ty den är dig måhända ej så främmande, som du tror . . . Du vet väl, att din fader ej från början hade rätt till riket, utan att det med arfsrätt innehades af hans broder Jörmund? (Signe nickar med förundrad uppsyn.) Jörmund var en fridsäll man, som skydde strid och våld, och var derfor ej väl ansedd af sitt folk, som älskade blodiga bardalekar. När så din fader kom hem från Miklagård med rykte om sig som en af världens bästa kämpar, då lekte konungamagten honom i hågen. Folket föll honom till, och han dref sin broder ifrån tronen. Kanhända skulle han ock bragt konung Jörmund om lifvet, i fall denne ej lyckats fly till sjös med sin son och några trogne män. — Nåväl, jag är hans son!

SIGNE (häpen.)

Du är konung Jörmunds son?

SIGRUNE.

Jag är Sigrune, konung Jörmunds son, som i späda åren måste fly ur landet för din faders våldsbragd . . . Min fader öfverlefde ej länge förlusten af sitt rike. Svåra stormar vräkte oss omkring på hafvet, och slutligen vinddrefvos vi till Irlands kust. Då var min faders lifskraft bruten, och han fördes döende i land till ett kloster, hvarifrån några fromme bröder kommit ned till stranden, för att bjuda de skeppsbrutne sin hjälp. — Min fader undervisades af de fromme männen i den kristna läran, så att han lät sig primsignas, förrän han dog. Och mig tog den gode presten fader Anselm med sig och fostrade mig upp till kristen . . .

Måhända hade jag stannat i det landet för alltid, om ej en ed hade bundit mig — en ed, som min fader tog af mig i första stunden af vanmäktig harm öfver sin broders svek. Han lät mig svärja, att när jag vuxit upp till man, skulle jag vända åter till mitt land och kräfva hämnd på konung Björn . . . Och han glömde att lösa mig ifrån den eden, förrän han dog — fast jag nog tror, att den undervisning, som han fått i kristna läran, stämt honom till försonlighet. (Suckande.) Jag ville också försöka leta reda på min syster, som vid öfverfallet räddades af en ung sven i min faders hird; men om hvars öde vi ej sport något sedan den tiden . . .

Min hämnd den har jag utfört så, som det egnar en kristen. Från förrädaren tog jag hans enda dotter; men jag vårdade ömt den vunna skatten; och jag återför henne nu ädlare och bättre, än jag mottog henne . . . Men det vill jag säga dig för santt, att nu aktar jag att vid din sida träda dristigt fram för din fader och begära rike och dotter af honom!

SIGNE (som under vexlande sinnesrörelser åhört hans berättelse:)

O, min vän, fortfar lika ädelmodigt som du börjat. Fordra ej af min fader, att han skall afträda magten, förrän han dör. Då blir du ju dock hans efterträdare, eftersom jag är hans enda arfvinge, och allt som tillhör mig — är ditt!

SIGRUNE.

Det du der sade, har nog skäl för sig . . . Men jag har ännu viktigare skäl att önska att få riket i mina händer redan nu. Jag har fått spörja, att mycket öfvervåld och orätt öfvats på sista tiden utaf Heribert Jarl, som fått nästan all magten i sin hand; att kristne män och qvinnor mördas grymt, och att Heribert Jarl söker få en stor del af det stridbara folket ut i vesterviking, förnämligast för att härja och föröda kristna länder. Dessa onda dåd kan jag stäffa, om jag får rikets styrelse nu genast i min hand . . .

Men för att ej strax i början förderfva allt, måste ingen få ana, att jag är kristen, och att också du är vunnen för den sanna läran. Jag skall säga dig, när jag anser tiden inne att handla. Till dess måste vi nöja oss med att blott skydda de kristne prester och pilgrimer, som draga genom landet. Till dess vill jag ock nämnas vid mitt hednanamn. I dopet kallades jag eljest Sigfrid . . .

Bäst är kanhända ock, att jag ej träder inför din fader med någon fordran; fastän nog mången torde finnas, som med trofast glädje skulle helsa sin förre konungs son och taga sig an hans sak på tinget . . . Jag vill först öfverlemna åt dig, att bemedla saken hos din fader. Kanske blir han böjd att höra dig, för den glädjes skull, som din återkomst bringar honom.

SIGNE (smyger sig intill honom.)

Ja, du har rätt, så är det bäst, så må det ske!

SIGRUNE.

Nu gå vi således raka vägen till kungens gård. (Han reser sig, tar sin staf och sin väska, ger derpå Signe handen och hjälper henne att resa sig.)

SIGNE.

Ja, låtom oss skynda; ty nu står solen redan högt på himlen! (De gå ut till höger, längs stigen vid bergets fot.)

(Ridån faller.)

FJERDE AKTEN.

Andra afdelningen.

Höganloftssalen i kungsgården.

Scen 1.

KONUNGEN, HERIBERT JARL, SKALDEN, AMBLODE, KÄMPAR,
HIRDMÄN och SVENNER.

KONUNGEN

(som ser mera hvithårig och gammal ut än i första akten, sitter i högsätet, omgifven af sina hirdmän.)

Sedan nu allt hopp är ute, att den mannen, som vann och förde bort min dotter, skall besinna sig och föra henne hit tillbaka, så må det då varda, som jag lofvade mitt folk i går på tinget! . . . Kommer ej min dotter tillbaka, förrän månen nästa gång tänder sitt ny, så skall jag kora mig bland mina bästa kämpar en son, som skall varda arfvinge till riket.

(Heribert Jarl stryker sig med belåten min om skägget och nickar bifallande ett par gånger.)

SKALDEN.

Mig tyckes dock, med förlof, herre konung, att tiden togs till för knappt mellan beslutet och dess verkställighet. Mig tyckes, att ett års frist hade bort unnas konungadottern. Och under tiden kunde beslutet hunnit förkunnas öfver allt, ej blott i Norge,

utan i Svithjod äfven; — ty, som jag redan sagt dig, herre konung, så har ett rykte mäلت, att den mannen, som vann och förde bort stolts jungfrun, kom från Svithjod; och då är det ju vån till, att hon dväljes någonstädes inom Svea välde . . . Jag ämnar mig inom kort att gästa Svea konungens hof; och på den väg jag färdas, kunde jag då sprida den domen, som du afsagt på tinget, att konungadottern mister all rätt till riket, om ej inom fastställd tid hon återvänder till sin fader . . . Måhända kunde jag ock på min väg få någon spaning om stället, der hon dväljes, och så söka öfvertala vinnaren att återföra henne.

HERIBERT JARL (hånfullt.)

Hvartill skulle detta tjena? Ej må du tro, att tappre och frie män skulle vilja böja sitt hufvud under en förnedrad qvinnas välde — en qvinna, som varit i en svensk tiggares våld!

KONUNGEN (stöter vredgad svärdet i golfvet.)

Akta dig, Heribert Jarl! Glöm ej, att du talar om din konungs dotter!

HERIBERT JARL.

Hon är det inte mer; du har förskjutit henne!

AMBLODE (näsvisst.)

Ja, och illa var det gjordt utaf en far — och kung på köpet

KONUNGEN (strängt.)

Tig, Amblode! du talar som du har förstånd till!

(Amblode synar Heribert Jarl försmädligt på alla sidor.)

HERIBERT JARL (harmfullt.)

Hvad vill du mig, du usle däre?

AMBLODE (spetsigt.)

Jag ville bara riktigt se, hur den ser ut, som tänker låta välja sig till konung här i landet! (Drar sig hastigt undan bakom hirdmännen.)

HERIBERT JARL (drar sitt svärd, för att döda Amblode.)

Du usling! Du son utaf en hund! Det ordet skall kosta dig ditt lif!

KONUNGEN (reser sig hastigt.)

Fort, kämpar skiljen dem åt! . . . (Till Heribert Jarl.) Heribert Jarl! Du får ej kröka ett hår på den mannens hufvud! . . . Du vet han står under mitt hägn! . . . Det löftet gaf jag en gång åt min dotter, när hon bedt honom fri från att dräpas med de andre fångarne, som vi tagit på Frislands kust! . . . Du vet han är en dåre blott, som har fritt språk . . . När jag, din konung, har fördrag med honom, så bör väl du ock kunna tåla ett skämtsamt ord utaf hans mun. (Heribert Jarl sticker med mörk uppsyn åter sitt svärd i gördeln.)

SKALDEN (för sig sjelf.)

Jag har nu mina egna tankar om den mannens galenskap. Ibland talar han klokare än någon annan uti kungens gård, fastän han säger allt på ett så underligt och konstladt sätt, att äfven visdomsord låta som dårskap uti hans mun. Och mer än en gång vet jag, att kungen följt hans råd, utan att kanske alltid minnas, af hvem det var han fick det goda rådet. (Till konungen.) Hvad *tiggaren* beträffar, som Heribert Jarl alltid äflas att benämna den okände ynglingen, som vann konungadottern, så ber jag dig, herre konung, att en gång få riktigt tala ut den tanken, som jag har om honom! . . . Jag har vandrat genom så många länder, och jag har lärt känna så många slag af menniskor, att jag aldrig dömer någon efter hans kläder . . . Mig tycktes, att der låg i den mannens åsyn och skick något

som vittnade om ett godt hjertelag och hugstort sinne . . . Ett modigt hjerta måste han också ega, då han dristade sig i sådant ärende till konungens gård! . . . Det är därför min tro, att konungadottern är i en hederlig mans händer, och att om hon kommer tillbaka, så är hon lika god, som när hon gick härifrån.

HERIBERT JARL (hånfullt.)

Då vore han i sanning en ännu sämre karl, än han såg ut, om han kunnat lida sådant hån och hot utaf en qvinna utan att hämnas!

SKALDEN.

Du dömer andra efter dig sjelf, — och grannt vet jag, att du aldrig skänker efter hämnden för en skymf, om ock den vållats dig af den, som är svagare än du.

HERIBERT JARL (mumlar mellan tänderna.)

Det skall du sjelf få röna, fräcke bard, när en gång jag får magten i min hand!

KONUNGEN (dystert stirrande framför sig.)

Ödets dom kan ingen hindra. Dess vilja vi men'skor ofta omedvetet föra ut! . . . Jag är dömd, att se min ätt gå ut med mig! . . . Grämelsen öfver min dotter har sugit den bästa kraf-ten ur min själ . . . Jag är nu en gammal man . . . en mycket gammal man, som snart är färdig att vandra vägen till Hels mörka gårdar. Bäst därför att jag ser till, att riket får en styres-man så snart som möjligt . . . Och nu må det vara nog ordadt om den saken! . . . Nu må Halvar Svenske qvåda oss en sång! (Skalden börjar preludiera på harpan. Ljudet af ett horn höres plötsligt på afstånd.)

KONUNGEN (reser sig och lyssnar.)

Hvad är detta? Vaktaren vid yttre porten ger tecken, att någon nalkas kungsgården! (Till småsvennerna.) Arne och Gunnar,

löpen fort dit ned och hören efter, hvad som är på färde! (Arne och Gunnar buga sig och skynda ut. Rörelse bland hirdmännen. Somlige gå ut på höganloftsbron, andra samtala inne i salen.)

KONUNGEN (sätter sig åter.)

Det synes mig, att piltarne dröja länge borta!

AMBLODE

(som stått och spejat ute på höganloftsbron, rusar in med höga glädjesprång.)

Nu komma de! Nu komma de!

KONUNGEN (otåligt.)

Hvilka komma?

AMBLODE.

Konungadottern och ungersvennen, vet jag! Det är alldeles som om de vore efterskickade! (Lägger pekfinger förnumstigt på näsan.) Nu synes det mig vara de, som omedvetet utföra ödets vilja!

KONUNGEN.

Är det väl möjligt! . . . min dotter? Ve dig, om du ljuger!
(Amblode pekar på de kommande.)

HERIBERT JARL.

Fördömdt! . . . Nu vänder spelet sig mot mig.

Scen 2.

DE FÖRRE. SIGNE och SIGRUNE komma upp för trappan och träda in i salen, hand i hand, följde af ARNE och GUNNAR.

SIGNE (skyndar fram till konungen.)

Min fader!

KONUNGEN (drar henne till sig.)

Min dotter! . . . Så kom du då äntligen åter till din gamle far! (Ropar till Sigrune, som ännu håller sig i bakgrunden:) Begär af mig hvad du vill, du vallareman! Jag gifver dig allt intill halfva mitt rike, för min dotter kär!

SIGNE.

Hör mig, fader min! . . . Här kommer jag med den man, som på denna korta tid har fostrat dig en bättre dotter, än den du fordom hade . . . (Sjunker till hans knän.) Förlåt mig, käre, hulde fader, att jag har gjort dig sorg! . . .

KONUNGEN (lägger hennes hufvud till sitt bröst.)

Min dotter! . . . min dotter!

SIGNE.

Ingen broder skulle kunna vårda och skydda sin syster bättre, än den mannen har vårdat och skyddat mig; — och med tålamod och godhet, större än någon annan menniska visat den andra, har han undervisat mig utur sitt eget sanna, hugfulla hjertas visdom! . . .

Nu först, när han vet, att jag håller honom kärare än allt i verlden — så kär, att för att få blifva hos honom jag gerna skulle försakat allt, som eljest synes värdt att ega — då finner han, att jag är en mö efter hans hjerta; och nu ämnar han begära, att du på öfligt sätt sjelf gifver mig åt honom som hans laggifta hustru . . .

Och så en bön ännu, min fader: — gif honom ock ditt kungarike, ej blott till lön därför, att han i sinnelag är ädlast ibland alla män; — han har en verklig rättighet dertill; ty vet, min fader (så underbara äro ödets vägar!) den mannen, som har handlat så ädelmodigt mot din dotter, han är din egen broders son, som i barnåldern drefs i landsflykt, när du tog riket från

hans fader . . . Gif honom därför riket, icke som en gåfva, utan som en rättvis återställning af orättfånget gods! . . . Icke vill du väl i storsinthet låta dig öfverträffas af denne ungersven? (Med högtidligt allvar:) Och tro mig, fader, det finns i verlden en hög och helig magt, som vredgas öfver brodersvek och kräfver bot därför, om också vilde kämpar och skalder sjunga segrar'ns lof! . . . Säg, har du aldrig känt en röst uti ditt hjerta, som sagt dig, att den magten var dig vred?

KONUNGEN (sakta och besinningsfullt.)

Jo, det har funnits stunder, då det tyckts mig, att du togs bort ifrån mig, till soning för hvad jag brutit mot min broder! . . . (Reser sig efter ett ögonblicks tyst begrundande.) I hörden det, alle mine män! Den mannen, som så ädelmodigt begagnat sig utaf sin seger, har nu vunnit helt min dotter, med hennes fria ja och vilja. Jag därför också vill med faders myndighet, men ock af tacksamt hjerta gifva henne åt honom redan i denna dag! . . . Men icke nog med detta: han är min broders son, den bälde Sigrune, som jag i vilda ungdomsåren dref ut ur riket . . . Folket tyckte om att få till konung en pröfvad kämpe, i stället för den svage, blödsinte man, som med arfsrätt tagit riket. Men der står nu kung Jörmunds son, med kraft i arm och kraftig vilja, och fordrar riket som sin rätt — och jag härmed förklarar: det är hans rätt, och ingen må drista sig att förmena honom den! . . .

I dag fira vi således bröllop, och i morgon föra vi brudgummen upp på tinget och låta hylla honom som rikets konung . . . Jag sjelf skall lefva mina sista dagar i stilla ro . . . och icke önskar jag att lefva längre än till den tid, då jag får gunga raska barnbarn på mitt knä och glädjas att min slägt ej ändå går ut med mig. (Gör ett tecken åt småsvennerna. De skynda sig att bära fram ett horn med mjöd åt konungen, som fattar det och dricker Sigrune till.) Hell dig, du stolte konungars bälde ättling! Här dricker jag dig till och önskar dig ett sjufaldt välkommen! . . . Se'n må du lägga af din tiggardrägt och draga brudgumskläder på till festen!

SIGRUNE

(kommer fram och mottager hornet af konungens hand.)

Hell dig! . . . herre konung, och må denna dagen varda lyckosam för oss alla! (Dricker af hornet, höfviskt helsande konungen och sedan de öfrige, hvilka buga sig till svar. Alfhild oeh de öfriga tärnorna komma in. Signe går henne vänligt till mötes och mottager hennes och de öfriga tärnornas helsningar, helsar derefter Skalden, Amblode och de öfrige, den ene efter den andre, utom Heribert Jarl, som med mörk uppsyn dragit sig bakom kämparnes led. Under konungens slutord i denna scen går hon och ställer sig vid Sigrunes sida.)

KONUNGEN (till Gunnar:)

Gunnar, löp nu i hast till köksmästaren och bjud honom, att han skaffar allt i ordning till en präktig bröllopsmåltid! (Till Arne:) Och du, Arne, säg åt de främmande piparne, flöjtblåsarne, pukslagarne och harpolekarne, att de må komma med våra egne gigare och hornblåsare och fägna oss med glädtigt spel. Ty i dag skall här varda en sådan glädjefest, att dess make aldrig förr varit sedd i kungens gård!

(*Ridån faller.*)

FEMTE AKTEN.

En stor, aflång hall i kungsgården. Taket är rutadt af tjocka, med sniderier sirade ekbjelkar. Liknande bjelkar bilda två pelarrader, som uppbära taket, från avantscenen ut till fondväggen, och bilda ett ofantligt långt perspektiv. Midtelpartiet mellan pelarraderna är minst sex gånger så bredt som afståndet mellan hvardera sidoväggen och dess pelarrad. Midt i fonden en mycket stor, med sniderier sirad ekdörr. Till v. derom en liten, ej synbar dörr, af samma färg som väggen. På hvardera sidoväggen, ej långt ifrån fonden, tvenne temligen stora, likaledes med sniderier sirade ekdörrar. Fonddörren och den venstra sidodörren stå på vid gafvel, de begge andra äro tillstängda. På hvardera långväggen två temligen höga fönster med tillhörande träluckor. Luckorna på venstra sidans fönster äro tillstängda. På den högra äro luckorna öppna och lagga tätt intill väggen, så att man tydligt ser jerngallret, som fyller öppningen, genom hvilken månen sänder in ett svagt skimmer. Under hvartdera fönstret står en hög, grannt utskuren träpall med en skåra i midten, lämpad för handtag. Mellan fönstren på högra sidan stå tvenne stora, bronsbeslagna och vackert snidade ekkistor, med kupigt lock, tätt bredvid hvarandra. På venstra väggen, tvenne högsäten med vackert sirade stolpar och ryggstöd. Blått kläde är draperadt i tunga veck ofvanför och på sidorna; trappstegen till högsätena äro äfven belagga med dylikt tyg. Här och hvar äro bonader af gyllentygsstycken samt brokiga väfnader med mennisko- och djurfigurer upphängda kring väggarne. För öfrigt väggfasta bänkar längs väggarne. Skaldens stora, förgyllda harpa står vid venstra väggen, närmast avantscenen.

Scen 1.

Tonerna af en bröllopsmarsch höras först ljuda på afstånd och sedan allt närmare och närmare. Bröllopståget inkommer i följande ordning: två *Härolder* med en gyllne staf i handen, *Fackelbärare*, *Kämpar* med bredsvärd, spjut och runda sköldar, på hvilka de emellanåt slå takten till musiken; *Harpolekare* (med små harpor), *Hornblåsare*, *Pukslagare*, *Gigare* och *Piplekare*, deriband 6 par skotske Högländare, blåsande i säckpipor; *Fackelbärare*, *Kämpar* och *Hirdmän*; två par *Småsvenner*, två vitklädda *Hofgodar*, med långt hvitt skägg, en grön krans på hufvudet och en offerknif instucken i gördeln; tre par *Småsvenner*, *Konungen* med krona och pelsfodrad skarlakanskappa; *Heri-*

bert Jarl, Kämpar och Hirdmän, Fackelbärare, Småsvenner; Skalden med sitt svärd i handen; Amblode, två Harpolekare, Småsvenner; närmast efter dem Sigrune, ledande Signe vid venstra handen. Sigrune bär en blå dräkt, broderad med guld och silfver, silfverbrynja och silfverhufva, svärd vid bältet och en silfverglänsande sköld på armen; öfver brynjan en blå mantel. Signe bär en lång klädning af hvitt silkestyg, rikt broderad med guld, deröfver en kortare ljusblå klädning, likaledes broderad med guld och hopfästad öfver bröstet med ett stort, strålande smycke af olikfärgade ädelstenar samt fasthållen kring midjan med ett lika praktfullt bälte. Från hennes hufvud nedhänger ett långt brudlin af snöhvitt linne, så fint, att det är nästan genomskinligt, och sammanhållet kring hufvudet af en gyllene ring, som framtill bildar ett diadem af de skönaste ädelstenar; en lång och vid skarlakanskappa, fordrad med hvitt pelsverk, är fästad kring hennes hals, men så att den faller fritt bakåt och ej döljer drägten. Närmast efter brudparet: *Alfhild* bärande tre gröna kransar på sin arm, samt de öfriga *Tärnorna* ordnade parvis, derefter tre par *Fruar* med långa dok, liknande brudens; sist åter *Småsvenner, Kämpar* och *Fackelbärare*. Bröllopståget skrider under tonerna af bröllopsmarschen ett slag kring salen. När konungen andra gången kommer upp till avantscenen, stannar han och gör ett tecken. Härolderna taga ett steg utanför kretsen och stöta sina stafvar i golvet, hvarvid hela skaran genast stannar och musiken tystnar. Konungen sätter sig i det högsätet, som är närmast avantscenen, brudparet sätter sig tillsammans i det andra högsätet.

KONUNGEN.

Nu må alla de unga tärnor och svenner, som öfvat sig i fagra lekar med tända bloss, tråda sin dans; — men försigtigt, att icke vådeld vållas af deras lek! . . . Dernäst må de svenner, som äro skicklige i svärdsdans, visa prof derpå, högtiden till ära . . . Och finnes det sedan någon här, som har något särskildt idrottsprof att visa, eller något muntert qvåde till att sjunga, så är han välkommen. Dock må ingen i denna qväll mana den andre ut till brottning; ty brud och brudgum vilja blott se frid och glädje omkring sig på denna dag. (Heribert Jarl ställer sig till höger om konungens högsäte. Kämparne och hirdmännen ordna sig på ömse sidor om högsätena och längs väggarne. Fackelbärarne och de, som bära musikinstrument, ordna sig framför dem i bakgrunden och längs med högra väggen.) Ja, nu mån I leka och sjunga af hjertans lust, ända tills brud och brudgum sjelfve bjuda eder att sluta. Ty solen helt nyss gick ned, och ännu spörjes här ingen lust att gå till hvila. (Till skalden:) Säg, gamle Halvar, har du måhända diktat något qvåde till denna glada högtid; ty om så är, vore det väl bäst att vi finge höra det, förrän dansen börjar!

SKALDEN.

Ja, jag har diktat ett litet enkelt qvåde, som torde passa väl till denna glada högtid.

KONUNGEN.

Låt höra då!

(Gunnar och Arne bära Skaldens harpa fram till salens midt. Skalden börjar sakta preludiera derpå. Under tiden hinna alla småningom ordna sig på sina platser, utom Alfild, som mottar en befallning af bruden och derpå går sakta hän och sätter en af de tre kransar, som hon bär på armen, på Skaldens hufvud. Han nickar vänligt ett tack åt henne och fortsätter preludierna.)

HERIBERT JARL

(har under tiden framtagit trollqvinnans budsticka.)

Låt se hvad det är för hemligt budskap, som den lede dvergen gaf mig i den stunden, då jag kom för att ställa mig i bröllopstågets led! (Läser sakta för sig sjelf:) Sigrune är den fienden, som du mig svor med helig ed att dräpa, hur och när jag ville . . . Vid midnattstid, när alla gått till ro, då smyger du dig sakta till stora salen i brudehuset och tänder eld på allt brännbart, som finnes utanför dörren till brudkammaren. Kom till mig, så snart det stora dådet väl är utfördt, då skall jag gifva dig goda råd, om hur du med lätthet skall få riket i din hand . . .

Det passar sig förträffligt, ty honom äfven hatar jag. (Med sammanbitna tänder.) Det budskapet tog håll på etterbölden, som jag känt värka hela dagen här uti mitt bröst . . . Så må det ske! . . . Vid midnattstid! . . .

ALFHILD

(har under tiden gått bakom jarlen och laggt de återstående kransarne ifrån sig vid sidan af konungens högsäte. Hon uppsnappar hans sista ord och upprepar dem sakta och fundersamt för sig sjelf.) Vid midnattstid! . . . Hvad ämnar han väl göra? (Går bort och ställer sig bland de andra tärnorna vid brudparets högsäte.)

SKALDEN (sjunger.)

Gossen han kom till kungadotterns gård.

— Hej! för hjertelek och smek!

Hå! för hjertelek och smek! —

Aj, aj, hon kommer att varda dig hård!

Leka, leka, leka vi guldtafvel?

Alla, som kommit, dem har hon försmått.

— Hej! för hjertelek och smek!

Hå! för hjertelek och smek! —

Illa nog vet jag dem alla har gått.

Leka, leka, leka vi guldtafvel?

Akta ditt hufvud, du vallareman!

— Hej! för hjertelek och smek!

Hå! för hjertelek och smek! —

Inte så farligt, stolts jungfru sa' han.

Leka, leka, leka vi guldtafvel?

Akta ditt hjerta, du konungamö!

— Hej! för hjertelek och smek!

Hå! för hjertelek och smek! —

Mannadygd smälter den kallaste snö.

Leka, leka, leka vi guldtafvel?

Uti den leken de vunno begge två.

— Hej! för hjertelek och smek

Hå! för hjertelek och smek! —

Älskar du, kan du den gåtan förstå.

Leka, leka, leka vi guldtafvel?

KONUNGEN.

Stor tack för qvådet! Det var fagert nog, fast det gick ej efter samma lag och mått som våra gamla sånger.

(Skalden flyttar sin harpa öfver till högra avantscenen och sätter sig der)

GUNNAR

Den sången passar bra att dansa efter. Vill du sjunga den ännu en gång, så sjunga vi den med och dansa gladt dertill!

SKALDEN.

Det gör jag gerna.

(Tio tärnor och tio svenner taga hvar sin fackla af fackelbäranne och ordna sig midt emot hvarandra i två rader. Mellan hvar och en är en armlängds afstånd, och framför dessa öppningar ställa sig tio svenner och tio tärnor utan facklor. Skalden börjar åter sjunga och spela. De dansande sjunga med, och vid omvärdet falla alla de öfriga instrumenterna in. De af de dansande, som bära facklor, börja långsamt att kretsa kring hvarandra i ett slags kedjedans. Sedan de slutat sin dans, och återlemnat facklorna till fackelbäranne, tystnar sången och musiken, och de draga sig undan. Tolf unge kämpar, rustade med svärd och sköld, ställa nu upp sig till svärdsdans. Piparne och hornbläsarne utföra en lifig, bullrande musik. Hvarje gång de lekande kämparne slå med svärd på sköldarne, slå också alla de kringstående äldre kämparne på sina sköldar, så att bullret blir mycket starkt. När de slutat, draga de sig undan. Gunnar och Arne framträda då på scenens midt.)

GUNNAR (i utmanande ton:)

Nå, hvad idrott kan du utföra, som inte jag förmår?

ARNE.

Vänta, skall du få se! (Han ställer fram två pallar och lägger ett spjut på dem.) Jag kan gå på detta spjutet och ändå hålla jernvigt. Gör mig det efter, om du kan! (Han går på spjutet som på en lina.)

GUNNAR.

Den idrotten har jag aldrig öfvat, eljest skulle jag nog göra den ändå bättre än du! . . . Men här skall du få se en idrott, som är dig för svår! (Han tar två svärd och börjar leka med dem, kastande dem upp i luften och gripande dem vid fästet, omväxlande med ena och andra handen.)

ARNE (hånfullt.)

Det var visst någonting att yfvas öfver! Jag kan kasta lika bra med tre svärd. (Han kommer fram med tre svärd och utför samma lek med dem.)

AMBLODE

(kommer med viktig uppsyn och sticker hufvudet fram emellan de begge sven-
nerna, som kasta harmfula blickar på hvarandra)

Men kan någon af er, piltar, bära ett svärd, stående rätt
upp i jennvigt på näsan? Hvasa?

ARNE och GUNNAR (på en gång:)

Ne-nej! . . .

AMBLODE (skalkaktigt:)

Inte jag heller. (Han drager sig hastigt tillbaka, De kringstående skratta.)

ARNE.

Hör på den dumme dären!

GUNNAR (stormodigt:)

Men här skall du få se på någonting, som är ännu
bättre, än det du gjorde! (Slår på händerna raskt ett par "hjul" öfver golfvet.)

ARNE (försmädligt:)

Den idrotten var just inte mycket värd! Den har jag
kunnat, se'n jag var en liten pilt! (Hjular några slag öfver golfvet.)

GUNNAR (förgrymmad.)

Kom hit, din skräflare, och tag ett liftag med mig! . . .
Det vet jag åtminstone, att jag är starkare än du! (De börja brottas.)

SIGRUNE

(som dittills samtalat ifrigt med Signe, reser sig och säger med bjudande stämma:)

Nu må det vara nog, Gunnar och Arne! En annan gång
mån I pröfva eder styrka! . . . Nu är qvällen så långt fram-
liden, att det kan vara på tiden att gå till hvila! Hafven tack
emellertid. (Alfhild sätter de begge gröna kransarne på Arnes och Gunnars huf-
vuden.) Haf tack, gamle Halvar! Hafven tack, I alla, tärnor och

svenner, för den fågnad I bjudit oss med eders lek och dans
Hell eder alla!

KONUNGEN (reser sig.)

Hell brud och brudgum!

ALLA.

Hell brud och brudgum!

(Bröllopsmarschen spelas åter upp. I tåget ordna alla sig, utom
brudparet, konungen, Heribert Jarl, Alfild och ännu en tärna samt
Gunnar och Arne. Det går först ett slag kring salen, innan det
aflägsnar sig. Alfild gör ett tecken åt Amblode, just som äfven han
står i begrepp att sluta sig till tåget. Han kommer genast hän till henne.)

AMBLODE (skämtsamt:)

Hvad menar skön jungfrun med sina vinkar?

ALFHILD (allvarligt:)

Tyst, skämta inte! Jag vet, att du är förnuftigare än någon
annan, när du bara vill! . . . Du måste hjälpa mig att göra
ett nidingsdåd om intet, som redes här i nattens mörker . . .
Jag tror, att Heribert Jarl har något ondt i sinnet.

AMBLODE.

Heribert Jarl? . . . Mot hvem?

ALFHILD.

Mot brud och brudgum! . . . (Brädslande.) Du är trofast, det vet
jag. Möt mig här en stund före midnatt och låtom oss hålla vakt,
så kunna vi kalla hjälp, om det verkligen är, som jag fruktar.

AMBLODE.

Lita på mig, jag kommer. (Han skyndar att sluta sig till bröllopståget.)

KONUNGEN

(har jemte Heribert Jarl slutit sig till bröllopståget, när det för andra gången kom fram till högsätet. Till brudparet:)

Ännu en gång. Hell eder, och god natt!

(Bröllopståget går ut samma väg, som det kom in. Blott den sista afdelningen af fackelbärande stannar kvar i bakgrunden, för att lysa brudparet.)

SIGRUNE

(räcker Signe handen och leder henne ned från högsätet. Till tärnorna:)

Se der, hjälpen nu eder herrskarinna af med den tunga bröllopsdräkten! (Till svennerna:) Och I, tagen här min kappa, min brynja och mitt svärd! (Tärnorna aftaga Signes kappa, diademmet med brudinet och alla öfriga prydnader, äfvensom öfverklädningen, tills hon står i sin hvita underklädning af finaste och smidigaste ylletyg, broderadt med hvitt silke. De nedlägga alltsammans efter hand i den ena kistan. Svennerna taga under tiden af Sigrune hans kappa, vapen och prydnader. Brynjan och hufvan hänga de upp på en krok på väggen samt ställa svärdet der bredvid. Alfhild flätar löst ihop Signes hår.)

SIGRUNE

(blir varse en armring, som sticker fram under Alfhilds ärmlinning, och närmar sig henne, för att betrakta den noggrannare.)

Säg mig, lilla tärna, hvad är det för en ring, som du bär på din arm?

ALFHILD (förvirrad.)

Det är bara ett gammalt minne, ett arf utaf mina föräldrar. (För sig sjelf:) Jag arma, som ej dolt den bättre! Hvad kommer nu att ske?

SIGRUNE (befallande:)

Låt mig få se på ringen! (Alfhild räcker honom den med synbar motsträfvighet.)

SIGNE

(följer uppträdet med förvånade blickar.)

Hvad är det med den ringen?

SIGRUNE

(som granskat ringen, fattar i häftig glädje Signes hand och säger:)

Tänk dig, denna ringen hade min lilla syster på sin arm, den dagen hon fördes bort, fast den då nådde tre gånger om

hennes lilla handled och nu blifvit vidgad till att passa en fullvuxen ungmös arm. (Betraktar Alfhild uppmärksamt.) Ja, när jag nu ser rätt på dig, så tyckes mig, att du ännu har något kvar af barnadragen i ditt anlete . . . Jag känner igen dig, min kära lilla syster — fast jag väntade sist af allt att finna dig i kungens gård. (Han omfamnar henne.)

ALFHILD.

Min broder! O hvilken glädje! (Hviskande.) Och du är kristen, inte sannt? Jag såg dig göra korsets helga tecken, innan du satte dig till bröllopsmåltiden.

SIGRUNE.

Så är det, och min brud är äfven vunnen för den sanna läran . . . Men detta måste ännu någon tid förblifva en hemlighet emellan oss.

ALFHILD.

Sjelf har jag föga kunskap i den helga läran, men älskar den ändå, liksom jag älskar solen, utan att rätt veta hvad hon är! . . . Jag har längtat efter mera kunskap alltsedan den dagen, då en främling från Bretland förtäljde mig derom uti min fosterfaders hus . . . Nu vill min broder varda min lärofader, icke sannt?

SIGRUNE.

Med hjertans glädje, lilla Solhild! — du vet väl, att ditt rätta namn är Solhild?

ALFHILD (eftersinnande.)

Ja, jag minns nu grannt, att den ungersvennen, som bar mig på armen till den gode bonden och hans hustru, af hvilka jag sedan fostrades, tills jag blef stor, han mälte i det samma som han ställde mig på golfvet framför de gamla hjonen: »Här lemnar jag liten *Solhild* i eder vård; men kallen henne hädan-

efter Bera, på det att ingen må ana hvem hon är! Men de gamle kallade mig i stället Alfhild; ty de tyckte väl, att något af mitt förra namn borde få vara kvar . . . Och så väl bevarade de hemligheten om min börd, att jag snart glömde min faders namn och ätt. Ringen ålade de mig att hålla väl dold för allas blickar, emedan den eljest skulle bringa mig ofärd.

SIGRUNE.

Men hur kom du hit till kungsgården? Det förundrar mig mest af allt!

ALFHILD.

Jag hade blott fyllt femton vårar, då mina fosterföräldrar begge på en gång rycktes bort af en våldsam farsot. Då rådde mig husets äldste tjenare att gå till kungadottern och klaga min nöd och bedja henne taga mig i tjänst. Det gjorde hon — och var mig alltsedan en huld herrskarinna.

SIGNE (sluter henne i sina armar.)

Jag höll af dig från första stunden, då jag såg dig, du väna lilla! . . . Och nu skall du också vara min syster — min egen lilla syster. (Till Sigrune:) Inte sannt, hon är min såväl som din?

SIGRUNE.

Jo visst! . . . Det var en ny glädje på denna stora glädjedag! (Till Alfhild.) Men har du aldrig sedan återsett Sune, svennen som räddade dig, med fara för sitt eget lif?

ALFHILD.

Nej, aldrig!

SIGNE.

Sune? . . . Det finnes en främling med det namnet här i min faders gård — Sune den frisiske, som han kallas, emedan han togs som fånge på ett tåg till Frisland . . . Jag utbad

mig hans lif utaf min fader; ty mig behagade den underlige mannen. Han anses eljest som en dåre, och kallas Amblode af alla . . . Jag har hört någon säga, att han som yngling hört till kung Jörmunds hird; så det är ju ganska troligt, att det var han, som frälste vår lilla syster.

ALFHILD.

Skulle Amblode således vara den, som räddade mig? . . . Nu förstår jag, hvarför han låtsat sig vara svagsint! . . . Det var för att undgå kungens misstänksamhet, som ständigt trodde sig finna stämplingar hos den förre kungens vänner . . . Jag har alltid ansett Amblode vara klok — klokare än många andra.

SIGRUNE.

Bäst är kanhända, att intet mäla om denna saken, förrän i morgon efter tinget. Då råder jag och kan taga upp i min tjenst hvem jag vill. Då skall jag se till, att den stackars Amblode får lön för sina goda dåd! (Till de uppvaktande, som genom åtbörder och samtal visat sin förundran öfver brudparets ömhet mot Alfhild.) Nu behöfva vi ej längre edra tjenester! (Fattar Signes hand och leder henne till venster mot brudkammaren.) Nu mån I alla gå till ro. God natt! (Tärnorna och svennerna följa dem till dörren. Den ene af svennerna sätter sin fackla fast i en ögla vid den pelaren, som är närmast brudkammaren.)

ALLA.

Hell brud och brudgum! (Helsa vördnadsfullt och gå.)

Scen 3.

SIGNE och SIGRUNE.

SIGNE

(som följt med Sigrune in i kammaren, kommer strax tillbaka och ställer sig i dörren.)

Ack, min vän, ser du hur ljufligt månen skiner in der genom vindögat! . . . Det märktes knappast, när den stora

skaran var samlad här med de många bröllopsblossen! . . . Kom, låtom oss en stund gå ut i salen och fröjda oss åt månens skimmer! . . . Härinne ser man ju ingen skymt deraf, och mig tyckes, att det är ännu allt för tidigt att gå till hvila på en så härlig dag. (Sigrune kommer. Hon fattar hans hand och för honom med sig bort emot fönstret, så att de öfvergjutas af månljuset.) Mig tyckes, att jag har aldrig sett månen lysa så ljufligt som i afton!

SIGRUNE (sluter henne intill sig.)

Det är vår kärlek, som förskönar allt omkring oss!

SIGNE.

Ack ja, du har rätt! Det är *din* närhet, som gör allting så fagert och ljufligt omkring mig! . . . Och ljufligt är här i sanning! . . . Här skulle jag vilja stanna hela natten — eller åtminstone så länge, tills månens skepp sjunkit ned bakom fjellets topp.

SIGRUNE.

Det går ej an, du allra käraste vif! Här är för kallt härute i den stora salen, der elden för längesedan slocknat uppå härden! Du har ju nästan inga kläder på dig; du skulle frysa dig till helsot härute . . . Kom därför, låtom oss åter gå in i vårt varma lilla bo derinne, och der vid brasans sken förtälja hvarandra våra hjertans bästa tankar, tills sömnen kommer och manar oss till ro!

SIGNE (ömt och smekande.)

O, min vän, haf blott tålamod med mig en liten stund, se'n skall jag vara dig så lydig och hörsam som någon qvinna kan vara mot den man, som hon har skänkt sitt hjerta . . . Men ser du, det tyckes mig, att denna stunden är så underbar, att vi aldrig, aldrig mer skola kunna få upplefva en sådan stund på jorden, och därför skulle jag vilja förlänga den . . . oändligt, om det vore möjligt! . . . Men så sjelfvisk jag dock är

i all min kärlek! . . . Du har ej mera skydd mot kylan härute, du än jag. Och blefve jag skulden till, att du toge någon skada till lif eller helsa, det vore för mig värre än döden! . . . (Hurtigt.) Men jag vet råd för oss begge två, skall du få se! . . . Der i kistan lade de ned min skarlakanskappa, som är fordrad med präktigt pelsverk af hvita hermeliner. Den räcker till att svepa om oss båda. (Skyndar till kistan. Sigrune hjälper henne att lyfta upp locket. Hon tar upp kappan.) Kom nu, så slå vi oss ned en stund just här vid denna pelaren, der vi bäst kunna se, hur det strålande silfverskeppet sänder ut sin ljusflod öfver nejden! . . . Det innehåller skaldemjöd, det vet du väl? — Men du behöfver ej dricka af det mjödet; ty när du talar, då låter det alltid som det fagraste skaldeqväde. (Fattar den ene af de stora pallarne och bär honom hän till framsidan af den förste pelaren.)

SIGRUNE

(tar leende den andra pallen och ställer den bredvid.)

Nå ja, kan jag göra dig en glädje med detta, så stanna vi här, så länge du har lust! (De svepa in sig i kappan och sätta sig tätt tillsammans, så att Signe hvilar med sitt hufvud mot hans skuldra.)

SIGNE (innerligt.)

O, hvad du är god — alltid lika god! . . . Du skall bestämma, när du tycker det är tid att gå härifrån . . . Säg blott ett ord, så följer din trogna brud dig med glädje!

SIGRUNE (kysser henne.)

Tack, det ordet tar jag fasta på!

SIGNE (i stilla, drömmande ton.)

Ack, tala mera! — du, som kan tala så ljufligt som ingen annan! . . . Säg mig, tyckes det dig icke som om all himlens härlighet och fröjd och all jordelifvets lycka i denna stunden samlade sig så full och varm omkring oss och förde oss allt

närmare och närmare till hvarandras hjertan? . . . Aldrig tänkte jag vi kunde komma närmare till hvarandra än i dag, då du slöt mig i din famn deruppe vid källan. Och aldrig trodde jag, att någon stund i detta lifvet skulle kunna bli ljufvare än den stunden var . . . Men denna är dock den ljufligaste utaf alla — eller tror du väl, att någon stund kan varda ljufvare än denna?

SIGRUNE.

Hur kunna vi väl veta det? . . . Ej kunna vi på förhand veta, hvad den kommande stunden bär i sitt sköte . . . Blott ett vet jag, att jag, liksom du, känner mig alltför lycklig, för att önska att det skulle vara i minsta mån annorlunda än det är! . . .

När rosen ännu är i sin knoppning, säga vi, att hon är skön, och önska henne ju icke annorlunda; men när sedan nästa morgon solen höljer knoppen med varma kyssar, då öppnar rosen sina skära blad och sänder ut en fullhet af doft och fägring, som förr låg blott och drömde som en ljuflig aning i den slutna knoppen! . . . Så har väl också menskelig kärlek sin knoppnings- och sin blomningsstund . . . Men hade ej vår kärleks fagra rosenstängel sin ena rot i evigheten, då skulle jag nästan fruktat, att någonsin se blomningsstunden nalkas — vid tanken på, att kärleken kanske med detsamma skulle blomma ut, likt allt som lånar sin fägring blott af jordelifvet . . . Men *detta* är för evigheten, inte sannt, min ljufva brud? . . . Känner icke du, som jag, i denna stunden den underbara hemligheten att älska hvarandra uti Gud . . . att känna våra väsen mötas i Hans famn, som älskar alla?

SIGNE.

Jo, jo, så är det!

SIGRUNE.

Men just därför, att vi så mötas i samma tro och kärlek, i samma faders famn, därför skall ingenting kunna skilja våra

hjertan åt, utan vi skola ständigt dragas närmare och närmare hvarandra i evig kärleksfröjd! . . .

Jordenärmandet, det har en gräns, som allt hvad jordiskt är; men andenärmandet, det har ingen gräns, . . . det är oändligt som andelifvet sjelft! . . . Ser du, just det är det underbara med mannens och qvinnans förening i kärlek — när de älska hvarandra i Gud — att den bringar stunder af en så ljuflig hänryckning, att de två på en gång förnimma en försmak af den tidlösa verdens salighet . . . Det kan ej uttalas . . . det kan knappast tänkas . . . det är känslans och aningens svindlande djup . . .

SIGNE (i stilla hänförelse.)

Det är så . . . det är en verld af oändlig, utsäglig sällhet, som du öppnat för mig med din kärlek . . . och dock far det som en bäfvan genom mitt hjerta — som om jag stode inför något högt och heligt under, som griper mig, utan att jag sjelf kan fatta det.

SIGRUNE.

Vi stå också inför ett under — ett *mysterium*, som de kristne kalla det, . . . den äkta kärleken är det högsta under på jorden: den är andens uppenbarelse i köttet! . . .

Också jag känner liksom ett gensvar af den hemlighetsfulla bäfvan, hvarom du talar . . . Evigheten närmar sig oss i kärleken, likaväl som i döden, ser du, deraf kommer denna bäfvan . . . Men öfver alla andra känslor i min själ tonar en jublande lofsång till Honom, som gaf dig åt mig för tid och evighet!

SIGNE.

Om du tackar Gud för mig — huru mycket mera skäl har icke jag att tacka Honom, som gaf mig, ovärdiga, den bästa och ädlaste af alla jordens män!

SIGRUNE.

Det är kärleken, som lånar mig fullkomlighetens drag i dina ögon . . . Men se der, nu börjar månen sänka sig bak fjellets topp! . . . Snart är det midnatt. Nu är det sannerligen tid att vi gå till ro! . . . Jag skall i morgon tidigt begifva mig med din fader upp till tinget (Stryker henne med handen öfver kinden), och när jag kommer derifrån som konung, då hoppas jag, att min drottning möter mig, icke med kinder bleka utaf nattvak, utan strålande af morgonfriska rosor. (Reser sig.) Kom nu, min väna brud, till stilla hvila i vårt eget lilla varma bo! . . . Der qvåda vi först tillsammans inför Herren den lofsång, som vi bära i hjertats djup, och sedan slumra vi in i hvarandras famn under den gode Fadrens hägn! (De gå sakta tillsammans, allt jemnt insvepta i kappan. Signe med hufvudet lutadt mot Sigrunes skuldra. Vid dörren till brudkammaren stanna de ett ögonblick.)

SIGRUNE

(I det han lägger sin hand på Signes hufvud och ser mot höjden.) Herre, vaka öfver oss, vi äro dine! (Gör korstecknet öfver sig och henne, innan de stiga öfver tröskeln.)

Scen 4.

HERIBERT JARL

(kommer en stund efter det att Sigrune stängt dörren, försigtigt lyssnande in genom fonddörren.)

Här behöfver jag nog ej frukta någon upptäckt, ty här finnes åtminstone ingen vakt . . . Ej heller var det just så synnerligen svårt att komma obemärkt förbi svennerna der ute i vaktstugan. De sofvo alla ganska godt vid elden och hörde ingenting, när jag smög mig förbi dem. Och ut kan jag komma genom lönnkammaren, så behöfver jag ännu mindre befara, att bli hörd eller sedd af någon . . . (Med vämjelse.) Att tänka, att jag, som nämndes den tappreste ibland de tappre, skall smyga mig så här i nattens mörker och lömskt mörda sömnen! . . . Ja, så går det, när onda trollqvinnor komma med i spelet! . . .

Men låt se, hur skall jag nu bete mig, att ingen må ana oråd, förrän allt står i ljusan låga, och ingen möjlighet finnes till deras räddning? . . . Först går jag in i lönnkammaren der och gör ett präktigt bål af bord och bänkar. När jag då är säker på att elden tagit riktigt fart från den sidan, så staplar jag bänkarne och pallarne utanför dörren der (Pekar på brudkammaren) och tänder eld på dem och dörren med, och kanske på ett par af pelarne dessutom. Då möter dem genast ett eldhaf, om de vakna och söka fly . . . (Hänfullt.) Bröllopsblosset der är just en lämplig tingest för ett sådant värf! (Han tar facklan med sig och öppnar dörren till lönnkammaren, går in och drar dörren till efter sig, men utan att stänga den.)

Scen 5.

ALFHILD och AMBLODE komma in om första dörren på venstra sidan.

ALFHILD

(kommer först smygande in, och vinkar derefter åt Amblode, som likaledes smyger sakta fram.) Tyst, tyst! De sofva säkert i godan ro, vårt unga herrskap! Men det är verkligen, som jag sade dig: förräderiet vakar omkrig dem! . . . Haf tack för det du kom, fastän du trodde att jag blott skrämts upp af min egen inbillning. (Brådslande och oroligt.) Men nu vill jag säga dig för sannt, att det finnes intet tvifvel mer om att Heribert Jarl har ondt i sinnet . . . Jag har suttit en lång stund spejande vid vindögat i min kammare, för att få se dig komma, då såg jag till min fasa Heribert Jarl komma smygande öfver gården i månskenet. Men han gick upp för stora trappan, och jag hoppades att vakten hindrat honom från att komma hit. (Häftigt förskräckt.) Men hvad är detta? Bröllopsblosset har redan slocknat, fastän det var beräknadt att brinna till första hanegället! . . . eller har någon tagit bort det . . . Kanske jarlen hunnit hit före oss! (Blir varse ljusspringan från lönnkammardörren.) Ser du, det lyser i lönnkammaren! Skynda! drag ditt svärd! Visa att du är en man! . . . Han är säkert der . . . Kom öfver honom oförberedt! . . . Jag skyndar ut och ropar på hjälp . . .

AMBLODE.

Tror du verkligen, att jag duger till detta värf? Tärnorna bruka ju eljest håna mig och kalla mig »Amblode» — dåren.

ALFHILD.

Men jag säger, du är klokare än alla andra, när du vill! — Jag tror också, att du kan visa dig som en man och hjelte, när du vill!

AMBLODE

(fattar hastigt hennes händer och ser henne in i ögonen.)

Tack för det ordet! Nu *vill* jag visa mig som en man!
(Drar sitt svärd.)

ALFHILD (oroligt brådslande.)

Så snart du öppnat dörren der, och jag finner, att det är som jag tror, så skall jag ge till ett sådant nödrop, att både brudparet och brudsvennerna de skola vakna, om ock de sofva än så hårdt . . . Och nu skynda dig, *min* hjelte!

AMBLODE.

Din!

(Springer hastigt men tyst, med draget svärd mot lönnkammaren och slår upp dörren. Man ser Heribert Jarl i färd med att tända eld på en del husgeråd, som han staplat upp mot venstra väggen.)

HERIBERT JARL

(vänder sig hastigt om, släpper facklan, drar sitt svärd och rusar emot Amblode.)

Fördömde usling! nu är du dödens!

AMBLODE.

Niding! (De hugga in på hvarandra.)

ALFHILD

(ropar först vid dörren till brudkammaren.)

Hjelp! mördare! mordbrännare! (springer derpå ut genom dörren till höger, alltjemnt upprepande samma rop. Heribert Jarl och Amblode komma vildt fäktande fram emot avantscenen.)

SIGRUNE

(kommer med ett svärd i handen ut ur brudkammaren och skyndar mot lönnkammaren, der han ser elden blossa upp.)

Hvem ropade på hjälp? . . . Hvad är detta?

HERIBERT JARL

(som gör en åtbörd liksom för att rusa emot honom, träffas i detsamma af Amblodes svärd, så att han dignar till marken.)

Ah! fördömdt att falla för en sådan usling! (Släpar sig hän mot det främsta högsätet och lutar sitt hufvud deremot, under det att han med venstra handen söker hämma blodet. Alfild och flere af svennerna komma skyndande. Svennerna bära vattenspannar, som de på Alfilds anvisning bära in i lönnkammaren och gjuta öfver elden.)

Scen 6.

DE FÖRRE, SIGNE, KONUNGEN, ARNE, GUNNAR, HIRDMÄN, KÄMPAR, SVENNER och något senare SKALDEN och TÄRNORNA.

(Signe kommer ut med upplöst hår, insvept i sin skarlakanskappa.)

KONUNGEN

(kommer in med draget svärd, följd af flere kämpar och ett par fackelbärare.)

Hvar är den niding, som tänkte mörda de skuldlöse i sömnen? (Rusar med lyftadt svärd mot Heribert Jarl.)

SIGRUNE (går emellan och hejdar honom.)

Den mannen har fått sin lön! . . . Rör honom ej; ty han är redan dödens!

KONUNGEN (sänker sitt svärd.)

Heribert Jarl, min frände! Du bröt då trohetseden, som nyss du svor vid bröllopsbägaren åt brud och brudgum?

HERIBERT JARL (matt stönande.)

Jag bands utaf en äldre ed . . . Det finnes onda magter, som vakta den stund, då en människas högmod fått ett sår, och bringa henne då uti sitt våld. I en sådan stund tog trollqvinnan i Mandråparskogen en ed utaf mig . . . att döda den fiende hon skulle peka ut åt mig, när tiden kom . . . Sigrunes fader,

som höll räfst med sejdmän och trollqvinnor, dödade hennes moder, och nu ville hon hämnas sin moders död på sonen . . . Mot fadern hade hon en gång eggat hans egen broder . . .

KONUNGEN (dystert.)

Jag minnes det full väl!

HERIBERT JARL (med sammanbitna tänder.)

Jag sökte henne, för att vinna hämnd på kungadottern; men annorlunda vände leken sig, och till sist gällde det mitt eget lif . . . Det ville trollqvinnan ej, det vet jag grannt . . . och det visar, att hennes magt ej ändå är så stor, som hon sjelf tror och bringar andra till att tro . . . (I bittert raseri.) En tröst, den har jag dock, att i Hels rike, der samlar lika sig till lika, ondt söker ondt, hat söker hat; den, som är upphof till onda dåd, får sin lott med den som utfört dem; så att när jag dömes vid Urdarbrunnen att träda menedarnes väg till Nifelhel, då får en gång stolts jungfrun göra mig sällskap, bunden vid mig för alltid af hatets magt; — ty rättvist döma de höge gudar!

SIGNE (djupt upprörd.)

Heribert Jarl, det finnes en magt i verlden, som är starkare än hatets och onskans magt; och den magten skall draga mig till Gimles salar, det vet jag!

HERIBERT JARL.

Hvilken är den magten?

SIGNE.

Det är kärleken — den äkta, himmelburna kärleken!

HERIBERT JARL.

Hur lärde du väl detta, du stolta, hårda qvinna?

SIGNE (visar på Sigrune.)

Spörj honom; han lärde mig hvad kärlek är.

HERIBERT JARL.

Jag ock har älskat med brinnande trånad en qvinna; men den kärleken tog bort all mensklig känsla ur min själ och vände min hela varelse till hat och hämnd.

SIGRUNE.

Det är ej äkta, mensklig kärlek, den blinda drift, som men'skan delar med all naturen, och som blott har till syfte sin egen åtrås mättnad och därför lätt byts till hat, när dess lystnad möter motstånd . . . Ty när ej den naturliga kärleksdriften genomströmmas af Guda-andens väsende, då blir den icke mensklig till sin art: den varder af ondo och drager menniskan till trollens verld — till onda andars rike . . . Sann kärlek söker sin sällhet i en annans sällhet; den är oändlig glädje i hoppet och den vissa tron på sin egen magt att kunna viga sin älskling in till delaktighet i kärlekens lycksalighetsrike; men den är ock ett oändligt förbarmande, som söker att med förnuftigt saktmod och tålmod vinna den älskade . . . Så vann jag stolts jungfrun för det eviga kärleksriket; men vann henne ock till mitt hjertas brud, då hon ännu trodde mig arm och utan namn i verlden!

HERIBERT JARL.

Jag fattar ej rätt dina ord . . . men de ljuda dock i mina öron som en fager sång ifrån en okänd, fjerran kust . . . Kanhända är det så, som I sägen . . . att en kärlek finnes, så underbar till sin natur, att den stammar ifrån den högste guden sjelf och därför kan lyfta själen med sig till Gimles salar . . . Men för mig, som ingen älskar . . . bänkas ingen plats i lycksalighetens rike . . .

SIGRUNE.

O, förmådde du blott älska sjelf, så finnes det en i verlden, som älskar äfven dig! . . . Han som skapte ljuset, lifvet och kär-

leken! . . . Känner du ej i själens djup en lust att älska Honom och i Honom allt lefvande? (Högtydligt.) Känner du ej i sanning, att menniskan blott vinner lif i kärleken, och att om du väljer hat för kärlek, så *mördar* du din egen själ? . . .

HERIBERT JARL.

En, som älskar mig! . . . Kanske kan den läras . . . den himmelburna kärlek, som du qväder om . . . (Talar med svårighet) men jag har ingen tid dertill, om jag än ville . . . ty min tid är all . . . (Domnar magtlös för en stund.)

(Arne och Gunnar inkomma med en silfverskål, full af vatten, samt fina linne-stycken och ett blätt hyende. De lemna dessa föremål åt Signe och Alfhild, hvilka nu knäfalla på ömse sidor om den sårade — Signe på inre sidan om honom, med ansigtet vänt åt åskådarna, Alfhild på motsatta sidan. De gifva honom vatten, hjälpas åt att sätta hyendet bakom hans hufvud och lägga förband öfver hans sår. Han qvicknar småningom åter till, Sigrune, tärnorna och de yngre kämparne följa med deltagande blickar deras åtgöranden och tala sins emellan om saken, Konungen och de äldre kämparne betrakta uppträdet med mörka och vredgade miner, tydligen ogillande, att så mycken omsorg egnas den fallne fienden.)

SIGNE (i klagande ton.)

Ve mig, att jag en gång i brottsligt öfvermod hånade dig, du bålde kämpe, och väckte så allt ondt till lif uti din själ! . . . Men hör mig, Heribert Jarl, och tro hvad jag säger: nu skulle jag gerna sona, hvad ondt jag gjort dig, med mitt eget lif, — ja, med det lif, som nyss vigdes in till jordens högsta sällhet, skulle jag köpa dig ur onda magters våld och frälsa dig till Gimles salar — om det vore möjligt!

HERIBERT JARL.

För den man älskar . . . kan man dö . . . det kan jag fatta; men icke för sin fiende, och . . . jag . . . är . . . din fiende och skall förblifva det intill mitt sista andetag . . .

SIGNE.

Och ändå skulle jag gerna dö för dig, om jag dermed kunde rädda dig ifrån den andra döden — och så försona hvad jag en gång bröt emot dig!

ALFHILD (gråtande.)

Äfven jag skulle gerna gifva mitt lif, för att rädda dig från Nifelhels qualboningar, fastän du ville mörda min broder, som aldrig gjort dig något ondt . . . Ty Sigrune är min broder, det skall du veta.

HERIBERT JARL (uppflammande.)

Hvad, är Sigrune din broder? . . . Och honom ville jag mörda! . . . Jag, som dock unnade dig så godt — bättre än någon annan mö i verlden! . . . Underliga qvinnor ären I. Borden I ej förbanna den, som velat mörda honom, som I hafven kär? . . . och i stället signen I mig med allt godt och viljen låta edra lif för mig . . . att jag måtte få komma med eder till någon underbar kärleksverld . . . som jag icke känner, . . . men som jag kanske . . . skulle vilja lära känna . . . om jag hade tid; . . . men jag har ingen tid . . . ingen tid (Han dör.)

SIGNE (lutar sig öfver honom.)

Han är död! . . . (Sträcker upp sin venstra hand och ser spörjande på Sigrune.) Dog han för alltid? . . .

SIGRUNE

(som under tiden stått och med deltagande blickar betraktat den döende, fattar hennes hand och säger i stilla, sorgsen ton.)

Hvad veta vi? . . . Måhända är någon gång ett *nu* tillräckligt att tända uti en men'skosjäl den kärleksgnista, som bär evighetslifvets frö inom sig! . . . Nu gäller det för oss att varsammt söka tända kärlekens eld i alla dessa mörka, kalla sinnen, att dess ljus och värme sedan må sprida sig från vår kulna nord vidt ut kring hela verlden, i stället för krigets grymma skräck och fasa. (Till skalden.) Har du förstått oss, såsom skalden pläga förstå det bästa som rör sig i människors hjertan, så qväd det ut i fagra toner!

SKALDEN

(har ett hänfördt siareuttryck i blicken; han preludierar en stund på harpan och börjar derefter sjunga:)

Syner underbara
skymta för mitt öga!..
Män och qvinnor ser jag,
enade i helig, gudsignad kärlek,
fara med fröjdebudskap
ut öfver verlden: —

somlige på vindsnabbe springare,
andre sakta och tåligt, ledande vid handen
sammantämnda tigrar och lejon, ulfvar och lam.
Naturens jättestarka, blinda krafter de tygla
med helig viljas signade tömmar;
och i deras spår växa gyllene ax
och ljufligt doftande rosor och liljor!..
Allt, som längtar och gråter,
som suckar, kämpar och lider,
mildt hugsvala de och styrka;
tyda till klarhet forntids dunkla runor;
lära den starke skydda den svage;
sona hatfullt stridande kämpar;
lära dem smida af grymma svärden
signade plogbillar, som hemta ur jorden
näringens skatter åt alla väsen...
Gifva så hvarje hjerta, som spörjer
i bäfvande ångest: »hvadan kom jag? hvart går jag?
huru länge skall ondskan drifva sitt spel?»
det tröstfulla, jublande svaret:
»Verldsgåtans lösning är: — *kärlekens seger!*»

(Aflägset eko af en blandad, osynlig kör:)

Verldsgåtans lösning är: kärlekens seger!...

(Solen går i detsamma upp och belyser fjellens snötäckta toppar, som genom fönstren synas skymta i fjerran. Skaldens stämning, som i början delades blott af Sigrune, Signe och Albild, har småningom fattat äfven de öfriga qvinnorna, äfvensom Amblode och de yngre kämparne. Alla dessa stå likasom betagna i en inre skådning, stilla lyssnande till återljudet af skaldens sista ord.)

(*Ridån faller.*)

Tillägg.

Då tredje akten torde vara för lång till att utföra på scenen, har förf:n ansett sig böra vidtaga följande omarbetning af dess senare del (sidd. 59—63.)

Sid. 59: SIGNE (sansande sig något.)

Ja, . . . men hvad vet du om honom?

SIGRUNE (högtidligt.)

Den Gud, som de bäste af våra fäder blott anat dunkelt, Han har uppenbarat sig hos ett utvaldt folk i fjerran öster, och från det folket har kännedomen om den högste Guden kommit äfven till länderna vesterut — till Grekland, Välskland, Frankland, Allemannien, Irland och Bretland . . . Ja, den *ende* Guden är han; ty han står ensam i sin magt och härlighet, mera upphöjd öfver våra fäders drömde gudar, än desse öfver men'skors ätt! . . . Grundämnet till allt det som skapats bär han uti sitt eget väsende; och af detta danade han verlden, drifven af sin kärlek till den sköna men'skobilid, som aflats af hans tanke — hans eget väsens återsken . . . Ja, allt han skapat af kärlek och *till* kärlek; — och åt men'skan gaf han magt att nyttja och ordna allt i verlden på sådant sätt, att det för henne kan slå en kärleksbrygga öfver till Guds sköte.

SIGNE (tankfullt.)

. . . En kärleksbrygga till Guds sköte?

SIGRUNE.

Ja, ty Gud är kärleken, och blott i Honom vinner menniskan förmåga till evigt, saligt lif . . . Att älska, ser du, är att *lefva* . . . Sjelfviskheten dödar men'skosjälen med långsam, qvalfull död! Den är det ock, som är upphof till den grymma strid, som rasat årtusenden man och man emellan; ja, den har uti sin blinda dårskap till och med slitit det ljufva band, som af begynnelsen förenade man och qvinna — det bandet, som dock skulle vara uttryck för den högsta kärlek här i verlden! . . .

SIGNE.

Men kan man väl tvingas till att älska?

SIGRUNE.

Nej, icke med magtspråk; men kärlek föder kärlek . . . Det gällde därför, att med ett högsta, påtagligt kärleksprof väcka men'skors hjertan till återkärlek.

SIGNE.

Hur tillgick detta?

SIGRUNE.

Hos det utvalda folket fanns en ungmö, skär och Gudmottaglig mer än andra; och hon förnam i dunkel aning den hemligheten: "*en* skall offra sig, för att i kärlek vinna de många!" Hos henne tände Guds andeblixt ett frö till lif, och hon bar en son till världen — en människa såsom vi, men mottaglig för Gudomens hela, fulla väsens gemenskap mer än någon människa före eller efter honom. . . . Han var människan, sådan hon af evigheter legat vid Guds eget hjerta, född af Hans tanke . . . Snart såg han i Guda-andens ljus, att endast med offret af sitt eget lif skulle han förmå att draga människorna till det eviga kärlekslifvet . . . Och så gaf han sitt jordelif i qualfull död för men'skors ätt — för dig och mig och alla . . .

SIGNE.

För mig också?

SIGRUNE.

Ja, för dig! . . . Och det må nu vara dig till tröst och huggnad i din ångest, att kärleksfursten, som gaf sitt lif för oss, i alla tider är Medlaren, genom hvilken Guds andekraft kan komma människan till del, när hon af hjertat ber derom . . .

Hvarje gång som solen skrider fram på fästet, då må du minnas, att hon är en bild utaf Guds kärlek, som bjudes alla människor . . .

O, så öppna då i denna stunden ditt hjerta för Guds kärlek, såsom jag sjelf gjorde det, redan då jag var ett litet barn! . . .

SIGNE (med stilla rörelse.)

Jag förstår, att den *kärleksfursten*, som du talar om, är hvite Krist, fast du ej nämnt hans namn . . . Hur annorlunda har du ej framställt hans bild för mig, än den föreställning jag fått derom af våra kämpar, som mött hans lära uti fjerran länder! . . . De talte ofta med hån derom vid dryckeslagen . . . De talte om hur männen förvekligas af denna lära och varda oduglige att föra vapen, hurusom de hata qvinnor och stänga in sig uti fasta borgar, för att slippa se en qvinna.

SIGRUNE.

Du skall veta, att din faders kämpar ej ha lärt känna vår helga lära, sådan vi fått den utur kärleksfurstens egen mun. bevarad och tecknad upp utaf hans följesvenner . . . De ha blott sett några af dess yttre drag, sådana som de formats af men'skors egna hugskott . . . Och jag måste bekänna till kristenhetens blygd, att kärleksbudet, som är sjelfva grunden för vår lära, ännu i dag blott fattats rätt af några få . . . En af desse få är fader Anselm, en kristen prest på irska kusten — han som fostrat mig . . . Han lärde mig också, hvilken hög och helig betydelse det ligger i mannens och qvinnans förening, när de älska hvarandra rätt i Gud, och finna sin sällhet blott uti att göra hvarandra lyckliga för tid och evighet.

SIGNE (eftersinnande.)

Du nämnde det ordet: "att älska hvarandra uti Gud" . . . det tyckes mena, att du tror, att verklig, äkta kärlek ej är möjlig mellan man och qvinna, utan bland dem, som bekänna hvite Krist. Och likväl förtälja våra skalder i sina sånger och sagor om män och qvinnor, som älskat hvarandra så fullkomligt, som det väl någonsin är möjligt här i verlden.

SIGRUNE (se forts. sid. 63, rad. 14.)

Rättelser.

- Sid. 50, rad 14 nedifr. står: *verkligheten*, läs: *hjärtat*.
,, 54, ,, 11 uppifr. ,, *skugger*, ,, *skuggor*.
,, 57, ,, 10 ,, ,, *flämtande andlös*, ,, *flämtande, andlös*.
,, 64, ,, 8 nedifr. ,, *finnas*, ,, *finnes*.
,, 91, ,, 1 uppifr. ,, *småsvenner* ,, *svenner*.
,, ,, ,, 13 ,, ,, *fodrad*, ,, *födrad*.
,, 97, ,, 7 ,, inskjutes ordet: *Scen 2*.
,, 105, ,, 11 ,, står: *fonddörren*, ,, *högra sidodörren*.

Följande arbeten af *Concordia Löfving* hafva utkommit i bokhandeln:

Sommarsagor för Vinterqvällarne, tillegnade unga och gamla sagoälskare. Med teckningar af Jenny Nyström. Pris: 1: 50. *Andra Upplagan*. Looström & Komp., Stockholm.

Utdrag ur pressens omdömen om detta arbete:

... Dessa lifligt berättade sagor vittna både om fantasirikedom och god berättareförmåga. Man följer förf. med mycket nöje, vare sig hon för oss till trollens mystiska värld, såsom i sagan om »Halftrollet som blef menniska», eller skildrar komiska figurer, sådana som »Käringen mot strömmen.» Bakom de underbara tilldragelserna skymtar man en bakgrund af sedligt allvar, som icke förfelar att göra ett helsosamt intryck på läsaren...
(*Nya Dagl. Allehanda.*)

... I denna nya samling har den aktade författarinnan häfdat det rykte som sagoberätterska, hvilket hon vann med sina för några år sedan utgifna »Nordiska skymningssagor». Det är säkert ingen lätt konst, att skriva så, att både barnens fantasi och de äldres tankar och känslor tilltalas af en och samma dikt; men »Sommarsagornas» förf. tyckes oss ha löst denna uppgift på ett särdeles älskligt sätt. Vi anbefalla den vackra boken med sina fina teckningar åt alla, som ha sinne för den glädje, som skänkes af diktens färgrika, *giftfria* blomma, sagan, sådan hon här i all sin renhet framträder för läsaren.
(*Skånska Aftonbladet.*)

... Den fantasirikedom, som är en af hufvudfordringarne på en god sagodiktning, saknas icke i dessa »Sommarsagor»... Man måste åt arbetet skänka erkännande såsom ett ganska vackert bidrag till vår barn- och ungdomsliteratur.
(*Stockholms Dagblad.*)

... Denna lilla sagosamling, som här erbjudes allmänheten, är värd dess hela erkännande...

Det är en skatt af vackra, djupgående tankar och ett varmt, menniskoälskande hjerta, i förening med en rik fantasi, som talar till alla i diktens färgrikaste språk.
(*N. Skånska Posten.*)

Författarinnan har i dessa »Sommarsagor» skänkt ungdomen en angenäm och lärorik julläsning... I »Prinsessan och Vallaregossen» skildras, huru kärleken kan sprida lyckans skimmer öfver äfven de torftigaste förhållanden; i »Halftrollet som blef menniska» berättas om »den rena, frälsande, sig sjelf offrande kärlekens makt» och påvisas huru fåvitsk den man är, som först söker frestelsen och sedan klagar, att den blef honom för stark. »Taga-Gifva» är en finkänslig och human tanke i fabelns drägt...
(*N. Skåne.*)

... Det är tankedigra och allvarfyllda sagor, och de äro genomandade af en kärnfrisk, stärkande luft. *Sens moralen* är här intet löst påhäng, utan dess kungsådra flyter stilla, men dock mäktigt genom hela skildringen. Visst och säkert är också, att både unge och gamle sagoälskare skola finna nöje och njutning af förf:s vackra gåfva...
(*Halland.*)

Det är ett stort nöje att anmäla detta nya arbete af en författarinna, som på flere af litteraturens områden gjort sitt namn känt och aktadt. Dessa sagor äro hvar för sig små perlor af älsklig renhet och varm känsla. Utan att vara förklädda moralpredikningar eller

maskerade inlägg i tidens frågor innehålla dessa sagor i själfva sitt rika bilderspråk mycket, som ger de äldre läsarne något att tänka på, samtidigt som fantasien för barnen målat de underbaraste taflor...

(Helsingb. Dagblad.)

Bland nyss utkomna värdefullare och vackrare bokalster inom skönlitteraturen intaga dessa sagor ett framstående rum. Det är också icke första gången den på åtskilliga andra områden ryktbara författarinnan försökt vingarne i fantasiens och konstens verld. Redan för några år sedan utsände hon ett häfte »Nordiska skymningssagor» som vunno ganska mycket erkännande och lade i dagen förf:s både spekulativa själsriktning och förmåga att kläda sina åskådningar i skönhetsens och poesimens drägt. — De nu utkomna sagorna sluta sig värdigt till de föregående. Tendensen i dessa sagor är, som i allt hvad förf. producerar, upphöjd och ren, lärande oss att beherska lidelserna, att väcka och stärka det bättre hos människan... Främst sätta vi den sista sagan, en synnerligen anslående teckning af godhetens makt... Förf:s språk är rent och ädelt, och tonarten i berättelserna i allmänhet väl hållen.

(Öres.-Posten.)

... Dessa sagor höra till de bästa vi ega. Med stor stilistisk talang äro de skrifna, och deras innehåll är roande. (Tidn. för Venersb. st. och län.)

... Dessa sagor äro tilltalande för fantasien, men hafva dessutom ett doldt, etiskt allvar: de hafva uppspirat ur en ren och upphöjd verldsåskådning, och äfven den uppvuxne och mer försigkomne läsaren ej utan att undfå väckelser och maningar, hvilka dock, till båtнад för bokens estetiska karaktär, icke framträda i predikoton eller mycket omedelbart, men ändå göra sig kraftigt gällande... Beträktad såsom ett helt, är den lilla sagosamligen både vacker, djupsint och underhållande.

(Vårt Land.)

... Både på grund af det vackra innehållet, framställt just så, som dylika saker böra berättas, och den synnerligen vackra utstyrelsen, till hvilken vi ock räkna de fint komponerade och återgifna teckningarne af *Jenny Nyström* göres denna sagosamling till den bästa, som julen hittills skänkt oss.

(Smålands-Posten.)

... Önskligt vore att flera sådana perlor på diktningens område hittades på denna uppsjö af böcker, som årligen tränger sig på den svenska allmänheten. — Nöjsamma och roande för unga, lärrika för gamla, skola dessa sagor, som vi tro, länge blifva lästa i de hem, der man ännu älskar en upplyftande och ädel lektyr. Teckningarne, utförda af *Jenny Nyström*, äro värdiga det vackra innehållet. (Sv. Dagbl.)

Nordiska skymningssagor, berättade af C. L...g (Concordia Löfving). Med illustrationer af C. G. Hellqvist. **Andra Upplagan.** Pris: 1 krona. P. G. Bjurström, Stockholm.

Den seende svennen och den blinde svennen, en undersam kärlekssaga, alla ädla ynglingar tillegnad. Illustrerad af *Jenny Nyström*. Pris: häftad, 2 kronor, elegant kartonnerad, 3 kronor. P. G. Bjurström, Stockholm.

Utdrag ur pressens omdömen: Ungdomen har sitt sinne för sig; den har mångenstädes, äfven midt i vår realistiska tid, bevarat känslan för det underbara och dess mystiska poesi. De sällsamma händelser, som framstälts i föreliggande sagodikt från den gamla goda riddartiden, skola derfor säkerligen af många läsas med nöje. (N. Dagbl. Allehanda.)

... En godt berättad saga, som vill för de unga framhålla skillnaden mellan den sinliga kärleken och den, som väl har sin rot i jordelivvet, men vecklar ut sin skönaste, sin ovanskliga blomma i den eviga sällhetens land . . . Den är en bok för allt hvad skolor heter, de högre som de lägre.

(*Göteborgsposten.*)

... Författarinnan har genom ett par förut utgifna sagosamlingar visat sig med fantasi och känsla förena ett sedligt allvar, som vill göra konsten till tjenarinna åt ädla och upphöjda syften; denna vackra egenhet i hennes diktning framträder äfven i den saga fröken L. nu öfverlemnad åt offentligheten.

(*Posttidningen.*)

... Detta nya arbete af den välkända författarinnan till »Nordiska Skymningssagor» och »Sommarsagor för Vinterqvällarne» är särdeles egnadt att blifva en kärkommen julklapp i hvarje hem. Ty fastän förf:n tillegnat sagan åt ynglingar, så är den icke desto mindre *en bok för alla*, som hafva vaket sinne för de strömningar, hvilka nu brusa genom tiden. Det är en *kärlekssaga* i dubbel betydelse; ty på samma gång den skildrar kärleken mellan man och qvinna på ett sätt, som bjert afsticker mot våra »naturalisters» djuriska bilder, visar den tillika den djupa och varma kärlek, hvarmed förf:n omfattar vår ungdom, Språket är särdeles vördadt och har en rytmisk klang, något som ytterligare förhöjer det stämmingsfulla i detta märkliga arbete.

(*Smålandsposten.*)

... Något hvar vet huru rådvill man numera är, då det gäller att köpa passande böcker åt de unga; ty man kan med skäl frukta, att moraliskt gift gömmer sig äfven i denna gren af skönlitteraturen. Men här är redan förf:ns namn en borgen för ett rent och godt arbete, och man har ej läst många sidor i denna »kärlekssaga», med dess poetiska språk, förrän man känner sig försatt i en bättre värld. Det är frestande att analysera detta djuptänkta arbete . . . men tid och utrymme tillåta oss endast att tillråda våra läsare att sjelfve göra bekantskap med detsamma.

(*Helsingb. Dagblad.*)

... Vi äro verkliga beundrare af fröken L:s sagor. Framställningen är så ny och originel, så förtrollande, så innerligt ren och anslående: man måste följa med i det höga blå, önskar för allt i världen att sagan icke så snart måtte taga slut.

(*Engelh. Tidn.*)

... Det är ej något dussinarbete, utan ett gediget verk, fullt af ädla och höga tankar, framställda i ett poetiskt, formskönt språk.

(*N. Skånska Posten.*)

Om Fysisk Uppfostran och dess plats i ett rationellt uppfostringssystem. Tvenne föreläsningar. Pris: 1,50. W. Schultz, Upsala.

Utdrag ur pressens omdömen om detta arbete:

... Den som varit i tillfälle att bevista fröken Löfvings föreläsningar, skall antagligen icke vara sen att i den nu utkomna boken upplifva minnet af några både underhållande och lärorika stunder, och den som icke gjort det, behöfver icke vända många blad i boken, innan han eller hon skall finna sig på det lifligaste fängslad både af ämnet och den form, hvori det af förf. framställes.

(*Dagens Nyheter.*)

On Physical Education, and its place in a System of Rational Education. W. Sonnenschein, London. (En engelsk upplaga af ofvan nämnda arbete, med ett porträtt i autotypi af förf.)

Ur den engelska pressens omdömen:

... Denna bok förtjenar ett hjertligt välkommen. Författarinnan är en svenska, som gjort stor nytta i London genom att gifva folkskol-lärarinnorna undervisning uti fysisk uppfostran. Men hvad hon har att säga, går vida utöfver folkskolans område. Fröken Löfving skrifver öfver sitt ämne ej endast som en entusiast, utan ock som en person med vidtomfattande kunskaper . . . Hennes allvar, hennes filosofiska grundlighet, hennes förmåga i framställningskonsten, hennes skicklighet i engelska språkets behandling, allt detta förtjenar det högsta beröm. Vi hafva sällan läst ett arbete, som på en gång varit så praktiskt och tillika så teoretiskt öfvertygande. Författarinnan lofvar oss ett fullständigt verk öfver uppfostran, uti hvilket hennes idéer skola blifva mera fullständigt utvecklade, och vi vilja på det varmaste uppmuntra henne till ett sådant företag. (The Academy.)

Framåtskridandet och Fattigdomen. En undersökning af orsaken till de industriela kriserna och fattigdomens tillväxt jemnsides med tillväxande rikedom, af *Henry George*. Öfversatt från engelska originalets 24:de upplaga af *C. Löfving* och *H. Vennerström*. Pris: 5 kronor. *W. Schultz, Upsala.*

Ur pressens omdömen: *Ljus i mörkret* skulle vi vilja kalla ett nu på svenska utkommet verk, på hvilket vi gerna ville fästa alla våra läsares uppmärksamhet. Bokens titel är: *Framåtskridandet och Fattigdomen*, af *Henry George*. Vi känna något hvar, huru de Malthusianska och med dem närbeslägtade läror i vida kretsar alstrat en lifsåskådning, egnad att ingifva missmod och slapphet, för att ej säga något värre. Nu ha vi i föreliggande arbete en grundlig, klar, lugn och opartisk vederläggning af dessa förslappande läror, på samma gång vi få skymta en räddning ur eländet. (Smålandsposten.)

... En god bok! Den har under loppet af 3 à 4 år utgått i *hundraåtta* engelska upplagor, i *hundratusentals* exemplar. (Nya Skånska Posten.)

... Fröken *C. Löfving* och herr *H. Vennerström* hafva gifvit oss en öfversättning, som vida öfverträffar, hvad vi äro vane att mottaga i den vägen. (Ny Svensk Tidskrift.)

Protektionism eller Frihandel? af *Henry George*, auktoriserad öfversättning af *Concordia Löfving*. *P. G. Bjurström*, Stockholm. Detta den snillrike författarens nyaste arbete, utgörande ett af våra dagars märkligaste och intressantaste inlägg i tullfrågan, har utkommit fullständigt i 4 häften à 75 öre.

Sjelfuppfostran. En föreläsning af *Concordia Löfving*. *P. G. Bjurström*, Stockholm. Pris: 50 öre.

Den dolda andemeningen i bönen Fader Vår. Tvenne föreläsningar, tillegnade *Pontus Vikner*, af *Concordia Löfving*. *A. V. Carlsson*, Stockholm. Pris: 50 öre.

Ur pressens omdömen: ... Ett arbete, som otvifvelaktigt skall skänka en varaktig behållning åt en hvar, som för en stund vill lyfta sig öfver dagens äfian och vexlande bestyr till allvarliga betraktelser. (Morgonbladet.)

... Föreläsningarne vittna lika mycket om skarpsinne som om ett för den kristna etikens innersta sanningar mottagligt hjerta. (Smålands-Posten.)

